

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Evangelická teologická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Pohled na osobnost policisty ze čtyř dimenzí člověka
Psychologie policejní činnosti

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie Lhotová

2006

Martin Koryčanský

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval PhDr. Ing. Marii Lhotové za její trpělivé a podnětné formování, které napomohlo ke vzniku této práce. Dále také ThDr. JUDr. Leo Salvetovi, Th.D. a PhDr. Mirej Ryškové, ThD., za jejich zájem a připomínky v průběhu zpracování.

Chtěl bych také poděkovat své manželce, jež byla mou motivací a bez jejíž podpory by pro mě tato práce jistě postrádala smysl. Děkuji také všem dotazovaným, kteří mi poskytli rozhovor.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem „Pohled na osobnost policisty ze čtyř dimenzí člověka - psychologie policejní činnosti“ zpracoval samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Praze, dne 26. 12. 2005

Martin Koryčanský

OBSAH:

1. ÚVOD	5
2. CHARAKTERISTIKA POLICEJNÍ PROFESE	7
2.1. VZTAH POLICIE A VEŘEJNOSTI	7
2.2. POLICEJNÍ PRÁCE JAKO KAŽDÁ JINÁ?.....	9
2.3. POLICIE A JEJÍ ÚLOHA VE SPOLEČNOSTI	11
2.3.1. POLICIE PŘED ROKEM 1989 A V SOUČASNOSTI.....	12
3. SPŠ MV HRDLOŘEZY	13
4. POHLED NA OSOBNOST POLICISTY ZE ČTYŘ DIMENZÍ	
ČLOVĚKA.....	17
4.1. PSYCHOLOGICKÁ (DUŠEVNÍ) DIMENZE.....	17
4.1.1. Policista z pohledu vývojové psychologie.....	18
4.1.2. Policista z pohledu psychologie osobnosti	21
4.1.3. Typy osobnosti podle vyspělosti jednání dle Loevingerové.....	23
4.1.4. Stres.....	24
4.1.5. Strach	25
4.2. BIOLOGICKÁ (MATERIÁLNÍ) DIMENZE.....	26
4.2.1. Fyzická kondice policisty	27
4.2.2. Emotivita-afektivita	29
4.2.3. Agrese jako jedna z únikových reakcí organismu	30
4.2.4. Potřeby	30
4.3. SOCIÁLNÍ (SPOLEČENSKÁ) DIMENZE	31
4.3.1. Sociální inteligence	31
4.3.2. Prestižní povolání?	33
4.3.3. Asertivita	34
4.3.4. Analogie se sociální prací.....	35
4.3.5. Faktor rodiny	37
4.3.6. Korupce	38
4.4. DUCHOVNÍ (ETICKÁ) DIMENZE	40
4.4.1. Etický kodex policie	41

4.4.2. Křesťan a používání zbraně v nutné obraně a krajní nouzi.....	42
4.4.3. Funkce duchovního u policie	44
4.4.4. Kohlbergova morální stádia	45
4.4.5. Žebříček hodnot mladých policistů	47
5. OSOBNOSTNÍ PROFIL POLICISTY (uchazeče o práci u PČR).....	48
5.1. Jak vypadá průměrný policista (na základních útvarech OHS, MOP)	49
5.1.1. Výsledky z dotazníku pro posluchače SPŠ MV Praha, Hrdlořezy	49
6. TEL. LINKA POMOCI POSTRAUMAT. INTERVENČNÍ PÉČE	50
6.1. Akutní a posttraumatické reakce.....	52
6.2. Fungování linky pomoci v krizi.....	53
6.2.1. Tematická struktura hovorů na lince	54
7. PSYCHOLOGIE POLICEJNÍ ČINNOSTI	56
7.1. Pojem policejní psychologie	56
7.2. Postoje veřejnosti k policii a naopak	56
7.3. Psychologický efekt ozbrojení policisty	58
7.3.1. Psychologický efekt policejního stejnokroje	59
7.4. Realizace represivních akcí.....	59
7.4.1. Používání donucovacích prostředků	60
8. ZÁVĚR.....	63
9. RESUMÉ.....	65
10. SEZNAM ZKRATEK.....	66
11. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
12. SEZNAM PŘÍLOH.....	70
13. PŘÍLOHY.....	72 - 94

MOTTO:

„Policista se nemá vyznačovat jen profesionálním chováním a důsledným plněním povinností vyplývajících ze zákona, ale zároveň chceme klást velký důraz na používání vlastní inteligence, důvtipu, schopnosti rozhodování. Jinými slovy nechceme policisty, kteří budou jen mechanicky vykonávat povinnosti, ale do své práce vloží i kus sebe.“

Jiří Kolář, bývalý policejní prezident

1. Úvod

Už od dětství jsem se pohyboval jako ryba ve vodě ve všech kolektivních i individuálních sportech, celé své dospívání jsem strávil na prahu tělocvičny a basketbalového hřiště. Zároveň jsem ale neustále přemýšlel o smyslu života, proč jsme tady, proč Bůh nezamezí zlu, jak bych nejlépe přispíval k plnění společenských úkolů, jakým směrem bude asi směřovat můj profesní život?

Být profesionálním sportovcem by byla zcela jistě prestižní záležitost. Vydát se na cestu duchovního růstu s přesvědčením, že filozofování je činnost, která je sama sobě smyslem, a izolovat se tak od reálných problémů společnosti mě také neuspokojovalo.

Rozhodl jsem se nakonec, že se pokusím sladit co nejlépe individuální a společenské zájmy, všechny dimenze člověka – duševní, duchovní, biologickou a sociální - a dokázat, že i křesťansky orientovaný člověk se může prosadit u bezpečnostních složek.

Motivací pro téma této práce byla osobní zkušenost, která navázala na zkušenosti získané během studia na Jaboku. Od listopadu 2004 jsem ve služebním poměru u Policie České republiky¹ s hodností nadstrážmistra. Od 1.11. 2004 do 30.11. 2005 jsem absolvoval policejní výcvik na SPŠ MV v Hrdlořezích,² tzv. Základní odbornou přípravu policistů Policie ČR (ZOP). Během toho roku jsem měl možnost navštívit několik policejních oddělení a služeben a seznámit se tak s chodem a organizací policie.

Z pobytů v policejním kolektivu ve mně utkvěly mimořádné zkušenosti v práci s lidmi, jak po stránce psychologicko-sociální, tak pedagogické.

¹ V ČR slouží v roce 2005 cca 46 000 policistů v přímém výkonu služby

² Další informace viz <http://www.skolamv.cz>

Téma této práce jsem si zvolil proto, jelikož jsem přesvědčen, že i ve sborech bezpečnostních sil má člověk s náboženským přesvědčením své místo. Vždyť i Ježíš rozmlouval s celníky a tehdejšími chrámovými policisty a vojáky.

Snažím se nejen charakterizovat osobnost policisty a jeho vlastnosti, ale upozornit na takové skutečnosti a nové prvky vycházející z policejní psychologie, bez kterých se policista v budoucnu při jednání s občany nebude moci obejít.

Mezi metody, kterých jsem ve své práci využil, patří kromě reflexe vlastní zkušenosti a studia odborné literatury také dotazník pro několik tříd posluchačů 25. běhu ZOP³ policistů na SPŠ MV v Praze Hrdlořezích a rozhovory s odborníky a psychology z policejní profese. (mj. s policejním psychologem PhDr. Jaroslavem Nečasem, duchovním Danielem Hermanem, pracujícím na policejním prezidiu na lince krizové pomoci, PhDr. Jožou Spurným z PAČR⁴ a dalšími.) Přes tiskovou mluvčí Ministerstva vnitra jsem se elektronickou poštou také zkontaktoval s ministrem Mgr. Františkem Bublanem, který mi taktéž zodpověděl několik otázek.

V úvodní kapitole se věnuji charakteristice policejní profese. Pokouším se odpovědět na otázku, zda je či není policejní práce jako každá jiná a jaká je její hlavní role ve společnosti. Další kapitola mé práce se zabývá základními informacemi o SPŠ MV v Praze, která je jednou z pěti policejních škol v ČR.

Hlavní část bakalářské práce představuje čtvrtá kapitola, která popisuje nejen osobnost policisty z pohledu čtyř dimenzí člověka, ale také v čem je policejní práce náročná a co si mnoho lidí neuvědomuje v souvislosti s touto profesí. Snažím se zjistit, které typy osobností jsou ideální pro práci u policie a jak asi vypadá život ochránců zákona nejen z pohledu sociálně - psychologického, ale také biologického a duchovního.

V předposlední kapitole se věnuji telefonní lince pomoci pro policisty a hasiče, která existuje už téměř čtyři roky, ale do podvědomí veřejnosti se zapsala jen velmi málo. Celou práci pak uzavírám kapitolou z psychologie policejní činnosti, kde se věnuji několika nejdůležitějším psychologickým aspektům (jako např. nošení služební zbraně, stejnokroje ad.). V přílohách své práce pak zveřejňuji rozhovory s odborníky z policejní profese.

³ viz zkratky s. 66

⁴ viz zkratky s. 66

Jako jednu z metod zjišťování informací jsem zvolil metodu dotazníkového výzkumu, který se týká hodnotové orientace policistů a jejich přístupu k náboženskému životu. Tento typ otázek jsem si zvolil záměrně proto, abych se dozvěděl více informací o vnitřním světě, životě a motivaci mladých lidí, kteří nově nastoupili k policii a nemyslí ještě zcela policejním způsobem.⁵

Jsem si plně vědom toho, že nemůžu obsáhnout všechny roviny, které čtyři lidské dimenze obsahují, proto vybírám ty nejdůležitější a ty, o kterých si myslím, že se bez nich současná osobnostní výbava policisty neobejde.

Tato práce si neklade za cíl být vyčerpávajícím průvodcem policejní profesí (ani svým rozsahem nemůže být), má však nastínit danou problematiku s tím, že se jedná o velmi specifické odvětví sociálně-psychologické práce, která patří k těm složkám státu, s nimiž se lidé setkávají doslova na každém kroku. Její činnost postihuje nejrozmanitější sféry života společnosti a vzhledem k tomu je velmi mnohostranná.

2. Charakteristika policejní profese

2.1. Vztah policie a veřejnosti

V současnosti jsme svědky značného zájmu široké veřejnosti o činnost Policie České republiky. Pozornost je věnována jak policii obecně, tak i kvalitě výkonu služby jednotlivých policistů. Až velmi často je v hromadných sdělovacích prostředcích kritizována práce policie jako instituce a činnost konkrétních policistů při výkonu služby. Do ostrého světla pozornosti se vedle vlastního výkonu stále více dostávají otázky kvality profesní připravenosti a osobnostního profilu policistů.

Často se stane, že policie ve svých postupech udělá chybu, ať už se to týká jednotlivce, či celého útvaru. V médiích se tyto zprávy objeví často na titulních

⁵ S pomocí jednoho pedagoga se mi podařilo rozdat, vyplnit a následně vyhodnotit 70 dotazníků ve 4 třídách dvou policejních běhů. Všichni zúčastnění k vyplňování dotazníku přistoupili seriózně, což mě mile překvapilo. Většinou se dotazník setkal s kladným ohlasem, snad i proto, že byl anonymní a hned na úvodu jsem všem zúčastněným sdělil svůj záměr výzkumu včetně účelu, k jakému bude dotazník sloužit.

stranách. A naopak to, že policisté každodenně nasazují život během nočních zásahů a zákroků nejen v Praze, tomu se nevěnuje nikdo.

Žádná instituce nemůže počítat s tím, že se bude těšit všeobecnému respektu drtivé většiny obyvatelstva. Je to samozřejmě i do jisté míry díky sdělovacím prostředkům, které se vždycky zaměřují z principu své práce na věci, které nefungují. Není zajímavé, když tramvaje jezdí, je zajímavé, když tramvaje jezdit přestanou. Takže touto optikou to oko kamery představuje i policejní práci. Vždycky se tam zaměřuje na to, co se nepodařilo, na to, co nefunguje.⁶

Policisté jsou svázáni zákony, nechovají se tedy přirozeně. Reagují tak, jak musí, ne tak, jak by mohli nebo měli! Policisté se pořád ocitají na hraně zákona. Vztah k veřejnosti má pro policii klíčový význam, zejména pro získání důvěry občanů v policii. Výzkumy potvrzují to, co všichni policisté znají ze své praxe: podpora veřejnosti je prvořadým faktorem pro úspěšný boj s kriminalitou. Bez spolupracující veřejnosti je práce policie složitější a podstatně méně úspěšná.

Ale spolupráce veřejnosti s policií nevzniká sama od sebe. Tato spolupráce je budována na vzájemné důvěře, vztahu, který z velké části závisí na korektním chování policistů. Prestiž policie v očích veřejnosti je křehká a často vrtkavá. Vcelku se jedná o výsledek jednoho nebo několika krátkých osobních střetnutí občana s některým policistou nebo toho, co je vnímáno jako věrohodné vyprávění přátel a známých, kteří měli s policií nějakou zkušenost. Dokonce i jeden jediný střet s policií může mít nedozírné následky, zvláště v oblastech, kde je policejní přítomnost nápadnější nebo naopak obvyklá jako v oblastech s vysokou mírou kriminality. Naneštěstí si veřejnost pamatuje špatné zkušenosti s policií mnohem déle než ty dobré. Negativní incidenty mohou často zničit nebo vážně poškodit dlouhodobě budované pozitivní vztahy mezi policií a občanskou společností. Aby mohla policie dobře plnit svou funkci, tak musí nejdřív získat renomé u společnosti.

⁶ srov. viz rozhovor s D. Hermanem, příloha č. 2

2.2. Policejní práce jako každá jiná?

Výkon policejní služby je fyzicky, psychicky i morálně mimořádně náročný. Veřejnost si tento fakt uvědomuje jen částečně. Policisté musí odolat mnoha svodům a často stojí před obtížným rozhodnutím, které přináší konflikt mezi dobrem a zlem. Řešení morálních dilemat, která vyvstávají před policisty, je někdy nesnadné, volba menšího zla je mnohdy frustrující.

Policisté mají ve svém rozhodování značnou autonomii, která může být použita ku prospěchu, ale také k újmě mnoha jedinců. Policie má právo použít donucovací sílu včetně síly smrtící, což zásadním způsobem odlišuje policejní profesi od ostatních zaměstnání. Taková autonomie a pravomoci jsou velice atraktivní i pro osoby, které se vědomě či nevědomě pokoušejí zneužít policejní autoritu ve svůj vlastní prospěch. Od nezávazné nabídky šálku kávy policistovi na obchůzce po vysoké finanční částky pro policistu, který se bude "dívat jiným směrem," je policejní činnost zdrojem mnoha svodů, které útočí na osobní a profesionální bezúhonnost policisty.

Existují i jiné zdroje morálních konfliktů. Většina policistů musí jednat s nejrůznějšími lidmi a dostává se do situací, v nichž se projevují některé ponižující a nehumánní aspekty života. Tyto situace mohou a často také mají dlouhodobý negativní vliv na postoje a názory policistů. Jsou to zdroje konfliktů, které nevyplývají z obecných rysů policejní profese, nýbrž jsou spojeny s individuálními charakteristikami jednání policisty. Jde tedy o určité nedostatky v profesionálním projevu a vystupování, které se v konečné podobě jeví jako nepřiměřené v dané situaci. Konfliktogenními faktory zvláštní povahy u policejní profese jsou zejména:

a) věk jednajícího policisty – př. poučování občana od policisty, který se věkově blíží generaci vlastních dětí dotyčného, působí nepřírozeně a zasahuje často jádro sebevědomí dotyčného jedince.

b) místo úředního jednání – tam, kde se dotyčný podezřelý cítí doma, je třeba postupovat obezřetněji.

c) nezdvořilost a nepřátelský tón – občané jsou velmi vnímaví k vystupování policistů (např. prvky únavy jsou vnímány jako projev nezájmu a nezdvořilosti apod.)

d) neochota poskytovat informace – souvisí s představou, že kdo má určitá oprávnění a moc, není povinen poskytovat další vysvětlení či zdůvodňování svého jednání.⁷

Policisté se často ocitají v rozporné situaci už díky samotné povaze své profese. Společnost po nich žádá, aby kontrolovali kriminalitu, nalézali viníky, a zároveň jim ukládá pravidla, podle kterých mají tyto úkoly plnit. Na jednu stranu jsou policisté odměňováni za výkonnost při zjišťování viníků, ale pokud jejich horlivost překročí hranici stanovenou právem, jsou za stejnou snahu trestáni. (Policistům schází také často motivace při výkonu zaměstnání. Člověk, který může řídit služební auto nebo umí cizí jazyk je více využíván než povaleč, který se o sebevzdělávání nesnaží. Oba ale mají stejnou mzdu - pak se ale děje, že policista, který něco umí, je tím pádem více využíván, ale také s největší pravděpodobností něco zkaží, bourá apod. Ovšem potom ho čeká nepříjemné objasňování a příště raději své schopnosti zapře.)

Je velmi důležité, aby pro řádný výkon své práce policisté akceptovali vysoké morální hodnoty a normy. Tyto hodnoty a normy musí respektovat nejen při výkonu svého povolání, ale i ve svém osobním životě, neboť ten vypovídá jednak o nich, a jednak i o organizaci, kterou reprezentují. Policista, který pije a bije manželku jen sotva získá respekt a důvěru občanů a dělá ostudu celé policii. Rád bych se tady zmínil o některých svých zážitcích z pobytu na policejní škole.⁸

„Role policie ve společnosti je stále chápána jako represivní. Represivní znamená uplatňující násilí, případně donucovací, potlačovací prostředky. Prevence (lat. *praeventus* - zákrok předem) je v širším kontextu chápána jako předcházení, ochrana. Ve vztahu ke společnosti mluvíme o předcházení sociálně - patologickým jevům, tedy nepravostem, kterým se společnost brání. Prevencí v tomto smyslu rozumíme prevenci primární v celé šíři psychopatologických jevů, ke kterým se vztahuje práce policie, se zvláštním zřetelem na prevenci kriminality, drogových závislostí a prevenci viktimmnosti.“⁹

⁷ viz Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 231-237

⁸ Policisté kradou policistům. Když kolega ztratil v areálu školy služební průkaz, nálezce ho nevrátil (jeho cena se na černém trhu pohybuje okolo cca 30 tisíc Kč,-). Při sledování pitvy na video, při rekonstrukci znásilnění či při prohlížení fotodokumentace sebevrahů jsem byl svědkem naprosto nemístných, nelidských poznámek k těmto zemřelým. Úcta k životu, resp. k zesnulým je u některých jedinců jaksi potlačena. Ojedinělé nebyly pak ani případy, kdy si posluchači fotili zohavená těla na digitální fotoaparáty. Při přednáškách nebylo ojedinělé hlasité říhání některých jedinců aj. zvířecí projevy, hlasité vulgarismy jsou mezi policisty naprosto normální.

⁹ viz Herzogová. *Etické principy policejní práce*

Na první pohled se zdají být tyto dvě funkce - represe a prevence, neslučitelné. Názor některých laiků je, že ten kdo trestá a používá k tomu násilí, může jen těžko před něčím varovat. Síla a využití moci nebudí důvěru. Policie by neměla dělat prevenci, protože na to jsou vyškoleni a odborně vzděláni jiní profesionálové a určeny jiné instituce. Policie není kompetentní realizovat prevenci. Úkolem policie je chránit život, zdraví a majetek občanů. Tento pohled připouští maximálně preventivní roli trestu.

Druhý pohled staví prevenci jako nedílnou součást represe. Ten kdo se setkává se zlem, dokáže před ním také nejúčinněji varovat. Samotná ochrana majetku a bezpečnosti občanů může spočívat i v předcházení ohrožujícím událostem (viz ustanovení § 2 odst. 1 zákona ČNR č. 283/1991 Sb. o Policii České policie, kterým vymezuje úkoly policie - „chránit bezpečnost osob a majetku“). Za preventivní akci lze považovat např. činnost dopravní policie (kontrola technického stavu vozidla, doprovázení dětí do školy apod.), event. další působení policistů např. v médiích, přednášková činnost ve školách apod. Vlastně už sama přítomnost policistů na ulicích má v zásadě preventivní charakter,

2.3. Policie a její úloha ve společnosti

Hlavní funkcí policie je chránit občany a společnost před hrozícím nebezpečím, taková ohrožení odvracet a předcházet jim. Měl by být zachován dlouhodobě prosazovaný trend, který akcentuje prevenci a ochranu. Teprve tam, kde jiné prostředky sloužící k ochraně veřejného pořádku selžou nebo jsou neúčinné, má jako prostředek nastoupit represe.

Zájmem policie musí být ochrana občanů a mravních hodnot - aby tyto hodnoty mohl člověk chránit, musí mít vztah k lidem, musí být vyrovnaná osobnost, jelikož se často dostane do kritických situací, zasahuje tam, kde je nebezpečí ohrožení života.

Postoj veřejnosti k policii je často ambivalentní. Na jedné straně je veřejnost vůči policii (stejně tak vůči justici) silně kritická. Policii je vyčítána neefektivnost, neschopnost reagovat na nové požadavky, nízká odbornost, konzervatismus, rigidita, těžkopádnost, zkorumpovanost a mnoho jiných nectností. Kritika policie je námětem politických a mediálních diskusí. Mnohdy se ovšem stává policie nezaslouženě

oblíbeným hromosvodem, zástupným tématem a obětním beránkem, její kritika slouží k zastření skutečných sociálních problémů, za něž ve skutečnosti odpovídá někdo jiný.

Na druhé straně převážná část společnosti uznává, že policie je pro další život společnosti nezbytná, že se může kvalifikovaně postavit na odpor současným hrozbám a nebezpečím. Z tohoto vědomí vyplývá společenská akceptace, respekt, prestiž policie a policejní profese.

2.3.1. Policie před rokem 1989 a v současnosti

Vztah společnosti k policii často pramení ze zkušeností s policií minulosti za posledních 40 let. Policie měla tehdy absolutní moc, spíše než službou pro občana se stala strašákem a sama často překračovala zákon.

„Splnění náročných úkolů, které stojí v dnešní složité době před policií, souvisí s přeměnou policie z tradiční autokratické militantní organizace, jakou byla policie v minulosti, na demokratičtější organizaci široce založenou na jednotlivých policistech, jejich talentech, nápadech. Tato přeměna je nezbytná v souvislosti s proměnami, kterými prochází dnešní stát. Jde především o pluralizaci společnosti a oslabení mocenské převahy státu v souvislosti s rozvojem mezinárodního zločinu a terorismu. Dnes více než kdy jindy závisí úspěšnost policejní práce na důvěře a podpoře veřejnosti, na ochotě občanů spolupracovat s policií a podílet se aktivně na boji se zločinem.

Jedním z faktorů, které napomáhají optimalizaci vztahu občanské veřejnosti a policie, je důsledné dodržování etických norem chování policisty. Pracovní úsilí všech policistů musí být soustředěno na společný cíl, který je stanoven na základě jasně definovaného hodnotového systému. Jen taková policie může dostát svému náročnému poslání v demokratickém právním státě a těšit se vysokému uznání a respektu ze strany občanů, jen takoví policisté jsou oprávněně hrdí na svou profesi.“¹⁰

Demokratický charakter a její bezpodmínečné podřízení principům právního státu pokládám za naprosto samozřejmé atributy moderní policie. Také její blízkost občanovi

¹⁰ viz Herzogová. *Etické principy policejní práce*, s. 60

zůstává i nadále následováníhodným trendem. V žádném případě se ani v nových podmínkách nesmí policie nechat vmanévrovat do řešení politických problémů.

Tragická zkušenost, kterou lidstvo zažilo ve 20. století, kdy došlo ke zneužití policie ve službách totalitních režimů, musí zůstat varováním i pro 21. století, aby se tato situace již nikdy neopakovala. Policie sice může přispívat k předcházení společenských konfliktů a ke zmírňování jejich následků, avšak není v jejích silách odstraňovat hlubinné sociální příčiny. Policie hraje významnou pozitivní a nezastupitelnou roli při ochraně základních lidských hodnot, neměla by však aspirovat na řízení jiných sociálních procesů.

3. SPŠ MV Praha, Hrdlořezy

Vzdělání policistů je přikládána velká důležitost. To, jak bude policista vykonávat činnost v přímém výkonu služby závisí kromě vrozených dispozic hlavně na jeho vzdělání. O SPŠ MV v Praze Hrdlořezích se zmiňuji hlavně proto, že je největší policejní školou v České republice a sám jsem tam strávil více než jeden rok.

Střední policejní škola Ministerstva vnitra se sídlem v Praze Hrdlořezích byla zřízena zákonem FS č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Střední policejní škola Ministerstva vnitra je součástí systému středních škol, na něž se vztahují obecně závazné právní předpisy s určitými výjimkami. Na této škole studují policisté (muži i ženy) přímého i nepřímého výkonu služby v základní odborné přípravě (ZOP) a v různých odborných kurzech.

Od roku 1997 je ve škole otevřeno i čtyřleté denní maturitní studium v oboru bezpečnostně právním pro dívky i chlapce, kteří úspěšně absolvovali základní školu. Z rozhodnutí MV bude ale toto studium utlumováno a od školního roku 2004/2005 škola nepřijímá nové žáky do prvního ročníku tohoto studia. Od roku 2002 je ve škole realizováno i vzdělávání zaměstnanců ministerstva vnitra.

Hlavním posláním Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Praze je profesní příprava policistů pro výkon funkcí na základních útvarech služeb Policie České republiky, výchova a vzdělávání státních úředníků s perspektivou práce v Policii ČR

nebo v orgánech státní správy a samosprávy. SPŠ v Praze je vybavena velice dobře od počítačového vybavení po multimediální učebny, knihovny apod. Učební pomůcky jsou průběžně aktualizované a užitečné. V každé třídě jsou televizory a videoprojekce. V knihovně lze půjčit řadu CD, videokazet s nejenom policejní tematikou. Se svými 52 kmenovými učebnami, 39 specializovanými učebnami, 3 tělocvičnami, plaveckým bazénem, saunou a kulturním domem patří k největším školám v resortu Ministerstva vnitra České republiky. Má celkovou kapacitu 1200 žáků a 140 učitelů. Je školou UNESCO a Fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

V policejní škole je k dispozici, posilovna, střelecké laserové trenažery, knihovna, v blízkosti školy je klasická střelnice, v létě bazén apod. Ve školské budově mají pak posluchači možnost kdykoli kontaktovat psychologa, navštívit lékaře či zubaře, event. holiče. O policisty je dobře postaráno skvělou jídelnou s obědy za 24,- Kč a dvěma kantýnami. V areálu se také nachází cvičný polygon, kde se policisté učí jezdit s výstražným zvukovým zařízením, trénují se modulární jízdy, sebeobrana apod. Součástí tělocvičny je také překážková opičí dráha, která se skládá z několika obtížných překážek. Tam si policisté trénují svou rychlost, výbušnost a sílu a je zároveň místem, kde se stává každoročně nejvíce úrazů. Nejvíce časově dotované předměty pro ZOP jsou právo, služba pořádkové policie, střelecká a tělesná příprava a psychologie.

Některé učebny jsou určeny především pro přednášky, další jsou vybaveny pro tzv. modulární hodiny psychologie a práva, kde si posluchači mohou nacvičovat rozličné situace skutečných policejních zákroků jako např. zatčení pachatele, nasazování pout, vytažení nebezpečného pachatele z auta, osobní prohlídka, ale i průběh oznámení znásilnění, oznámení o narušování veřejného pořádku či ohledání místa činu, daktyloskopování ad.

Policisté žijí přímo v areálu školy podobně jako v internátech na pokojích se třemi lůžky a společným sociálním zařízením pro oba pokoje. Systém na ubytovnách je opravdu vojenský – od pravidelného úklidu pokojů, přes sbírání odpadků kolem budovy až po každé nahlášení opuštění areálu. Za jakékoli porušení kázně se dostávají tresty včetně finančních a vyhlášení trestu před nastoupenou jednotkou. Zprávy o chování se pravidelně po čtvrtletních klasifikačních poradách zasílají okresním ředitelům, kteří sami rozhodují, zda dotyčného policistu uvolní ze služebního poměru či nikoli.

Každoročně musí odejít z jednoho běhu cca 7 osob, které nespĺňovaly dané kritéria kladené na výuku či kázeň.

Přijímací řízení – personální výběr uchazečů o práci u PČR

Pracují u policie lidé, které tato služba opravdu zajímá? Mám zkušenosti s tím, že někteří lidé se k policii hlásí pouze kvůli nedostatku pracovních příležitostí na trhu. Někteří mi v rozhovorech potvrdili, že neví, co by jinak v životě mohli dělat, někteří prý čekají jen na výsluhu a pak od policie co nejdříve odejdou.¹¹ Z výsledků mého dotazníkového výzkumu vyplynulo, že pokud by se respondenti neprosadili u PČR, tak by 35% z nich zvolilo kariéru profesionálního vojáka. Na otázku proč jsem nastoupil k policii odpovědělo 67% dotázaných jako důvod osobní zájem a naplnění, 35% to zdůvodnilo prestižností povolání a 23% uvedlo, že jde o akční práci. Z toho vyplývá, že většina policistů má ke svému povolání nějaký vztah a nevykonává jej pouze kvůli finanční jistotě. Tři z deseti policistů pak čekají jen na rentu.

Policejní prezident si byl vědom aktuální situace a vyjadřuje se k přijímacímu řízení následovně : „Máme 50 % policistů sloužících po roce 1990, tedy nový policista je pro nás nepopsanou stránkou. A to i když projde všemi procedurálními záležitostmi tak, my vlastně nevíme, jaká je jeho skutečná motivace k práci u policie. Nepoznáme, zda má skutečný zájem, jde mu o peníze, řeší nějaký svůj momentální problém apod. Nevíme, jak se bude chovat v zátěžových situacích, byť absolvoval psychotesty. Realita policejní praxe je něco zcela jiného než jakýkoliv rozhovor u psychologa.“¹²

Ke zvolení každého povolání musí zájemce splňovat určitá kritéria ke přijetí. Jen málokterá profese však vyžaduje po uchazeči aktuálně stoprocentně dobrý zdravotní stav, včetně splnění náročných psychologických testů a nadprůměrnou fyzickou kondici. Občanská a morální bezúhonnost, minimálně úplné střední vzdělání a schopnost obstát ve stresových situacích se automaticky předpokládá.

Rád bych zde stručně nastínil část přijímacího řízení, které se skládalo ze 3 testovacích baterií a součástí jedné z nich bylo absolvování 4 hodinových

¹¹ výsluha, která činí cca 6 tisíc Kč,- /měsíčně se dostává po 10 letech služby (dle nového Služ.zákona po 15 letech)

¹² viz časopis Policista č.11/1998. *Rozhovor s plk.JuDr.Jiřím Kolářem*

psychologických testů zakončených patnáctiminutovým pohovorem u psychologa.¹³ Pokud uchazeč nezvládne psychologické testy, má je možnost opakovat nejdříve za 2 roky.

Součástí zdravotních testů, kde je třeba projít komplexní zdravotní prohlídkou včetně testů krve zjišťujících přítomnost omamných a psychotropních látek, byl také rozhovor u psychiatra, který se ptal hlavně na náš vztah k alkoholu a drogám. Nedílnou součástí přijímací baterie jsou také fyzické testy (více viz biologická dimenze, kap.4.2).

U některých jedinců se ve třídě dala pozorovat naprostá absence mravního povědomí, neúcta k majetku, pohrdání autoritou, sklony k alkoholismu. Jak je možné, že tito jedinci prošli testovacími bateriemi a pohovory u psychologa, resp. psychiatra? Což nemá policie z čeho vybírat? Úroveň lidského, ale hlavně mravního potenciálu je u policie opravdu na nepřilíš vysoká a pevně věřím, že kvalitu nově přijatých uchazečů změnil připravovaný nový Služební zákon, díky němuž se mění i systém přijímacího řízení a tím i minimální věk pro uchazeče o tuto práci, a to na 21 z dosavadních 18ti let. K policii také mohou podle tohoto ustanovení nastoupit lidé bez ZVS.¹⁴

Policista by měl být hrdý na své povolání a měl by být vzorem pro ostatní lidi, jak svým pracovním, tak i osobním životem. Pak bude teprve možné budovat tolik důležitou firemní kulturu, která v naší zemi po desetiletí scházela. Souhlasím s výrokem bývalého policejního prezidenta Jiřího Koláře, který se vyjádřil krátce po svém nástupu do funkce policejního prezidenta ke kvalitě uchazečů:

„Řešení situace bych viděl tom, že by se neprováděl nábor uchazečů o práci u policie, ale výběr, zatím se ale nedá hovořit o výběru. V návaznosti na změny v pojetí policejní profese prochází určitými modifikacemi i policejní vzdělávání.“¹⁵

¹³ U mě policejní psycholog údajně rozpoznal z testů jednu závislost, kterou jsem mu měl objasnit. Byla to závislost na autoritě, kterou byl podle něj Bůh, což je v rozporu s akceptovanými kritérii. Já jsem u psychologa strávil 65 minut odpovídáním na otázky typu, zdali nechci u policie kázat evangelium či obracet někoho na víru! To prý ode mě nikdo neočekává a nežadá, ba se to snad přímo zakazuje. Podle zkušeností psychologa není ojedinělé, že absolventi teologických fakult u policie vyhoří či se brzy dostanou do velkých problémů a údajně už několik „pánbíčkářů“ z přijímacího řízení striktně vyloučil. (ministr vnitra Bublan sám vystudoval Cyrilometodějskou fakultu v Litoměřicích více viz <http://www.mvcr.cz/ministerstvo/bublan.html>. Snažil jsem se mu vysvětlit, že nejsem žádný fanatik či klerikál, který by chtěl českou policii přivést ke svátosti smíření, ale nábožensky zakotvený člověk, který stále hledá, je otevřený jakémukoli názoru, a schopný kdykoli použít donucovací prostředek, pokud to bude v souladu se zákonem a s mým svědomím. Psycholog naše sezení ukončil s tím, že mě tedy nakonec doporučí, ale že dle jeho názoru u policie dlouho nevydržím, buď prý odejdu sám nebo na popud někoho jiného. Je ale také docela možné, že budu této složce nakonec prospěšný...

¹⁴ viz zkratky s. 66

¹⁵ viz časopis Policista č.11/1998. *Rozhovor s plk.JuDr.Jiřím Kolářem*, citováno z <http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/9811/slovo.html>

4. Pohled na osobnost policisty ze čtyř dimenzí člověka

Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje zdraví (a tak nepřímo člověka a jeho potřeby) jako stav dokonalé fyzické, psychické a sociální pohody, která je výsledkem souladu vzájemného působení organismu a prostředí. Člověk je součástí přírody, podléhá přírodním zákonům, jeho tělo je hmotné, potřebuje energii a má další fyzické potřeby.

Lidský organismus je složitý „stroj“ s mnoha regulujícími systémy. O materiální, biologické podstatě člověka nemůže být sporu. Člověk ale také přemýšlí, cítí, prožívá, uvědomuje si své pocity, rozhoduje se. I když většina těchto procesů má svůj materiální základ, můžeme hovořit o relativně samostatné složce, o psychické stránce.

Člověk nežije sám, žije ve společenství druhých lidí reálně i v přeneseném významu (využívá předměty a poznatky minulých generací). Člověk se rodí do konkrétní sociální situace, do sociální sítě a sám se podílí na jejím vytváření a změnách. Ve společenství druhých lidí naplňuje svůj život. To je jeho sociální dimenze.

O spirituální dimenzi člověka nejsou možná všichni přesvědčeni. Nelze ji přímo dokázat, právě pro její vztah k transcendentní rovině. Ale lidé měli od počátku svá božstva, rituály, kterými se k nim snažili přiblížit, navázat kontakt. A nebylo to jen ze strachu z neznámého. Nadpřirozeno, posvátno provázelo a provází člověka celým jeho životem. Snahu o vyjití z reality, o transcendenci najdeme ve velkých činech, v hledání ideálů, v umění.

Ani moderní, racionální, vědecká éra tyto snahy neodstranila. Právě naopak – v současnosti jsme svědky nové vlny spirituality. Možná bychom mohli definovat „spirituální zdraví“ - jako uvědomění si něčeho, co nás přesahuje a žití v souladu s touto transcendentní skutečností.¹⁶

Každá ze zmíněných složek (dimenzí) má v životě člověka důležité místo - je nenahraditelná. Je-li narušena, poškozena, potlačena, je ovlivněn, narušen, deformován

¹⁶ srov. Dočkal. *Člověk a svět*, s. 4

celý život. Mezi základními dimenzemi musí existovat dynamická rovnováha. Každá dimenze má svoji váhu, své specifické postavení v různých situacích a fázích života.

Vyváženost se v průběhu života neustále narušuje a obnovuje. Přes relativní samostatnost jednotlivých dimenzí je člověk integrální, jedinečná, neopakovatelná bytost působící a jednající jako celek.

Co všechno zahrnují jednotlivé dimenze u osobnosti policisty? Může člověk, který k výkonu svého povolání používá zbraň, věřit v Boha? Jak vypadá jeho žebříček nejen morálních hodnot? Co policisty zajímá a čím se baví? Na to se pokouším dát odpověď. Policista je při výkonu své funkce v neustálé interakci s okolním prostředím, je jím ovlivňován a zároveň jej také ovlivňuje. Pokud jednotlivé složky přestanou být v rovnováze, může dojít k tragédii, v lepším případě k syndromu vyhoření.

4.1. Psychologická (duševní) dimenze

Povolání policisty je velmi náročné na psychiku jedince. Tragická dopravní nehoda, loupežné přepadení, náročný zásah proti ozbrojeným pachatelům, vyjednávání s osobou, která zamýšlí spáchat sebevraždu, osoba držící rukojmí, a nebo „pouhé vidění mrtvol“ na místě činu – to jsou strašlivá slova a ještě hrůznější zážitky, které jsou mimo jiné, pro policisty na denním pořádku.

Jsou to právě policisté, kteří se často ve spolupráci s hasiči a zdravotníky pohybují na místě, kde by většina z nás raději nebyla.

Podle dosavadních zjištění je pro policisty nejhorším zážitkem úmrtí kolegy ve službě nebo setkání se s mrtvolou malého dítěte stejného věku jako jsou jeho vlastní děti. Policista je sice profesionál, který je vyškolen a vycvičen pro to, aby vykonával své povinnosti i za velmi obtížných okolností, ale je také, a to především - člověk.

4.1.1. Policista z pohledu vývojové psychologie

Věkové období, ve kterém lidé vstupují k policii je samozřejmě už z principu policejní práce období časně dospělosti, tzn. věk cca 18-29. Velká většina uchazečů si

tuto práci zvolí jaké své první zaměstnání bez toho, aby zakusili jinou pracovní činnost. S volbou zaměstnání se poprvé jedinec setkává v období dospívání, kdy již volba povolání přestává být jen předmětem jeho fantazie nebo snění.

Rozdělení dospělého věku se dá roztřídit do určitých etap, které se nutně překrývají a nastupují rozdílně u jednotlivých lidí.

Věk dospělosti dělíme do 4 etap:

1. Časná dospělost (zhruba od 20-25 let) je přechodným obdobím mezi adolescencí a plnou dospělostí. Dospělost tu vymezujeme s přihlédnutím ke třem kritériím: k věku, k převzetí určitých vývojových úkolů a k dosažení určitého stupně osobní zralosti.
2. Střední dospělost (asi do 45 let)
3. Pozdní dospělost (asi 60-65 let)
4. Stáří (lze dále dělit na časně a vysoké)

Na základě mých zkušeností bych viděl jako nejvhodnější věk pro vstup do bezpečnostních složek kolem 24 let. Je to období, kdy už člověk zakusil minimálně jedno povolání, je citově stabilnější a lépe se dokáže aklimatizovat na nové situace a práci v kolektivu. Plně se ztotožňuji s novým zákonem, který zvyšuje hranici věku pro vstup k policii z dosavadních 18ti na 21 let, stejně jako je tomu u Obecní policie.

Je také důležité, dle jakých kritérií a na základě čeho se lidé rozhodují pro volbu určitého povolání. Pokud nejsou ve svém rozhodování dostatečně autonomní, může to mít negativní vliv na jejich výsledky v práci a spokojenosti s ní. Podle Nickela se dají rozlišit 3 typy osobnosti v souvislosti s volbou povolání:¹⁷

Typ A řídí svou volbu v podstatě podle přání rodičů bez zřetele na vlastní zájmy a sklony. Zde lze vůbec sotva mluvit o volbě povolání, protože pasivní podřízení je převažující.

¹⁷ viz Langmeier, Krejčířová. *Vývojová psychologie*, s. 161

Typ B představuje dospívajícího, který má určité přání, avšak jejich představy jsou často nejasné a nepevné, určují spíše jen obecnou širokou orientaci, nejsou však cíleny na určité konkrétní povolání. To je pak nakonec voleno pod vlivem různě silného tlaku z okolí.

Typ C řídí svou volbu podle osobního plánu založeného na cílech vlastního života, často dlouho předem promyšleného. Tito jedinci jsou zpravidla iniciativní, rozhodní, cílevědomí, se silnými seberealizačními tendencemi.

V souvislosti s tímto rozlišením je důležité, jak se na volbu povolání dívá rodina budoucího policisty a jeho blízcí. Z mého dotazníkového výzkumu vyplynulo, že rodina a lidé z nejbližšího okruhu policisty se na zvolení policejní profese dívají:

- 31% s obdivem, podporují policistu
- 30% jako na jakékoli jiné povolání
- 44% respektují jeho volbu
- žádný z respondentů nevedl možnost, že by mu rodina jeho volbu rozmlouvala a dívala se na ni kriticky!

Časná dospělost, věk ve kterém se uchazeči snaží hromadně o vstup do bezpečnostních složek, se vyznačuje upevněním identity dospělého, identifikací s rolí dospělého, produktivní orientací, upřesněním osobních cílů, nezávislostí na rodičích, hledáním partnera, zakládáním vlastní rodiny.

„Zralost je jedno z kritérií dospělosti, které bývá udáváno k dosažení osobní zralosti. Člověk je pokládán za zralého, když po dokončení dospívání přejímá plnou osobní a občanskou zodpovědnost, začíná být ekonomicky nezávislý a navíc přispívá k rozmnožování obecných statků, rozvinul plně své osobní zájmy, ustavil legalizovaný vztah ke svému partnerovi a přejal očekávané výchovné úkoly vůči svým potomkům a na druhé straně se přizpůsobuje svým stárnoucím rodičům.“¹⁸

¹⁸ viz Langmeier, Krejčířová. *Vývojová psychologie*, s. 161

4.1.2. Policista z pohledu psychologie osobnosti

Osobnost má několik definicí. Osobnosti můžeme definovat jako celek duševního života člověka. G.W.Allport uvádí ve své knize ze 30.let až na 50 definicí osobnosti. Od té doby vzniklo mnoho dalších.

„Podle G.W.Allporta se osobnost považuje za dynamickou organizaci psychofyzických systému v jedinci, který určuje jeho adaptaci na prostředí.“¹⁹

Podle Čírtkové osobností rozumíme individuální celek chování a prožívání a současně jedinečné uspořádání (integraci) psychických procesů, stavů a vlastností. Ztráta pocitu jednoty psychického dění je příznakem vážné poruchy osobnosti. Mizí-li vědomí jedinečného celku duševního života, člověk trpí a subjektivně strádá. Většinou ztrácí i možnost plného zdravého uplatnění ve společnosti. Osobnost člověka je vždy jedinečná. Z pohledu psychologie nemohou existovat dva lidé s identickou osobností.²⁰

Pro policejního psychologa je velmi důležitý výběr adeptů, kteří jsou vhodní pro přímý výkon policejní profese. Psycholog Jaroslav Nečas mi na otázku, jaká osobnostní výbava je při výběru uchazečů preferovaná a jaká je předem odsouzena k neúspěchu odpovídá:

„To je velmi jednoduché, když to vezmu obecně. Odsouzený k neúspěchu je nezralý jedinec. Prostě ten, který je v oblasti sociální, emoční a mentální nevyzrálý, popř. disharmonický. Samozřejmě jsou také jedinci, u kterých se prokážou poruchy osobnosti, které se odhalí testovými metody. Teď jsme tady řešili problém zvýšená úzkostnost atd., tak takoví jsou opravdu nedoporučení. Na druhé straně doporučující stanovisko by měl získat ten, který splňuje určitá kritéria intelektová a který je v podstatě zralá, harmonická osobnost, dávám také přednost vyššímu stupni autonomie a sebejistoty, která pak nemusí být kompenzována tou asymetrickou rolí policisty vůči občanovi.“²¹

Někdy se s pojmem osobnost ztotožňuje charakter, a to ve smyslu zhodnocené osobnosti.

¹⁹ viz Hartl, Hartlová. *Psychologický slovník*, s. 379

²⁰ viz Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 58

²¹ viz rozhovor s Jaroslavem Nečasem. příloha č. 5

„Charakter je v psychologii pojímán jako soubor vztahových vlastností, které mají morální kolorit (ráz). Projevuje se v situacích, kdy jedinec vyjadřuje vztahovost k důležitým životním okolnostem. Za nejdůležitější vztahové vlastnosti jsou pokládány:

- vztah k sobě samému, který se prolíná do vlastností jako je sebedůvěra, sebepojetí
- vztah člověka k lidem a ke společnosti, který se projevuje ve vlastnostech jako prosocialita, uctivost k druhým apod.
- vztah člověka k přírodě a světu, který se prolíná do světonázorových postojů, smyslu individuálního života, pocitů zakotvenosti apod.

Vyjadřuje-li se psycholog k osobnosti určitého jedince, zpravidla využívá pro její základní popis uvedené složky.²²

Za jádro charakteru se považuje svědomí. Citlivost svědomí rozhoduje o tom, zda jsme schopni vyhnout se morálně neakceptovanému smýšlení a jednání nebo zda po takovém nemorálním aktu pocítujeme výčitky či hryzáni svědomí. Pro většinu lidí tedy svědomí má funkci spíše informační než preventivní. Je časté, že lidé, jejichž smýšlení nebo jednání je často v rozporu s jejich mravními normami, snižují citlivost svědomí, jejich svědomí otupuje.

Jestliže se lidé řídí mravními principy, které si zvnitřnili, s nimiž se ztotožnili jako se svými vlastními, pak říkáme, že je jejich charakter autonomní, opírají-li se o autoritu vnější, od níž odvozují, co je dovoleno a co zakázáno, co je správné a co špatné, pak je jejich charakter heteronomní.

„Mnoho lidí považuje za správné to, co jejich svědomí schvaluje bez ohledu na to, co tomu říká a jak hodnotí okolí. Řídí se tím, k čemu jej pohání jejich potřeby a city. V takovém případě se jedná o charakter subjektivní. Jednání, které je v souladu nebo v rozporu s vlastním svědomím, se hodnotí jako morální nebo nemorální. Lidé s objektivním charakterem se naproti tomu řídí tím, co je v souladu s obecně nadindividuálně uznávaným ideálem dokonalosti, spravedlnosti, dobra, lásky, cti.“²³

²² viz Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 62

²³ viz Smékal. *Psychologie osobnosti*, s. 389

4.1.3. Typy osobnosti podle vyspělosti jednání dle Loevingerové

Mé zkušenosti z policejního kolektivu mi potvrdily teorii, že se přes přijímací řízení k policii dostanou také lidé, jejichž způsob jednání, práce a projevování se v kolektivu byl často nevhodný.²⁴

V rozhovoru policejní psycholog J.Nečas odpověděl na otázku, jak je možné, že při přijímacím řízením vyřazovacím sítím projdou často naprosto nevhodní jedinci:

„V podstatě ty psychotesty vytvářejí jakýsi hrubý filtr. Přinejmenším by měl však policista projít ještě jednou doplňkovými psychotesty, a sice po době, která uplyne, resp. před skončením zkušební doby, po tomto období by měl být stvrzen dle mého názoru psychologem, který by s ním z hodnotil celou tu dobu. A mělo by to i motivační význam v tom smyslu, že vlastně za tu dobu, než se tam ten policista dostaví, např. za 1 ½ roku, by ten policista dostal ke splnění určité úkoly - co má ze sebou udělat, jakým způsobem má být autonomnější, jakým způsobem nemá přehánět svou aspiraci a mnohé další. Podle mého názoru by se jednalo o vysoce efektivní způsob, jak adjustovat mírně problematické jedince do systému policie.“²⁵

J. Loevingerová se zabývá otázkou, jak se během vývoje osobnosti utváří způsobilost kontrolovat své impulsy a podřizovat nižší vyššímu, resp. jak se utváří vývoj odpovědnosti za své činy ve vztahu k druhým a ke světu vůbec. Zjednodušíme-li vývojovou typologii Loevingerové, můžeme její stádia označit jako:

a) *typ destruktivní* – zahrnuje lidi jednající nezodpovědně, bezohledně, agresivně. Je pravděpodobné, že takových lidí je v populaci kolem 10-16%, ale mnozí se tak nikdy neprojeví, nemajíce k tomu příležitost

b) *typ konzumenta* – jsou to lidé, k kteří berou svůj život jako možnost získávat potěšení v nejrůznějších oblastech i jako množství často nepříjemných povinností, které je třeba odbít „aby se vlk nažral a koza zůstala celá.“ Tito lidé si umějí najít prostředí, které jejich spádům vyhovuje. Jsou jich nejméně 2/3.

c) *typ tvůrců* - jsou to uvědomělí a seberealizující lidé. Tvořivá osobnost se vyznačuje překračováním daného úsilí splnit svůj úkol a poslání. Jsou to lidé, kteří nehledají své

²⁴ viz ukázka hodnocení jednoho z posluchačů SPŠ MV, příloha č. 4

²⁵ více viz rozhovor s psychologem Jaroslavem Nečasem, příloha č. 5

osobní štěstí, ale radují se, když mohou vést zodpovědný a uvážlivý život, jímž po sobě zanechají něco smysluplného a hodnotného. V populaci je jich asi 16%. Tyto uvedené 3 typy osobností se kombinují dále s orientací na lidi, věci a ideje.

„Pro mnoho lidí je charakteristické, že vykonávají povolání, které vůbec nevyhovuje jejich převládající orientaci. Ti se „míjejí svým povoláním“. Jsou to např. právě policisté, orientovaní více na věci nebo ideje, než na lidi. V tom prvním případě si občany často „zvěčňují,“ vidí je jako mašinky, s nimiž mohou mechanicky pohybovat, které by měli reagovat jako na stisk tlačítka apod.“²⁶

4.1.4. Stres

Stres je jednou z nejčastějších příčin pracovní neschopnosti anebo předčasného odchodu policistů z aktivní služby. Policejním stresem se míní takové situace, které většina policistů vnímá jako zátěž spojenou s emocionálním a často i fyzickým vypětím.

Policejní stres není důsledkem špatného psychologického výběru policistů, ani produktem osobnosti.

Mezi nejvíce zátěžové situace patří použití zbraně a prohledávání lokalit při pátrání po nebezpečném násilném pachateli. Jde o extrémní psychickou zátěž.

„*Post-shooting trauma* - je psychická stresová reakce, která následuje po použití střelné zbraně proti člověku. Za nejdůležitější příznaky této poruchy jsou považovány zejména následující projevy:

- opakované prožívání události v mysli
- vyhýbání se podnětům souvisejícím či připomínajícím kritickou událost
- neschopnost rozpomenout se na důležité okolnosti kritického děje
- nervová labilita, poruchy spánku

Když policista postřelí či zastřelí druhého člověka anebo přihlíží, jak dochází k násilnému usmrcení jeho kolegy při policejní akci, vždy jde o skutečnost, která přesahuje běžnou lidskou zkušenost.“²⁷

²⁶ viz Smékal, *Psychologie osobnosti*, s. 389

²⁷ viz Čírtková, *Policejní psychologie*, s. 134

K poststresové reakci jsou predisponováni zejména policisté, kteří vědomě usilují o potlačování přirozených citových reakcí, kteří se naučili nedávat svoje city nikdy najevo a kteří povrchně touží po roli tvrdého, nekompromisního strážce zákona. Naopak jedinci, kteří se „čas od času rozpláčou“ a dokáží dát najevo své city, jsou více odolní.

4.1.5. Strach

„Strach je negativní emoce s neurovegetativním doprovodem (zblednutí, zrychlené dýchání, zvýšený krevní tlak, rozšíření zornic apod.) Jde o normální reakci na nenormální podněty. Strach můžeme rozdělit na aktivní – pohotovost k obraně a útoku a pasivní - prožívání uvnitř. Variantou strachu je obava a hrůza. Důležité je rozlišování mezi strachem nezdravým a zdravým. Zdravý strach plní důležitou funkci, mobilizuje organismus a vybavuje ho energií potřebnou pro zdolání obtížné situace. V tomto smyslu platí, že strach má hodnotu přežití. Tělo i psychika jsou připraveny na jednorázové mimořádné výkony, které bychom v klidném rozpoložení myslí nebyli schopni podat.“²⁸

Druhy strachu:

a) *strach v nebezpečí* – představuje zdravý a biologicky hodnotný strach. Je uvozován signály evidentního nebezpečí. (např. násilník, proti kterému má hlídka zakročít je HIV pozitivní apod.)

b) *strach v nezvyklé situaci* – je uvozován signály, kterým daná osoba nerozumí a vnímá jej proto jako podezřelé (procházka parkem při které uslyšíme zvuk podobný výstřelu).

c) *intuitivní strach* – je velmi cenný a u duševně zdravých osob funguje spolehlivě. Jde o jakýsi intenzivní a jasně uvědomovaný vnitřní pocit, aniž by si ovšem v daném okamžiku byl člověk vědom konkrétních vyvolávajících podnětů. (např. cítíme strach z určité osoby, ale nevíme přesně proč, jelikož se k nám v dané chvíli chová laskavě).

²⁸ viz Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 112

d) *klamný strach* – do značné míry nezdravý, protože je vyvoláván smyšlenými, představovanými podněty. Chybí reálné ohrožení, přesto jde o strach „se vším všudy“, který startuje tělesné příznaky, jakoby hrozilo reálné nebezpečí. (např. začínající dopravní policista má strach, že při pohledu na krev omdlí apod.). Lze ho korigovat pomocí vhodné terapie.

Z tohoto pohledu je zřejmé, že pro policisty je nejpříjemnější strach z nebezpečí. Díky strachu pak jednají opatrně a ostražitě. Strach v nebezpečí pak může zachránit život nejen jim samým, ale i lidem, proti kterým není zákrok přímo směřován, ale mohly by jim být přímo ohroženi.

4.2. Biologická (materiální) dimenze

Různí lidé mají obvykle tendenci biologickou podstatu člověka podceňovat, považují to přírodní v nás za něco méněcenného s porovnáním s velkými ideály a výtvary ducha. Často jsou pak ale zaskočeni silou, kterou se přírodní zákonitosti prosazují. Mnohdy si neuvědomujeme, že jsme od narození predisponováni svými geny, schopnostmi a inteligencí. Fyzické predispozice jsou pro policisty důležitým kritériem pro vstup k policii. Aktuální fyzická zdatnost je pro výkon služby velmi důležitá nejenom pro užití síly v nutné obraně (používání hmatů a chvatů), ale je také důležitá pro dobré psychické rozpoložení.

Do této dimenze bych také zahrnul materiální zabezpečení policistů, jejich statky, finanční zajištěnost, jednoduše celou širokou materiální základnu. Policisté jsou totiž relativně dobře placeni, ve většině případů jim stát zajišťuje po dobu několika let ubytování zcela zdarma na policejních ubytovnách, mají výrazně dotované stravování a průměrný hrubý příjem činil v roce 2005 cca 27 500,-Kč. (je potřeba ale podotknout, že tohoto platu ani zdaleka nedosahují běžně viditelní policisté na ulicích!)

Při rozebírání biologické dimenze bych se rád zaměřil zejména na takové jevy, které nejvíce souvisí s rutinou činností řadového policisty. Mezi takové patří např. emoce či potřeby, ale také jeho fyzická kondice, která je nutná pro přijetí do policejních složek. Všechny tyto fyziologické projevy se vzájemně prolínají s psychickou stránkou člověka, popř. dalšími dimenzemi.

4.2.1. Fyzická kondice policisty

Jedním z kritérií, které musí uchazeč o práci u policie splnit, jsou fyzické testy, resp. posouzení fyzické způsobilosti. Fyzické testy se skládají z několika disciplín - člunkový běh (4 x 10 m), leh-sed/2min, kliky (max. počet), cvičení s tyčí (do 15 s), plavání (100 m do 2 min.) a vytrvalostní běh (12min). Cílem prověřování fyzické způsobilosti je posoudit úroveň rozvoje pohybových schopností a dovedností uchazeče.

Test č. 1 – člunkový běh, 4x10m. Běh se provádí mezi dvěma metami vzdálenými 10 metrů. Startuje se vedle mety č. 1 a běží se šikmo mezi metami k metě č. 2, která se obíhá. Stejným způsobem se vrací zpět a obíhá se meta č. 1. Třetí úsek se běží přímo, následuje dotyk mety č. 2, rychlý obrat a při doteku mety č. 1 se zastavuje čas.

	muži				ženy			
věk	18-29	30-39	40-50	nad 50	18-29	30-39	40-45	nad 45
čas	12,3	13,5	14,5	15,7	14,5	15,8	17,5	19,0

Test č. 2 – sestava s tyčí. Sestava se provádí s 1 metr dlouhou tyčí a cvičí se takto. Mírný stoj roznožný, tyč za tělem držet v šíři ramen. Překročit tyč jednou, pak druhou nohou, plynulý přechod sedem do lehu, tyč provléknout snožmo zpět za tělo, vztyk a vzpřim (kolena natažena!!!). Čas se zastavuje po dokončeném pátém vzpřímení.

	muži				ženy			
věk	18-29	30-39	40-50	nad 50	18-29	30-39	40-50	nad 50
čas	29	33	36	39	29	32	34	36

Test č. 3 – klik, vzpor ležmo (opakovaně). Správně vykonaný cvik vypadá následovně. Leh na břicho, skrčené paže opřít dlaněmi o zem tak, aby špičky prstů byly v úrovni ramen. Dopnutím paží v loktech spor. Zpět se pokračuje pokrčením paží minimálně o 90 stupňů zpět do kliku. Trup je při celém cvičení zpřímá, pánev se nevysazuje, ani

neprohýbá. U žen probíhá cvik obdobně, pouze paže jsou opřeny o podložku 45-50 cm vysokou. Měří se počet správně provedených cviků.

	muži				ženy			
věk	18-29	30-39	40-50	nad 50	18-29	30-39	40-50	nad 50
počet	26	19	15	13	13	10	8	6

Test č. 4 – leh-sed, 2 minuty. Při tomto testu jde o co největší počet lehů-sedů v době dvou minut. Popis cviku je následující: cvičící leží na zádech, ruce spojené za hlavou, nohy pokrčeny s úhlem v kolenou 90 stupňů. Chodidla jsou fixována k zemi, a to buď partnerem anebo poslední příčlí žebřin. Z výše popsané polohy přejde do sedu s mírným natočením a dotkne se kolena protistranným loktem. Poté následuje leh, při kterém se horní část lopatek dotkne podložky.

	muži				ženy			
věk	18-29	30-39	40-50	nad 50	18-29	30-39	40-50	nad 50
počet	31	23	21	18	20	16	14	12

Test č. 5 – běh na dvanáct minut. Úkolem, který měří obecnou vytrvalost, je v čase dvanácti minut uběhnout co nejdelší vzdálenost.

	muži				ženy			
věk	18-29	30-39	40-50	nad 50	18-29	30-39	40-50	nad 50
vzdálenost	2200	2100	2000	1900	2000	1900	1750	1600

Test č. 6 – plavání 100 metrů. Úkolem je uplavat vzdálenost 100 m v co nejkratším čase. Start je možný z bloků, kraje bazénu i z vody. Během stanoveného úseku lze střídat plavecké styly.

	muži				ženy			
věk	18-29	30-39	40-50	nad 50	18-29	30-39	40-50	nad 50
čas	2:21	2:26	2:39	2:56	2:35	2:42	2:58	3:16

Toto prověřování je organizováno formou testů před komisí, která uchazeče hodnotí v kategoriích a) splnil a nebo b) nesplnil podmínky fyzické způsobilosti k přijetí. Nesplní-li uchazeč uvedené požadavky, může testy opakovat, ne však dříve než za jeden měsíc. Testy se opakují v plném rozsahu. V testu jako celku musí být dosaženo minimálně 72 bodů (výkony jsou bodově ohodnoceny). To znamená, že v některých disciplínách uchazeč musí dosáhnout výsledků vyšších, než je minimální výkon v těchto disciplínách.²⁹

4.2.2. Emotivita - afektivita

Policisté by měli umět ovládat své emoce, měli by se učit reagovat adekvátním způsobem na vzniklé situace. A jelikož síť problémů u kterých zasahují je tak široká, mělo by je toto učení sebeovládání provázet celý jejich profesní život.

Emoce jsou spjaty s určitou aktivační úrovní organismu. Řada sociálních situací však neumožňuje okamžité odreagování, a tím odbourání zvýšené aktivační hladiny. V takových situacích dochází zpravidla k odsunutému uvolnění nashromážděného vzrušení vůči náhradnímu objektu. Např. afektivní vyladění vůči nadřízenému je ventilováno náhradně se zaměřením na podřízené, rodinné příslušníky, či dokonce neživé předměty (tzv. přesouvání afektu). Naměřtané afekty mohou mechanismem konverze vyústit do různých poruch v oblasti psychiky a těla. (psychosomatické onemocnění).

Emoce se uplatňují v řadě policejních situací, mluví se o tzv. emocionalizaci jedince, která znamená navození určité rozrušenosti, napjatosti, která se projevuje připraveností jedince reagovat agresivně, útočně, zbrkle nebo impulsivně. Emocionalita představuje pro jednajícího policistu nepříznivou okolnost, která může značně zkomplikovat policejní zákrok.³⁰

Zdroji emocionalizace jsou např. útočná komunikace policisty, ponižování osoby, projevy nadřazenosti na straně policisty nebo také i únava policisty, která je občanem subjektivně vnímána jako nezáměr či arogance.

²⁹ více viz <http://www.mvcr.cz/policie/brozuraup.html#beh>

³⁰ srov. Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 117

4.2.3. Agrese jako jedna z únikových reakcí organismu

Obrany, které člověk v zátěžové situaci používá, vycházejí z jeho minulých zkušeností. Jestliže přinášely někdy alespoň nějaký pozitivní efekt, zafixují se a člověk má tendenci je opakovat. Stanou se základem jeho obranné strategie, která má trvalejší charakter. Jednou z účinných obran pro člověka byla a je agrese.

„Agresivitou J.Ranschburg (1977) definuje „každé záměrné jednání, jehož motivem je otevřenou nebo symbolickou formou způsobit někomu nebo něčemu škodu, křivdu nebo bolest. Psychoanalýza předpokládá, že agresivita se podobně jako hlad, periodicky hlásí a nezávisle na frustraci hledá svou potravu – objekt ničení.“³¹

Měl by policista reagovat na agresi protiagresí? To je tradiční otázka, na kterou nelze dát jednoznačně odpověď – ta může znít někdy ano i ne, záleží vždy na konkrétních okolnostech a parametrech situace. Zároveň také na individuální způsobilosti policisty a jeho možnostech chovat se jiným než agresivním způsobem. Každopádně použití zbraně se pokládá jako za naprosto krajní řešení. Policista má vždy k dispozici několik donucovacích prostředků, s kterými je vycvičen zacházet tak, aby co neefektivněji zpacifikoval pachatele a co nejvíce chránil jeho život.

Nelze ovšem žádné ustanovení aplikovat paušálně. Existují takové situace, kdy je z psychologického hlediska jediným řešením nekompromisní postup proti pachateli a to nejen v situacích nutné obrany.

4.2.4. Potřeby

I u policisty platí jednoduchá rovnice uspokojování potřeb. Nejznámější Maslowova teorie potřeb spočívá v předpokladu vertikálního řetězce potřeb, v němž musí být uspokojeny nižší potřeby, aby se mohly rozvíjet a aktualizovat potřeby vyšší. Neuspokojení nižších potřeb je prožíváno jako trýznivý pocit nedostatku navozující další konkrétní pocity strachu, smutku nebo hněvu. Neuspokojení vyšších potřeb je prožíváno jako úzkost a neklid, jehož příčinu si jedinec ani neuvědomuje.

³¹ viz Smékal. *Psychologie osobnosti*, s. 271

Mezi tělesné potřeby patří sexualita. V mém dotazníkovém výzkumu jsem policistům položil mj. i otázku na počet dosavadních sexuálních partnerů. Z čehož 61% odpovědělo, že v životě mělo více než tři a pouze 11% pouze jednoho.

Na otázku materiálních potřeb „za co nejvíce utrácím“ odpovědělo 41% policistů jídlo, 30% partnera/partnerku, 23% za módní doplňky a oblečení. Dále stejný počet dotazovaných odpověděl, že utrácí stejně za alkohol jako za knihy a 27% policistů peníze také ukládá.

4.3. Sociální (společenská) dimenze

Člověk žije ve společenství druhých lidí, v sociálním prostředí, které více či méně ovlivňuje naše chování a vývoj. Mezi základní elementy sociálního prostředí patří rodina, vrstevnické skupiny a společenské instituce.

Jednání s druhými lidmi, sociální styk je denní součástí našeho života. Na správném a úspěšném jednání s lidmi závisí do značné míry naše životní spokojenost a v mnoha případech i pracovní úspěšnost. Pro policisty by měl být zcela samozřejmý výcvik v sociální komunikaci, transakční analýze apod., který vede k úspěšnějšímu vyřešení služebního zákroku nebo úkonu.

4.3.1. Sociální inteligence

Sociální inteligence představuje podle E. L. Thorndika z r. 1920 schopnost jednat s lidmi a tvořivě řešit mezilidské konflikty. Zahrnuje takové vlastnosti jako je empatie, citlivost pro mezilidské vztahy a zběhlost v mezilidské komunikaci.³²

Shrnuje vlastnosti, které jsou důležité pro jednání s druhými lidmi a důležité pro profesionály, jako jsou personalisté, psychologové, sociální pracovníci a samozřejmě policisté. V životě pozorujeme značné odlišnosti ve schopnostech lidí účinně jednat

³² srov. Hartl. *Psychologický slovník*, s. 235

s druhými. Různé způsoby v jednání s lidmi jsou dány jednak odlišnými vlastnostmi každé osobnosti, jednak nestejnou výchovou, různými výchovnými praktikami apod.

Př. Policista byl v průběhu posledního roku služby několikrát napaden, ale zároveň také na něj přišlo několik stížností kvůli nevhodnému jednání. Při služebních úkonech a zákrocích jednal s lidmi většinou přezíravě, projevoval se přehnaně suverénně, a to nejen slovně (osobám tykal), ale i tělesným postojem a úpravou zevnějšku (neustrojen, nedbalý postoj aj.), nerespektoval oprávněné námitky osob nebo je bagatelizoval. Takové chování vyvolávalo u občanů odpor, který v některých případech přerostl v konflikt i v situacích, jež byly původně vlastně bezkonfliktní.

Policisté jsou v současné době během jejich Základní odborné přípravy školeni v sociální komunikaci s občany pomocí transakční analýzy (TA)³³. Jeden z lektorů, vyučující TA na SPŠ MV v Praze je psycholog J. Nečas, který mi k tomu řekl:

„Ten výcvik se uskutečňuje až od tohoto roku a celý problém spočívá v tom, že nejsou lektori, kteří by přednášeli. V podstatě to není TA v pravém slova smyslu. Ten kurz se nazývá „Řešení metody konfliktů pomocí TA“ a vychází z Berneho.

Myslím, že je to docela dobrý počinek, kterým projdou policisté, protože psychologie, tak jak je přednášena a vyučovaná na policejních školách, je dle mého názoru nepraktická, je od praxe, takže pán bůh zaplať za TA. V podstatě takhle metoda umožňuje pracovat na tom třípólovém modelu, kdy se policista naučí rozlišovat stavy svého ega a stavy chování druhých lidí. Tím vlastně zkoumá i svoje chování a má tak možnost přijít na to, zda z té protější strany hovoří dítě nebo dospělý. A tím pádem na to zareagovat takovým způsobem, aby nedošlo ke konfliktu.

Je to kurz, který je určen pro policisty vs. občane. V současné době pracujeme na druhém stupni tady tohoto kurzu. Původně měl být také zařazen do ZOP, ale na velké protesty mých a dalších lidí ho bude policista vlastně dělat až po 5 letech služby a měl by se zabývat problematikou vztahů na pracovišti, tzn. už je veden spor o organizaci práce, která je vlastně postavena na základě uzavírání kontraktů, jsou to už jakási specifika.

Berne je vlastně rozvíjen po své smrti dál a TA funguje. Explicitním pojetím ustanovených kontraktů by mělo docházet k tomu, že vlastně vznikají přesně ustanovené dohody - velmi stručnou formou této dohody je rozkaz. Ten velitelský kádr by si měl uvědomit např. to, že zneužívání rozkazu snižuje míru odpovědnosti podřízených apod.“³⁴

³³ viz http://www.aktip.cz/cs/o_nas/transakcni-analyza.html

³⁴ srov. viz rozhovor s J.Nečasem. příloha č. 5

4.3.2. Prestižní povolání?

V mém dotazníku pro SPŠ MV Praha odpovědělo 35% policistů na otázku proč si zvolili právě policejní profesi důvod, že jde o prestižní povolání. Je tomu opravdu tak? Jak vnímá široká veřejnost policejní profesi se mi podařilo zjistit díky výzkumu SC&C pro MF Dnes ze dne 10.5. 2005.

Na otázku, které povolání je podle Vás neprestižnější odpověděli lidé takto:³⁵

1. lékař	15. majitel malého obchodu
2. vědec	16. truhlář
3. učitel na vysoké škole	17. opravář elektrospotřebičů
4. učitel na základní škole	18. bankovní úředník
5. programátor	19. soustružník
6. soudce	20. policista
7. projektant	21. kněz
8. starosta	22. voják z povolání
9. manažer	23. sekretářka
10. soukromý zemědělec	24. prodavač
11. profesionální sportovec	25. poslanec
12. novinář	26. uklízečka
13. ministr	
14. účetní	

Výsledek tohoto výzkumu jednoznačně prokazuje neoblíbenost policejní profese u většinové společnosti. Myslím, že hlavní příčinu lze hledat v uplynulých čtyřiceti letech, kdy byla policie často zneužívána komunistickým režimem. Na otázku zda má policie v současné době u veřejnosti respekt a zda je možné aktuální mediální obraz policie nějak vylepšit mi odpověděl D. Herman:

„Myslím si, že u části společnosti má a u části společnosti nemá a asi nikdy mít nebude, protože je to instituce a to právě ta moje práce v médiích v předcházejících letech mi jasně ukazuje, že žádná instituce nemůže počítat s tím, že se bude těšit všeobecnému respektu drtivé většiny obyvatelstva. Já jsem přesvědčený, že jediným skutečně efektivním „public relations“ je vlastní věrohodnost a poctivost. Pokud toto nebude a pokud se lidé nebudou setkávat v každodenní praxi s takovýmto přístupem ze strany policie, tak je jakékoliv budování mediálního obrazu policie předem odsouzeno k nezdaru. Pokud ta zkušenost bude převážně pozitivní, tak si myslím že je zaručeno, stále lepší chápání a vnímání práce policie v naší společnosti.“³⁶

³⁵ viz MF Dnes, 10.05.2005. Lenka Petrášová.str. 06 (Zdroj: SC&C pro MF DNES, odpovídalo 419 respondentů starších 18 let

³⁶ viz rozhovor s D.Hermanem. příloha č. 2

4.3.3 Asertivita

Asertivita je pro policisty důležitá zejména v tom, aby se zabránilo skutečnosti, kdy se policisté stávají obětním beránkem společnosti. Asertivitě se lze svým způsobem učit, ale nejdůležitější jsou pravděpodobně vrozené dispozice.

Asertivita neboli sebejisté jednání a vystupování představuje jednu ze sociálně psychologických dovedností, která bývá často zmiňována v souvislosti s psychologickou přípravou policistů.

Je ale také důležité si uvědomit, že jednostranné zdůrazňování asertivity bez současného pěstování dalších sociálních dovedností jako např. sebepoznávání, empatické schopnosti apod., může vést k problematickým efektům.

Podle mých dosavadních zkušeností bych neviděl problém v absenci asertivity u nynějších policistů, ale v umění ji dokonale a v rozličných případech využít.

Podle L. Čírtkové je asertivita způsob jednání a komunikace, kterým člověk vyjadřuje a prosazuje upřímně, otevřeně a přiměřeně své myšlenky, city, názory a postoje jak pozitivní, tak negativní podoby. Principálně se asertivní chování zakládá na uvědomění si suverenity a svobody osobnosti, a to jak svojí vlastní, tak i těch druhých.

Další limitující okolností je přijmout a dostát odpovědnosti za důsledky, které přímým, otevřeným a přiměřeným jednáním způsobují sám sobě a také partnerovi. Dobré asertivní jednání je pak doprovázeno kontrolou emocí, umírněnými projevy verbálními i neverbálními.³⁷

Výcvik v asertivitě jako prostředku k čistší komunikaci by měl být nepochybně základní součástí studia psychologie na policejních školách. V současné době tomu tak bohužel není navzdory tomu, že by získané vědomosti policista zcela jistě využil nejen během situací běžné policejní praxe, ale i v osobním životě.

³⁷ srov. Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 221

4.3.4. Analogie se sociální prací

Policie je instituce, která nepracuje ve vakuu, ale ve společnosti. Ta je živelný, spontánní a hlavně složitý organismus. Pro policejní práci je nezbytná znalost prostředí, ve kterém se policista pohybuje, a to zejména sociální terén.

Pokud má být policejní činnost službou pro občana, pokud má být policií pro všechny, musí se otevřít všem, tzn. i menšinám. Policista se ale nesmí nechat vmanévrovat do určitých situací, aby se necítil jako rukojmí společnosti.

Policista je svým způsobem zvláštní typ sociálního pracovníka, jež řeší mezilidské konflikty, který ovšem, na rozdíl od ostatních pomáhajících profesí, používá represi (donucovací prostředky a zbraň).

Vzpomínám si na můj první případ, když jsme přijeli na místo činu na Praze 1, kde došlo k vloupání se do bytu a na místě činu zůstala sama 85letá stařenka k smrti vyděšená, její syn byl v Plzni na rybách a dveře od bytu byly zcela zdemolované. Od půlnoci jsme tam s kolegyní čekali až do 4.00 než se syn vrátil a dveře zabezpečil. S babičkou jsme si povídali, o jejich životních útrapách a zdraví, ukazovala nám fotky svých vnoučat, neustále nám děkovala, objímala nás a slibovala, že pošle děkovný dopis za na ředitelství. Přitom jsme nedělali nic jiného, než že jsme nesli těžkou událost s obětí trestného činu, ke které jsme se dostali jako první.

Společnost ale nevnímá policisty jako složku, která jim má pomáhat v obtížných situacích. Uvádím zde několik bodů, proč je obecně těžké identifikovat policejní činnost se sociálních prací:

- pokud občan nepotřebuje pomoc nebo policejní asistenci, pokud se spáchání trestného činu netýká jeho osoby bezprostředně, nabývá pocitu, že je policie zbytečná
- společnost není celkem vzato s prací policie spokojena. Vidí pouze negativní stránky. Tato image je však většinou zapříčiněna chybami jednotlivců, jež jsou následně nesprávně interpretovány ve sdělovacích prostředcích. Jeden případ poškozují pověst celé policie.

- respekt k policii se po roce 1989 snížil, zejména ze strany mladých lidí (obecně je snaha vysvětlovat demokracii jako nárok na respektování vlastních práv, chybí však respekt k zákonům a povinnostem).
- policejní práce je velmi obtížná, žádná jiná práce nevyžaduje aplikaci komplexních principů a postupů v rozmanitých situacích. Je obtížné se rozhodovat v krátkém časovém úseku a přitom vědět, že ostatní budou detailně soudit každý moment mého rozhodnutí.

Policisté jako poslové zlých zpráv

Sociální pracovník se pohybuje vně i uvnitř rodiny během důležitých procesů, které se odehrávají v celém jejím organismu. I policista se ocitá v různých sociálních rolích při řešení konfliktů různé povahy. Na policisty však připadá role, kterou si málokdo uvědomuje. Policisté často vystupují jako poslové zlých a snad těch nejhorších zpráv.

„Přijíždějí k těm nejstrašnějším případům - tělům rozsekaným při dopravních nehodách, oběšencům, zavražděným dětem. A jako by to nestačilo, musejí ještě sebrat zbytek psychických sil, zhluboka se nadechnout a zaklepat u dveří pozůstalých, aby jim sdělili tu nejděsivější možnou zprávu - ten koho máte nejraději, už není mezi živými.“³⁸

Policejní psycholožka potvrzuje, že seznamovat lidi se smrtí je velmi frustrující:

„Oznámit někomu skon milovaného člověka je příšerná, náročná situace. Psychologové ji řadí mezi nejstresovější v životě. Na policistu působí stejně tvrdě jako např. vyjednávání s únoscem nebo zásahová akce proti nebezpečnému gangu. Na některých odděleních oznamuje smrt ten, na koho přijde řada, jinde se dokonce tahají sirky.“³⁹

³⁸ viz Jukl Jan. *Blesk*. Poslové zlých zpráv, s. 15

³⁹ viz tamtéž

Pro policisty sice existuje stanovená metodika při sdělování úmrtí, přesto je to konfrontace maximálně zatěžující pro každého z nás. Sdělení by mělo proběhnout ve dvou etapách:

- 1) *příprava*- doporučuje se určit nejlépe dvojici muž a žena, před sdělením si rozdělit role, dotyk k dotyčnému je dovolen, nenechat se vtáhnout do emocí, ale snažit se být maximálně empatický, znát co nejvíce okolností o úmrtí včetně místa, kde se nachází tělo.
- 2) *sdělení* – není přípustné telefonické, velmi důkladně ověřit jméno a příjmení, neinformovat ve dveřích, neodpovídat přímo na otázku „můj syn nežije?“⁴⁰

Sdělování podobných zpráv by mělo být svěřeno do rukou odborníků, ne řadových policistů. Je to důležité hlavně proto, aby se zabránilo vzniku sekundární viktimizace oběti trestného činu nebo jejich příbuzných.

4.3.5. Faktor rodiny

Pro policistu je velmi důležitá nukleární rodina. Je to místo, kde čerpá sílu, nachází podporu a pochopení. Potvrdil to i dotazníkový výzkum mezi policisty. Na otázku „vyberte 5 nejdůležitějších položek pro dobrý život člověka,“ odpovědělo 31% dotazovaných rodinu, ze které pocházejí a označili ji za druhou nejdůležitější hodnotu ze všech, hned po zdraví.

Paradoxně je rodina zároveň i tím problémem, se kterým se nejčastěji policisté obrazejí přes krizovou linku pomoci na psychology (podrobněji viz kapitola 6), konkrétně je to nevěra manželek. Je to dáno především tím, že většina policistů slouží dvanáctihodinové směny, noční, svátky a víkendy a životní styl jejich partnerů tím bezesporu velmi trpí.

⁴⁰ srov. Severočeský psychologický informační bulletin III.

4.3.6. Korupce

Korupce je fenoménem současné společnosti. Bohužel se nevyhýbá ani policejní profesi. Každá moc korumpuje, je-li vykonávána bez dozoru a jestliže při jejím zneužití není nikdo volán k odpovědnosti. Policejní korupci se daří ve společnosti, v níž se uznává především finanční úspěch. Než-li se objeví policista, který úplatek přijme, musí nejdříve vzniknout nabídka úplatku, tedy člověk, který uplácí.

Psycholog J. Klimeš popisuje původ korupce : „Nezralí absolventi policejních škol nezvládají například různý způsob práce při dopravní kontrole či práci s rozvášněným davem, a protože nikdy pro své povolání nemuseli nic výrazného obětovat, nejsou na ně náležitě hrdí. To je hlavní rozdíl mezi absolventy policejních škol a dalšími profesemi orientovanými na pomoc lidem, například lékaři či psychology. Nedostatek profesní identity vede mimo jiné i k laxnímu přístupu k práci, k braní úplatků a korupci.“⁴¹

Jeronym Klimeš se věnuje problematice korupce mezi policisty v časopisu *Psychologie dnes*. Tvrdí, že rozhodnutí o vzetí úplatku se neodvívá od výše platu, tak jak si naivně laická veřejnost myslí. Policista totiž nezvažuje výši svého příjmu v dané situaci, ale pravděpodobnost odhalení a míry postihu.

(přírovnání k J. Jágrovi, který vydělává 1 milion korun denně, ale který by se zřejmě také ohnul pro pětisetkorunovou bankovku ležící na chodníku - nezvažuje totiž své příjmy, ale námahu ohnutí se versus zisk z nalezené bankovky.)

Podle Klimeše by k výraznému snížení korupce mezi policisty došlo za předpokladu tvrdších a častějších kontrol ze strany policejní inspekce. Je otázka, zda by tomuto jevu zabránily zabudované kamery či diktafony v policejních vozech, které by nahrávaly průběh projednávání přestupku a komunikaci mezi policistou a občanem. Dle mého názoru je to otázka citlivosti svědomí, které si každý z nás přináší již z rodiny.

⁴¹ viz Klimeš. *Psychologie dnes*, s.18

Klimeš dále poukazuje na jakési profesní sebevědomí a stavovskou čest a pokládá si otázku, proč policisté činní v sociální oblasti nemají stejnou profesní hrdost jako například studenti renomovaných škol apod.?

„Studenti Karlovy univerzity většinou nedostávají žádnou finanční podporu ze strany státu či univerzity. Naopak policie je přesvědčená, že své studenty získá finančními odměnami. Opak je pravdou. Výsledek je zřejmý na první pohled. Jen na psychologii v Praze se hlásí každý rok kolem 1200 - 1600 studentů, což je zhruba 25x víc, než jich bývá přijato. Policejní školy se potýkají naopak s nedostatkem uchazečů.“⁴²

Podle Klimeše by k překlopení protikorupční nálady stačila následující opatření:

- 1) nasazení tzv. provokatérů, kteří by nabízeli policistům úplatek a testovali tak jejich odolnost.
- 2) tvrdší a systematictější selekce uchazečů na místo policistů. Horší studenti totiž brání učitelům vzdělávat ty lepší. Pravidlem by mělo být „raději méně a kvalitních než více nekvalitních.“
- 3) Podstatné prodloužení délky studia, které by bylo mnohem méně finančně podporované. Mělo by existovat něco jako prospěchové stipendium. V praxi se totiž používá dvoustupňové hodnocení: prošel (1-4) a neprošel (5). Tento systém opravdu nemotivuje dobré studenty ani učitele.

Na intranetových stránkách policie je zdůrazněn citát :

„Korupce je způsobena tím, jak veřejnost vnímá pravomoci každého policisty.“

⁴² viz Klimeš. *Psychologie dnes*, s.19

4.4. Duchovní (etická) dimenze

Každý člověk by měl kultivovat svou duchovní stránku. A policisté v tomto směru nejsou výjimkou. Pod duchovní dimenzí se neskrývá pouze náboženská zkušenost, jak si většina laické veřejnosti myslí, ale i nalézání smyslu života, etika, umění, smysl pro krásno, schopnost obětovat se apod.

O tom, že je u policistů velký počet lidí, kteří se snaží prohloubit své znalosti ve spirituální problematice, svědčí fakt, že mnoho z nich se obrací na krizovou linku pomoci, kde se jim může dostat fundovaných rad od kněze a bývalého mluvčího České biskupské konference Daniela Hermana. Tomu jsem položil v našem rozhovoru otázku zda se už vůbec setkal s nějakým případem volajícího policisty, který měl problémy s duchovní dimenzí nebo který by trval vyloženě na rozhovoru s duchovním?

„Setkal jsem se s tím v mnohem větší míře, než jsem to před svým nástupem předpokládal. Pochopitelně i já se musím držet hranic určité intimity, takže nemůžu tady konkrétně nějak sdělovat o koho se jedná a s jakými otázkami se na nás obrací, ale jak říkám, je to větší počet, než který jsem původně čekal. Často to ani není možná v kategorii problémů, ale spíše v kategorii prohloubení vzdělání anebo jakéhosi osobního zájmu. I témata terorismu a islámského fundamentalismu, můžeme-li si dovolit použít ten Huntingtonův termín „střetu civilizací“ tam samozřejmě hrají roli. Přicházejí i lidé, kteří se přímo konfrontují s těmito otázkami a vnímají je třeba i díky tomu bývalému informačnímu embargu, které komunistický režim uvalil na toto téma. Prostě ty informace nemají dostatečně hluboké a chtěli by si je doplnit, i to tam hraje roli.“⁴³

U policie je také podle Daniela Hermana až možná překvapivě hodně lidí, jež jsou nějakým způsobem nábožensky zakotvení.

„Myslím si, že je tady drtivá většina lidí, kteří tady mají nějaký vztah k vertikální dimenzi našeho života. Tím ale neříkám, že se identifikují s nějakou církví nebo náboženskou společností. Mohu říci, že se skutečně setkávám s velkým počtem a převážnou většinou lidí, kteří mají nějaký vztah k spirituálnímu. Podle mého odhadu adekvátní část z nich, tzn. asi 1/3 se i cítí konfesně identifikována s nějakou církví.“⁴⁴

⁴³ více viz rozhovor s Danielem Hermanem. příloha č. 2

⁴⁴ tamtéž

Tvrzení D. Hermana potvrzuje mou představu o tom, že osobnost policisty potřebuje kultivaci i v duchovní rovině. Ta byla totiž donedávna absolutně opomíjena.

4.4.1. Etický kodex policie

Každá moderní instituce má svůj etický kodex. Řád, podle jehož by se měli chovat a postupovat jeho zaměstnanci. Totéž platí i pro policisty.⁴⁵

„Řekl bych, že kritérium dobrých morálních vlastností by mělo nabývat na váze, že nedostatek etiky nelze kompenzovat jinými, jakkoli pozitivními vlastnostmi, jako je dobrá fyzická kondice, vysoká inteligence nebo sociální dovednosti. Škoda jen, že neexistuje žádný způsob, jak dobré povahové předpoklady uchazečů objektivně měřit již při přijímání k policii. Jsem přesvědčen, že úroveň morálky lze zlepšovat mj. i výchovou v policejních školách a kladným příkladem spolupracovníků a nadřízených.“⁴⁶

Policisté by si měli být více vědomi, než zaměstnanci kteréhokoli jiného zaměstnání, že jsou představiteli státu a etický kodex se vztahuje i na jejich mimoslužební aktivity. Policisté, kteří ve svém volném čase navštěvují herny, nevěstince nebo lokality, které jsou známy ilegálními aktivitami, riskují vznik spekulací o jejich bezúhonnosti, nestrannosti a profesionalismu.

Rozpory při jeho dodržování by mohli vznikat např. v těchto rovinách:

- Je policista policistou 24 hodin denně?
- Má policista zůstat ozbrojen, i když je mimo službu?
- Má policista, který je mimo službu, v případě porušení zákona zasáhnout a kdy?
- Má policejní instituce nějakým způsobem kontrolovat chování policistů mimo službu?

Na některé z těchto otázek odpovídá sám Zákon o policie č. 283/1992 Sb. Odpovědi na některé z nich si ale musí každý policisty pokusit nalézt sám.

⁴⁵ etický kodex Policie ČR viz příloha č. 6

⁴⁶ viz Musil Jan. *Policie na prahu nového tisíciletí*

Etický kodex, který je krátce v platnosti, nepřinesl ale nic víc než to, co je obsaženo v zákonných normách. Etický kodex pak není nutný, lidé, kteří nemají dostatečné morální principy, by jednoduše neměli být přijímáni pro práci u policie.

4.4.2. Křesťan a používání zbraní v nutné obraně a krajní nouzi

Možná si to policejní ani křesťanské kruhy neuvědomují, ale u policie působí stále více nábožensky orientovaných a hledajících jedinců. Může nás pak ale napadnout otázka, zda je vůbec v souladu s biblickým učením, aby „věřící“ člověk používal zbraň a pracoval u bezpečnostních složek.

Jedna z nejčastějších otázek se bezesporu týká křesťana a používání zbraní nebo dokonce možnosti připravit někoho o život. Není používání zbraní a zabíjení v rozporu s pátým přikázáním - nezabiješ? Právě toto přikázání se může stát velkou překážkou pro křesťany, aby se stali policisty. Musíme si však uvědomit, že slovo „nezabiješ“ v sobě zároveň skrývá příkaz bránit život, a to jak svůj, tak i cizí, před útočником. Pokud tedy člověk - křesťan nejedná pouze na základě odplaty nebo dokonce msty, jedná v extrémní situaci v rámci zákona, a takto musí vzít někomu život, nejedná v rozporu s Božím přikázáním. (to je také tímto přikázáním míněno – je zakázáno zabíjet mimo zákonný rámec).

Sebeobrana i obrana země je právem, ale i povinností toho, kdo je odpovědný za životy druhých. Udržení míru a pořádku někdy vyžaduje, aby byl útočnik zneškodněn. Stejně jako není v Bibli odsouzena sebeobrana, není odsouzena ani snaha o udržování míru a spravedlnosti, a to i v případě nutnosti použití zbraní, jestliže předtím selhaly veškeré snahy o vyjednávání a prostředky k udržení míru.

Přestože používání zbraně a zabití člověka v určitých případech není v rozporu s pátým přikázáním a křesťanstvím, je více než jisté, že není rozhodující, zda je člověk věřící nebo nevěřící, protože s tímto morálním činem se musí vypořádat každý sám. Jedině uvědomění, že nejen policisté, ale všichni máme morální povinnost bojovat proti zlu a bezpráví, může vést k udržení míru a spravedlnosti.

Plně se ztotožňuji s tímto výrokem, který nám radí, abychom nezůstávali pasivní v případě, kdy se děje bezpráví:

„Nelze vše řešit prevencí, musí se i trestat! Použít sílu proti síle. Nemůžeme přece zemřít nečinně jen jako mučedníci.“ M.Ryšková

Bible potvrzuje možnost, aby byl člověk zároveň věřícím člověkem i policistou (vojákem). Stačí nahlédnout do Starého zákona, kde i velcí vůdcové, jako byl např. Jozue, David nebo Gedeon, byli vojáky. Tuto možnost nenajdeme pouze ve Starém, ale i v Novém zákoně. Můžeme zde nalézt pasáž, kdy k Janu Křtiteli přicházejí vojáci, dávají se křtít a tážou se, co mají dělat (Lk 3,14).

Ve všech těchto příkladech se nepřikazuje vojákům, aby odložili svou zbraň a vzdali se jejich služby. Vojáci tehdejší policisté jsou tedy v Bibli chápáni pozitivním způsobem, stejně jako dělníci nebo rolníci. Jestliže tedy v Bibli nacházíme pasáže o vojácích, je nepopíratelné, že hřích, zlo a násilí jsou realitou biblického světa. Tvoří součást lidské identity a existují všude kolem nás. „Bible nás vyzývá čelit zlu a neutíkat před ním.“⁴⁷

Stvořením Bůh zároveň pověřil člověka, aby obdělával a střežil zemi (Gn 2,15). Dal mu do rukou zodpovědnost za zachování práva a pořádku. Bible schvaluje užití síly tam, kde je to nezbytné pro odstranění zla v zájmu společnosti jako celku (Řím 13,1-7). Obrana země je službou lidskému společenství. Stát představuje podle biblického svědectví určitou emanaci dobra tím, že je garantem řádu (Ř 13,1-3). Proto smyslem policie je prosazování spravedlnosti a dobra, nebo alespoň snaha minimalizovat zlo – a to i donucovacími prostředky.

⁴⁷ Dubost Michel. *Služobník pokoja*, s. 15

4.4.3. Funkce duchovního u policie (rozhovor s D.Hermanem)

U policie nebyla donedávna zastoupena funkce duchovního. V armádě už funkce vojenského kaplana funguje úspěšně již několik let. Sám jsem se s vojenským kaplanem v armádě během ZVS⁴⁸ setkal a můžu potvrdit, že jeho role tam byla zcela nezastupitelná.

(Společně jsme se tam mj. radili, jak by asi šla vymýtit šikana z vojenského prostředí a díky velmi dobré spolupráci z tamními vojenskými právníky, dostalo také několik vojáků za tehdejší projevy šikany podmínečný trest).

V květnu tohoto roku policie pro MF Dnes uvedla, že do jejich služeb vstoupil katolický kněz Daniel Herman., Tiskový mluvčí České biskupské konference Daniel Herman odchází z funkce a míří na Policejní prezídium. Tam bude na telefonické intervenční lince poskytovat duchovní podporu policistům a hasičům. Na nové místo nastoupil 1. června 2005 Zájem o spolupráci s Hermanem při posilování eticko-duchovního prvku v práci české policie projevilo podle Marcely Gavulové z tiskového střediska ČBK samo ministerstvo vnitra.

"Bude pracovat na nonstop telefonické lince posttraumatické intervenční péče, která funguje v rámci naší Preventivně - informační skupiny (PIS). Na tuto linku se mohou obracet policisté, hasiči a jejich rodinní příslušníci, když se cítí ohroženi, mají nějaká pracovní nebo osobní traumata."⁴⁹

Když jsem se snažil na tuto linku dovolat, resp. sehnat u policie jakýkoli kontakt na D. Hermana, byl to téměř nadlidský úkol. Přes šest telefonních čísel MV jsem se dovolal na arcibiskupství, kde jsem sehnal email na p. Hermana od jeho asistentky. Nikdo z personálních oddělení u policie, kam jsem se dovolal, neměl ani tušení o tel. lince krizové pomoci, která by už měla nějakou dobu fungovat. Nikde na internetu jsem nenašel ani číslo této krizové linky pomoci.

⁴⁸ viz zkratky str. 66

⁴⁹ viz www.idnes.cz

Daniel Herman na to reaguje:

„Na intranetových stránkách MV jsou docela obsáhlé informace. Jsou tam odkazy přímo na tuto linku, existuje celá řada propagačních materiálů v podstatě na všechna oddělení Policie ČR po celé republice. Samozřejmě, to co mi sdělujete je jistě důležitá informace, je to jeden úhel pohledu jakoby zvenku - ten je asi vždycky trochu jiný, než ten zevnitř. Já nemám ze své praxe zkušenost, že by ta znalost byla tak malá, ale samozřejmě ty informace, které říkáte, je třeba brát naprosto vážně, je to jistě důležité sdělení z venku.“⁵⁰

4.4.4. Kohlbergova morální stádia⁵¹

U některých nově přijatých jedinců k Policii ČR se můžeme setkat s naprostou absencí mravních norem.⁵²

Při rozhovoru s D. Hermanem jsem mu položil otázku - co udělat proto, abychom zvýšili morální kredit lidského materiálu u policie?

„Já jsem přesvědčený, že policie, stejně jako kterákoliv jiná instituce je pouze obrazem reality společnosti, jejíž jsme součástí. Ta úroveň, řekněme morální, kulturní i duchovní je ve společnosti prostě taká, jaká je. A je třeba se jistě snažit ji kultivovat ze všech možných stran. Jistě tam naprosto zásadní úlohu hraje rodina a formace v rodině. Pokud je zdravá, fungující rodina, je mnohem větší předpoklad zdravého vývoje dítěte, nového jedince, než pokud tomu tak není. Tím neříkám, že to tak nikdy jindy nebo jinak být nemůže. Pak tam samozřejmě hraje úlohu škola, volnočasové aktivity, no a samozřejmě i právě ta otázka občanské společnosti, do které patří nejrůznější zájmová činnost, kulturní, duchovní aktivity.

Myslím si, že těch 16 let od listopadu 1989 se udělal veliký kus práce směrem ke kultivaci úrovně naší společnosti. Jistě jsou stále rezervy, ale myslím si, že půjdeme – li tím směrem, kterým právě jdeme, otevření určitým evropským tradicím a standardům, tak je to směr správný. Je to otázka i určitého generačního přerodu, kdy ta naše společnost se znovu jakoby napojí na určité kořeny, z kterých vlastně naše země po celá staletí čerpala a co ji vytvářelo. Myslím si, že ten prostor, takový jakýsi mrtvý z komunistické totality bohužel zanechal ovoce. A asi bychom popírali pedagogické zákony, kdybychom tvrdili, že to žádné stopy nezanechalo. To byla cílená devastace společnosti i člověka. Takže pochopitelně to je věc dvou generací a minimálně zase dvě generace bude zase ta obnova trvat.“⁵³

⁵⁰ více viz rozhovor s Danielem Hermanem, příloha č. 2

⁵¹ srov. viz Kohlberg. *Psychologie morálního vývoje*, s. 72

⁵² viz posudek staršího třídy na jednoho z posluchačů SPŠ MV, příloha č. 4

⁵³ více viz rozhovor s Danielem Hermanem, příloha č. 2

Podle Kohlberga se dá morální usuzování rozdělit do šesti stupňů. Každý stupeň vychází ze stupně předešlého a je základem nejbližšího vyššího. Vývoj může pochopitelně probíhat rozdílně rychle, anebo se na některém stupni zcela zastavit.

1.) *Odměna a trest* – člověk se chce vyhnout trestu a přizpůsobit se autoritám s převahou moci. Znamená to vyhnout se určitému jednání, pokud jsme za něj potrestáni, a jednat, pokud následuje odměna – to je základní lidská(i) zvířecí) motivace.

2.) *Účelové myšlení* – člověk chce uspokojit své vlastní zájmy a potřeby a žije přitom ve světě, kde je třeba respektovat i zájmy druhých. U dospělých může myšlení na tomto stupni nabýt také formy morálního cynismu, který lidské vztahy redukuje čistě na účelové relace.

3.) *Shoda s ostatními* – člověk chce splnit to, co od něj očekávají blízcí lidé. Je důležité mít dobré úmysly a pomáhat druhým. Morálka sociální shody nepředpokládá jen schopnost rozpoznat zájmy druhého, nýbrž vzít v úvahu i perspektivu třetí osoby.

4.) *Orientace na společnost* – je správné podporovat společnost, skupiny nebo instituce. Člověk musí plnit svou povinnost a řídit se zákony.

5.) *Sociální úmluva a individuální práva* – zákony tu jsou k všeobecnému blahu a chrání práva všech lidí. Má být dosaženo co možná největšího užitku pro co největší množství lidí. Život a svoboda jsou hodnoty absolutního charakteru.

6.) *Etické principy* – Jako každý rozumný člověk věříme v platnost všeobecných morálních principů a cítíme se jimi osobně vázáni. Principy jsou všeobecné představy o spravedlnosti, stejně jako názor, že pro všechny lidi platí stejná práva a my musíme ctít lidskou důstojnost.

Chování některých policistů by se dalo tedy zdůvodnit tím, že ustrnuli v některém z těchto morálních vývojových stupňů. Neospravedlňuje to ale zcela jejich chování a zůstávají stále zodpovědní za újmy, kterých se svým chováním často dopouští.

4.4.5. Žebříček hodnot mladých policistů

V dotazníkovém výzkumu pro posluchače policejní školy jsem zjišťoval také jejich hodnotovou orientaci, jakýsi žebříček hodnot. Dle dotazníkového výzkumu vypadá žebříček hodnot policistů následovně:

- 1) zdraví
- 2) rodina
- 3) partnerský vztah
- 4) kariéra
- 5) sex
- 6) majetek
- 7) jídlo
- 8) vzdělání
- 9) náboženské přesvědčení

Na první pohled se výčet těchto hodnot zdá být honosným. Nelze ale přehlédnout, že všechny tyto jimi zvažované hodnoty jsou více či méně zaměřené na ego – kariéra, sex, majetek. Chybí zde zcela hodnoty jako svoboda, mír, štěstí a další, které by mohly dosáhnout až za hranice „já.“ Na závěr popisu duchovní dimenze uvedu odpověď ministra vnitra Františka Bublana.

Ten na mou otázku, zda má vůbec u policie místo nábožensky zakotvený člověk, odpovídá:

„Nábožensky založený člověk nemusí být ten, který na každém roku káže evangelium. Nerozlišuji lidi na náboženské a nevěřící, ale na lidi, kteří dovedou to, co mají v sobě dobrého zužitkovat ve prospěch ostatních a na sobce, kteří se starají jenom o svůj prospěch a někdy falešně i o svoji vlastní spásu.“⁵⁴

⁵⁴ více viz otázky pro p.ministra Bublana. příloha č. 3

5. Osobnostní profil policisty (uchazeče o policejní práci)

Obecný profil uchazeče pro práci u policie bychom mohli charakterizovat následujícími osobnostními kvalitami, resp. psychologickými kritérii:⁵⁵

- 1) Sociální schopnosti s odpovídajícím vztahem k lidem
- 2) Průměrné a vyšší IQ obecné inteligence
- 3) Mít příznivé sociální zázemí (jak nukleární, tak primární rodině)
- 4) Emoční rovnováha (nepodléhat emociogenním tlakům a účinkům okolí)
- 5) Odolnost v zátěžových situacích (vykazovat zdravou míru frustrační i stresové tolerance vůči různým situačním tlakům)
- 6) Seberegulace (umění se ovládat a schopnost nést zodpovědnost)
- 7) Bezagrese (nadměrná ironie, hádavost aj.)
- 8) Absence patologických znaků (bez příznaků depresivních sklonů, neurotizace apod.)

Velmi malé množství uchazečů bez rozdílu věku a pohlaví daná kritéria splňuje. Uvedená kritéria ani nejde beze zbytku naplnit. Je na každém psychologovi, aby erudovaně a citlivě posoudil, který osobnostní rys může kompenzovat (nahrazovat) či doplňovat jiný rys, který není třeba tolik vyjádřený.

Často přichází uchazeči, kteří možnost pracovat u PČR berou jako poslední možnost, když jinde práci nesehnali (alespoň ne za stejné peníze). Tomu samozřejmě odpovídají jejich osobnostní kvality. Uvedenou příležitost berou pak bez vnitřní motivace, prostě buď to vyjde, nebo ne. U mladých uchazečů vystupuje do popředí egocentrismus a egoismus, ale zároveň také celkem dobrá tolerance zvládání frustračních situací (emočně se jich to nedotýká).

V řadě si případů se u uchazečů objevuje potřeba poroučet, tj. dominantní sklony, které si vlastně chtějí ve své práci kompenzovat – naplnit.⁵⁶

Všechna kritéria je ale třeba zachovávat, neboť jde o práci nejen zodpovědnou, ale i nebezpečnou, psychicky a časově náročnou (práce s asociálními jedinci, práce se zbraní, kázeňské pravomoci, práce na směny apod.)

⁵⁵ viz časopis *Vězeňství* č. 03/2005 str. 16

⁵⁶ srov. Škopec Jaromír. *Vězeňství* č. 03/2005 str. 16

5.1. Jak vypadá průměrný policista reálně (na základních útvarech OHS, MOP)⁵⁷

Většinou se jedná o mladého člověka 19-29 s maturitou, který nastoupil k policii z nedostatku pracovních příležitostí. Je ateista. Často nechodí k volbám. Fyzicky je na velmi dobré úrovni, alkohol mu není vůbec cizí, kouří, čím nižší služební pozice, tím méně má v sobě zakořeněny morální normy. Je docela dobře finančně zabezpečený, kupuje drahé mobily a oblečení, čte převážně Blesk, netřídí odpad, žije aktivním sexuálním životem, běžně používá vulgarismy. Používá automobil, MHD je pro něj potupou a nazývá jej „socka“.

5.1.1. Výsledky z dotazníku pro posluchače SPŠ MV Praha, Hrdlořezy:

- 1.) Referendum o registrovaném partnerství: PRO: 38% PROTI:12%
- 2.) Euthanasii: ODMÍTÁM: 0,02% PODPORUJI: 72%
- 3.) Nejoblíbenější školní předmět na SPŠ MV, Praha: STŘELBY: 45%,
TĚLOCVIK: 20%, PRÁVO: 14%, PSYCHOLOGIE: 11%,ŘÍZENÍ MOTOR.VOZ: 1%
- 4.) Jsem pokřtěný: ANO: 21%, NE: 77%
- 5.) Pokud usmrtím pachatele, tak se s tím: VYROVNÁM, VYHLEDÁM POMOC: 37%
VYROVNÁM BEZ PROBLÉMŮ: 21%
NEBUDU VŮBEC ZATĚŽOVAT: 17%
- 6.) O lidech na okraji společnosti si myslím, že:
URČITĚ BY JIM MĚLA SPOLEČNOST POMOCI, ALE NETUŠÍM JAK: 44%
NEMĚLI BYCHOM JIM POMÁHAT, MOHOU SI ZA TO SAMI: 21%
OSOBNĚ BYCH JIM NEPOMOHL/A NIKDY: 1%
- 7.) Při setkání s lidmi s handicapem mám pocit: BEZNADĚJE: 11%, SOUCITU: 54%
CHTĚL/A BYCH JIM NĚJAK POMOCI: 47%
JAKÉSI RADOSTI, ŽE MĚ NEPOTKAL STEJNÝ OSUD: 1%
- 8.) O vtipech s policejní tematikou si myslím: JE MI TO JEDNO: 30%
LÍBÍ SE MI: 51% JSOU PŘEHNANÉ: 16%
- 9.) Za svůj život jsem okusil: ALKOHOL: 96% MARIHUANU: 37%
JINOU DROGU: 11%

⁵⁷ viz zkratky s. 66

6. Telefonní linka pomoci Posttraumatické intervenční péče (PIP)

V rámci své náročné práce se policisté často dostávají do mimořádných situací. Stresová situace se nevyhýbá nikomu, ani policistům. I oni mohou vykazovat psychické a tělesné příznaky akutní stresové reakce. Požadavky na pomoc při zvládnání prožitých traumat v souvislosti s výkonem služby byly doposud řešeny v rámci psychologických pracovišť. Nyní má každý policista další možnost – obrátit se o pomoc na tým speciálně vyškolených odborníků na telefonní lince pomoci. V týmu pracují nejen psychologové, ale i zkušení policisté, odborníci resortu MV a duchovní, kteří jsou připraveni pomoci svými zkušenostmi, erudicí a znalostmi získanými speciálním výcvikem. Všichni členové týmu zároveň dodržují etické normy a zásadu respektování důvěrnosti sdělení.⁵⁸

„Potenciálních sebevrahů je mezi policisty dost.“ J. Matoušek (vedoucí linky pomoci)

Linka pomoci je anonymní a vznikla v roce 2002 ZPPP⁵⁹ č. 129/2001. Její fungování je upraveno rozkazem policejního prezidenta č.162/2002.

Zásadou linky pomoci v krizi je zachování anonymity volajícího. Je to důležitá zásada, která umožňuje pokusit se problém řešit i těm, kteří by jinak nikam (k psychologovi) nešli. U policie stále ještě převládá představa: problém s dopadem psychiky se rovná ztrátě služebního poměru. Pracoviště linky je v Praze, adresa je utajena. Linka je určena nejen pro policisty, ale i pro hasiče a jejich rodinné příslušníky.⁶⁰

Je paradoxní, že o lince, která by mohla pomáhat hlavně policistům na počátku jejich kariéry, s různými těžkostmi apod., většina studentů policejních škol nemá ani tušení. Toto potvrdil můj dotazníkový výzkum, kde na otázku, zda máte nějaké

⁵⁸ Nevěrné manželky, nehody s nadřizenými, služební opotřebovanost. To jsou nejčastější problémy policistů, kteří se obracejí na pracovníky profesní Linky krizové pomoci. Všechny tyto problémy mohou vyústit v sebevraždu. Jejím nejčastějším způsobem je zastřelení služební zbraní. Trable policistů se dají rozdělit do tří skupin: osobní, pracovní a problémy, které má jedinec sám se sebou. Největší problémy mají dělesloužící policisté (muži), kteří jsou u sboru deset, patnáct let. Obecně pak ve věku od pětácti do pětadesát let, což je pro policisty zároveň i předdůchodový věk. Vzhledem ke své profesi nejsou často doma a manželky to přestává bavit. Najdou si přítele. V lepším případě to končí rozvodem.

⁵⁹ viz zkratky s. 66

⁶⁰ srov. viz policejní intranet

informace o této lince, odpovědělo: NE - 50% ANO – 15% NĚCO JSEM O NÍ ZASLECHNUL/A – 28%

V rozhovoru s D. Hermanem, který pracuje od června roku 2005 na této lince, jsem položil pár otázek:

Ot.: Když jsem se na Vás snažil získat kontakt, podařilo se mi to asi až po 20 min. usilovného telefonování. Funguje tedy vůbec v současné době linka pomoci s Vaší účastí?

„Funguje nonstop, to je služba, která je začleněná přímo do kanceláře policejního prezidenta. Linka je týmová záležitost. Tzn. je nás tam 5 na plný úvazek + někteří externí spolupracovníci. Protože tím, že je to nonstop 24hod. provoz, tak samozřejmě to má velké časové nároky a je třeba to zajistit širokou sítí spolupracovníků. Takže to, že třeba někdo nezná spojení, nebo řada lidí nezná spojení, to může být způsobeno třeba tím, že to pracoviště není možná tak známé, ale to fungování tam je a dá se říci, že zájem o tyto služby je celkem značný.“⁶¹

Ot.: Z mého dotazníkového výzkumu na SPŠ MV Praha Hrdlořezy vyplynulo, že pouze 6 posluchačů ze 70 ti považuje Vaše působení na tel.lince pomoci za vyhozené peníze. Co hodláte pro těch „zbylých 64“ lidí v budoucnu udělat?

„Jak Vám říkám, je to týmová záležitost a k tomu aby lidé mohli pracovat v těch týmech krizové komunikace jsou určitá preferovaná vzdělání, mezi ně např. kromě medicíny, psychiatrie, psychologie patří také teologie. Tento paprsek v tom celkovém spektru zatím scházel, a proto jsem byl osloven, abych se do toho zapojil. Tam nejde o nějakou práci, která by nějak vyčnívala z toho týmu, ale výslovně se tam doplňujeme na základě svého dosavadního vzdělání, na základě své dosavadní praxe. Takže myslím si, že každý, kdo má potřebu s námi komunikovat, se tam setká s profesionálním přístupem samozřejmě zabarveným tou profesní historií, kterou každý z nás má, a to není tedy jediná činnost. Je to také nabídka jakési lidské profesionální blízkosti lidem, kteří to jakkoli potřebují. Není to jenom pro policisty, je to i pro hasiče, členy IZS⁶² a jejich rodinné příslušníky, ale samozřejmě také pro každého kdo se tam dovolá. Není možné člověku v krizi položit telefon, protože nepracuje u policie nebo není hasičem...“⁶³

Data za první a druhé čtvrtletí roku 2004 ukazují stabilizovanou situaci ve využívání nabízené služby linky, mírně se zvyšuje podíl klientů z řad laické veřejnosti. Během období listopad 2002 – listopad 2003 je zaznamenáno celkem 408 kontaktů na

⁶¹ více viz rozhovor s Danielem Hermanem, příloha č. 2

⁶² viz zkratky s. 66

⁶³ více viz rozhovor s Danielem Hermanem, příloha č. 2

tuto linku. Na policisty jsou kladeny stále větší nároky a dá se tedy očekávat, že následující měsíce a roky budou na lince „klientsky“ velmi silné.

6.1. Akutní a posttraumatické zátěžové reakce

Všední den příslušníků policie je naplněn celou řadou úkolů. Většinu věcí, zákroků či zásahů řeší policisté rutinně. Mohou však nastat situace, které vybočují z jejich běžných životních a profesních zkušeností a vyvolat v nich duševní otřesy. A zde je na místě říci, že duševní otřes je při traumatizujících událostech normální lidskou reakcí v nenormální situaci. Dnes již víme, že i policisté mohou v mimořádných situacích vykazovat psychické a tělesné symptomy akutní stresové reakce. Tato stresová reakce se v podstatě nevyhýbá nikomu. I lidé, kteří se domnívají, že sami a bez problémů zvládnou všechny extrémní požadavky policejní služby, mohou být zaskočeni vlastní nenadálou reakcí.

Traumatizujícími událostmi jsou například:⁶⁴

- vážné ohrožení a poškození vlastního života nebo tělesné integrity
- vážné ohrožení nebo poškození vlastních dětí, partnera v manželství nebo blízkých příbuzných a přátel
- náhlé zničení vlastního obydlí
- braní rukojmích a únosy
- použití zbraně se smrtelnými následky či těžkými zraněními
- pohled na těžká zranění či případy kruté smrti
- prožitek, kdy bylo zapotřebí přihlížet, jak jiná osoba v důsledku nehody resp. tělesného násilí byla vážně zraněna či zemřela
- intenzivní strach, bezmocnost či pocit extrémního odporu

Ve většině případů tyto psychické a tělesné symptomy vyvolané emocionálním otřesem po několika dnech odezní. Extrémní zážitky ležící za hranicí obvyklých lidských zkušeností však mohou způsobit hluboký duševní otřes, který ovlivní další život a prožitky postiženého. Neodezní-li symptomy během asi dvou týdnů a naopak přetrvávají dlouhodobě myšlenky a představy postiženého, může dojít k posttraumatické

⁶⁴ srov. viz policejní intranet

zátěžové reakci odpovídající nemoci (post = po, resp. následně; trauma = zranění, rovněž duševní otřes).

Lidé traumatizovaní v důsledku závažných extrémních prožitků jsou často vnitřně rozervaní, rozlišují například mezi životem "před" a životem "po" události, která změnila jejich život. Často prožívají existenční nejistotu a zpochybňují své dosavadní přesvědčení o "normálnosti", "pořádku" či "kontrole". V této situaci by neměli být ponecháni o samotě sami sobě. Jsou-li příznaky posttraumatické zátěžové reakce včas rozpoznány, může vhodná pomoc zabránit chronickému průběhu obtíží.

6.2. Fungování linky pomoci v krizi

Nepřetržitý provoz linky pomoci pro policisty a hasiče vzniká 14.11. 2002. Potřeba poskytování těchto služeb byla výzkumně ověřena na policejní akademii a to na vzorku osob s různou délkou služby a v různých funkcích. Výsledkem bylo zjištění, že se téměř každý setkal s traumatizující událostí, která nějakým způsobem přechodně a nebo trvale ovlivnila jeho život, a při tom pouze malé procento z nich vědělo, kam se obrátit pro účinnou a profesionální pomoc. Policejní linka pomoci v krizi je určena pro všechny ty, kteří se dostali do tíživé situace. Tyto situace mohou být v přímém vztahu k výkonu služby či práce, ale mohou být také ve vztahu k soukromí a k mezilidským vztahům.

Každý člen týmu linky pomoci prošel speciálním sto hodinovým výcvikem pořádaným Českou asociací pracovníků linek důvěry. Členů týmu je celkem třicet, slouží ve 12ti a nebo 24 hodinových službách. Zpočátku sloužili na lince pouze dobrovolníci, což znamenalo, že tato služba byla nad rámec jejich pracovních povinností. Nepřetržitý provoz linky byl tedy zajišťován bez nárůstu jediného tabulkového místa. Toto se ovšem koncem roku 2004 změnilo a na lince pracují profesionálové s nárokem na mzdu (více viz rozhovor s D. Hermanem, příloha č. 2).

Ukázka jedné z upoutávek na linku pomoci z policejního intranetu vypadá takto:

Prožívat životní krize je normální a obrátit se na pomoc je rozumné. Nedovolte tíživé situaci, aby Vás dlouhodobě ovládla. Prvním krůčkem a nebo přímo krokem, který Vás vyvede z prostoru, kde se necítíte dobře, může být vytočení telefonního čísla linky pomoci v krizi. Služební číslo je 834 688 a číslo z veřejné telefonní sítě je 974 834 688. Na druhé straně telefonního přístroje se ozve člověk s lidským zájmem o Vás i Vaše obtíže a problémy.

6.2.1. Tématická struktura hovorů na telefonní lince⁶⁵

Nejčastěji se pracovníci linky setkávají s následující problematikou:

a) osobní problematika 40%

problémy se sebou samým

problémy výkonu

závislosti na alkoholových a nealkoholových drogách a výherních automatech

sebevražedné úvahy

pocity osamělosti

zdravotní problematika

b) pracovní problematika 37%

vztah nadřízený a podřízený

vztahy mezi spolupracovníky

mobbing

strach ze ztráty zaměstnání

finanční tíseň

⁶⁵ viz. policejní intranet

c) rodinná a partnerská problematika 25%

vztah rodičů a dětí
manželské soužití
rozvodová problematika
domácí násilí
nevěra

Klienti linky:

muži / ženy 70% : 30%
nadřízení / podřízení 1 : 8
občanský pracovník / policie 1 : 5
mírně převažují VŠ

Převažující emoční situace klienta při rozhovoru

klid 40%
pláč 20%
smutek 20%
úzkost a strach 12%
zlost a vztek 5%
panika 3%

Během týdne (pondělí až pátek) se uskutečňuje 90% kontaktů, nejčastěji v denních hodinách s vrcholem okolo obědové pauzy.

Témata rozhovorů na lince pomoci nám naznačují, jak nestabilní osobností se může člověk u bezpečnostní složky stát. Počet volajících na linku je pouze onou pověstnou špičkou ledovce a každý kdo pracuje v sociální oblasti s čísly ví, že bez rizika se počet volajících může násobit deseti a představa o realitě má ihned pevnější obrysy.

7. Psychologie policejní činnosti

7.1. Pojem policejní psychologie

Pojem policejní psychologie u nás zatím nezdomácněl. Informovanost odborné psychologické veřejnosti ve věci policejní psychologie je minimální. Policejní psychologie se zajímá o chování a prožívání lidí v situacích, v nichž jde o zajišťování zákonnosti, veřejného pořádku a bezpečnosti. Tento typ psychologie je velmi mladou aplikací, jež prochází spontánním vývojem a představuje pestrou, rychle se rozvíjející náročnou profesi, která čerpá poznatky z jiných psychologických disciplín. Dnes představuje policejní psychologie moderní a živě se rozvíjející disciplínu. Svědčí o tom i publikační aktivity, které se projevují zejména v zahraničí.

7.2. Postoje veřejnosti k policii a naopak

„Postoje veřejnosti k policii naznačují, jaký image policie vůči veřejnosti požívá. Statistiky naznačují že:

- ženy mají v průměru příznivější postoje k policii než muži
- mladší občané mají v průměru horší mínění, starší občané naopak lepší
- lidé s vyšším vzděláním mívají v průměru horší mínění o policii
- existuje velmi výrazný rozpor mezi obrazem policie v očích veřejnosti a jeho odhadem ze strany policistů.⁶⁶

Veřejnost by si měla uvědomit, že policie je tady kvůli její bezpečnosti. Kdekdo poukazuje na policii, ale pokusme si uvědomit, jak by to tady asi vypadalo bez ní? Policisté by si měli naopak uvědomit, že jejich uniformovanost vzbuzuje v některých případech v lidech pocit úzkosti, nervozity či strachu, a tudíž by neměli své pravomoci a chování zneužívat.

Je zřejmé, že působení policisty jako orgánu výkonné moci v sobě z psychologického hlediska zahrnuje potenciaální zdroje konfliktů při jednání

⁶⁶ viz Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 224

s občany. Pro účinné profesionální vystupování policistů je možné formulovat následující závěry:

- Výroky nevole a podráždění, se kterými je zakročující policista konfrontován ihned na počátku svého úředního jednání, nesměřují proti jeho osobě a většinou nebývají ani příznakem či výrazem obecně odmítaného postoje vůči policii.
- Psychologická realita tak, jak ji vnímá občan je mnohdy zásadně odlišná od právní skutečnosti. Je psychologickou skutečností, že občan postrádá pocit páchaní nepravosti. Tento pocit se stává iniciujícím zdrojem konfliktu se zakročujícím policistou, který je v procesech sociální a interpersonální percepce zákonitě vnímán jako představitel ustrnulého, rigidního myšlení zafixovaného na suché znění paragrafů.
- Je zřejmé, že role policisty působí na občany mimo jiné i efektem vzbuzování obav či strachu, protože se zvyšuje pravděpodobnost trestu. Přítomnost policisty může vyvolávat pocity nervozity, úzkosti či strachu i v situacích, kdy takové působení role není záměrem. (Př. Řidič náhle zaregistruje přítomnost policejního vozidla ve zpětném zrcátku. Znejistí, protože ne málo občanů počíná uvažovat o tom, že jsou sledováni úmyslně. Nejsou schopni si vysvětlit, proč je policejní vozidlo neustále sleduje. Neuvažují o shodě náhod, automaticky předpokládají policejní záměr. Nervozita vzrůstá, pohledy do zpětného zrcátka se množí, řidič se stává nepozorným a nesoustředěným na jízdu. Psychicky labilnější osobnosti se nevyhnou zpytování svého svědomí, čeho se zřejmě dopustili. V takovém aktuálním psychickém stavu se následně zvyšuje pravděpodobnost, že nepozorný a nekoncentrovaný řidič např. přehlédne světelnou signalizaci a způsobí dopravní nehodu nebo příklad chodce přecházející na červenou, který na napomínání policisty oponuje tím, že se neblíží žádné vozidlo. Policista se mu jeví jako dogmatik či tupý byrokrat bez schopnosti náhledu na konkrétní situaci.)⁶⁷

Policisté často ovlivňují chování občanů již svou pouhou přítomností. Všeobecně se předpokládá, že policejní asistence působí preventivně v tom smyslu, že odrazuje přítomné od neadekvátních či protiprávních způsobech jednání. Vychází se předpokladu, že viditelná přítomnost uniformovaných policistů působí jako vnější činitel – negativní incentiva, která tlumí vnitřní pohnutky a pohotovost k nezákonnému jednání. Mimo jiné se zde uplatňuje i fakt, že přítomnost policie signalizuje zvýšenou pravděpodobnost trestu.

⁶⁷ srov. Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 226

7.3. Psychologický efekt ozbrojení policisty

Policisté prochází během Základní odborné přípravy kurzem o zbraní a také cca 140hodinovou střeleckou přípravou. Ve většině případů se naučí naprosto perfektně ovládat služební zbraň, málokdo si ale uvědomuje psychologický efekt jejího nošení.

„Mnohé výzkumy naznačují, že za určitých okolností může nápadné a vyzývavé nošení zbraně vyvolávat ve vnímajícím jedinci agresivní projevy. Ačkoliv psychologické výzkumy nejsou v tomhle ohledu uzavřeny, lze z dostupných poznatků vyvodit přinejmenším závěr, že účinky viditelně nošené zbraně na chování a prožívání lidí jsou silné a pohybují se mezi dvěma extrémy: únik (podřízení se), anebo útok (napadání ozbrojeného jedince). Stručně řečeno, za určitých okolností může být zbraň v důsledku psychologického efektu nejen zdrojem bezpečí, ale i zdrojem ohrožení pro jejího nositele.“⁶⁸

Př. Z důvodu kontroly osobních dokladů se policisté blíží k občanovi, který odpočívá na odlehlém místě. Při chůzi si upravuje uniformu a současně pouzdro se služební zbraní bezděčnými zautomatizovanými pohyby. Občan postřehne tyto pohyby a reaguje podrážděným způsobem. Hrozí stížností kvůli domnělému šikanování a zastrašování ze strany policistů. Bezděčnou manipulací se služební zbraní si vyložil po svém - interpretoval ji jako zvýraznění nátlakové pozice policistů, samoúčelné demonstrování síly a moci, nespravedlivé a bezdůvodné ponižování jeho osobnosti.

Žádosti o zbrojní průkazy civilních osob jsou nejčastěji zdůvodňovány právě argumentací v tom smyslu, že se cítí být ohroženi – zbraň je chápána jako záruka bezpečnosti ozbrojeného jedince.

Je zřejmé, že sami policisté problematiku nošení zbraní a její psychologické efekty většinou neřeší. Řešení se nalézá v hluboké reorganizaci policejního školství, ke kterému snad přispěje nový Služební zákon, díky kterému se mimo jiné prodlužuje délka vzdělání policistů. Součástí tohoto vzdělání bude i vyšší dotace předmětů jako je psychologie a etika, v kterých se daná problematika bude více rozebírat.

⁶⁸ viz. Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 229

7.3.1. Psychologický efekt policejního stejnokroje

Časté negativní naladění občanů při komunikaci s policisty velmi souvisí s účinky nošení policejních stejnokrojů. Neplatí to ovšem za každých okolností. Je samozřejmé, že vnímání uniformovaných policistů se odvíjí od konkrétního prostředí. Jinak působí policisté na univerzitní půdě, jinak v supermarketu nebo při silniční kontrole.

„Zdá se, že stejnokroj může ve vnímajícím aktivizovat nepříjemné asociace, ovšem nikoli obecně, nýbrž za určitých okolností. Psychologické efekty stejnokroje jsou sledovány nejen ve vztahu k další osobě. Ukazuje se, že uniforma působí i na svého nositele a ovlivňuje jeho chování situačním způsobem. Zkušenosti naznačují, že nositelé uniformy se často cítí exponováni, pozorováni a proto i svazováni. To se projevuje v utlumování některých způsobů chování, které jinak jedinec produkuje, je-li oblečen civilním způsobem.

Na druhé straně jsou popsány efekty opačného směru, tzn. že stejnokroj může rovněž odbrzdovat některé doposud skryvané projevy jednání, jako např. autoritativní vystupování, tendence k demonstrování moci, projevy nadřazenosti vůči občanům. K odbržděným projevům ve směru arogance a panovačnosti dochází zejména u jedinců s nižším sebevědomím, kteří trpí ztrátou sebevědomí, jsou zakomplexováni, a proto se nedovedou prosadit zdravým a přiměřeným způsobem.“⁶⁹

Psychologické efekty stejnokroje jsou tedy sledovány nejen ve vztahu k další osobě, ale i ke svému nositeli. Každý uniformovaný policista by si tedy měl jeho působení směrem ke svému okolí dostatečně uvědomovat a zbytečně jej nezneužívat.

7.4. Realizace represivních akcí

Při zajištění nebo předvedení je zadržovaná osoba zcela závislá na policistovi, včetně základních životních potřeb. Stav závislosti znemožňuje, aby se osoba omezená na osobní svobodu sama starala o svou bezpečnost. Proto se policista musí ujmout její bezpečnosti především tím, že ji ochrání před pronásledováním veřejnosti nebo před

⁶⁹ srov. viz Čírtková. *Policejní psychologie*, s. 231

zvídavostí sdělovacích prostředků. Úcta vůči osobám by měla zabraňovat policistovi, aby používal zbytečných prostředků násilí, mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení, ať je vyprovokováno třetími osobami (spoluzadrženými osobami, příbuznými oběti ad.), nebo kolegy.

Jak realizovat represivní akce a přitom respektovat práva jednotlivce?⁷⁰

- Vyloučení jakéhokoliv diskriminačního, rasistického nebo urážlivého projevu.
- Vyloučení všech familiárních projevů, včetně tykání.
- Použití donucovacích prostředků pouze v případě nutnosti
- Nepoužívat nelegálního násilí, mučení a nelidského či ponižujícího zacházení.
- Podmínky omezení osobní svobody musí být slučitelné s důstojností lidské existence

Policista je nositelem státní moci a je ze zákona oprávněn zasahovat do lidských práv a svobod, nemůže se však pokusit využít svých oprávnění ve svůj osobní prospěch. Výkon jeho funkce předpokládá, že on sám se nikdy nedopustí jejich porušení. Jinak způsobí, že u provinilce vyvolá negativní představu o policii a její práci a vrhá tak temný stín na práci policie obecně.

7.4.1. Používání donucovacích prostředků

Policista při plnění úkolů nikdy nepoužívá donucovacích prostředků ve větší míře, než je nezbytně nutné a za daných okolností přiměřené, a užívá jen zákonem stanovené prostředky. Donucovacích prostředků by mělo být použito jen s největší opatrností a pouze tehdy, když jsou ostatní metody neúčinné. Jejich použití musí být přiměřené situaci a v souladu se zákonem o policii a ostatními právními předpisy.

„Nutná obrana a krajní nouze musí sloužit k obraně, nikoli k zabíjení.“ I. Dufková

⁷⁰ viz Dufková, Zlámal. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex*, s. 51

Jak zklidnit násilné situace při hromadných nezákonných vystoupeních nebo jak jim předejít?⁷¹

- Nevyhrožujte použitím síly. Spíše popište tuto možnost jako něco, co si nikdo nepřeje, jelikož by došlo ke zraněním. Zmínka o použití síly má demonstranty ovlivnit, nikoli zastrašit.
- Pokud jsou mezi demonstranty lidé, které dobře znáte nebo jimž důvěřujete, a pokud je dostatek času, využijte je jako své pomocníky při diskusi. Je to lepší, než když povedete celou argumentaci sami.
- Pokud to situace dovolí, získávejte demonstranty na svou stranu a zapojujte je do hledání řešení. Umožněte jim zachovat si vlastní tvář.
- Pokud je to možné, využijte zprostředkovatele nebo třetí stranu.
- Pokládejte otázky, které demonstranty přinutí uvažovat, ale nevyprovokují je.

Pro policisty v případech nutné obrany či krajní nouze je stěžejní §39 Zákona o Policii ČR č.283/1991, který uvádí možnosti, kdy je policista oprávněn použít služební zbraň. Na znalost tohoto paragrafu kladou učitelé v policejních školách největší důraz a každý policista by ho měl znát bez problémů nazpaměť, jelikož v praxi může jít o situace, které díky své závažnosti bezprostředně ohrožují lidský život.

§ 39 - Použití zbraně. Policista je oprávněn použít zbraň⁷²

- a) aby v případě nutné obrany nebo při pomoci v nutné obraně odvrátil přímo hrozící nebo trvajícím útok vedený proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby;
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt;
- c) nelze-li jinak překonat odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku;
- d) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet;

⁷¹ viz Dufková, Zlámal. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex*, s. 54

⁷² viz Zákon o policii č. 283/1991 Sb.

- e) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku;
- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život a zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštního předpisu nezastaví;
- g) aby v bezprostředním prostoru státních hranic přinutil k zastavení dopravní prostředek, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštních předpisů nezastaví;
- h) když osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozby střelnou zbraní nebo donucovací prostředek varovný výstřel, neuposlechne pokynů policisty směřujících k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby;
- i) když je třeba zneškodnit zvíře ohrožující život nebo zdraví osob.

Zbraní se podle odstavce 1 rozumí zbraň střelná, bodná a sečná, nejde-li o speciální zbraň podle tohoto zákona. Použití zbraně policistou v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až g) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zřejmě neúčinné.

Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a služební zákrok nesnese odkladu. Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život jiných osob, a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

Použití zbraně je nejdůraznějším a současně zpravidla i nejzávažnějším zásahem do integrity lidí v rámci oprávnění policistů, ke kterému může dojít v souvislosti s prováděním služebních zákroků, a to s ohledem na následky. Jde také o nejvýznamnější oprávnění policisty, které zákon chápe jako krajní možnost při výkonu pravomoci.

Záleží ale pouze na policistovi, jak dokáže zvážit konkrétní situaci a zda se rozhodne použít služební zbraň. V dané chvíli mu nikdo nebude schopen poradit, ale musí mít na vědomí, že veškeré následky ponese vždycky sám.

8. Závěr

Dnes je již jisté, že se nesplnily optimistické vize některých filozofů, ideologů a politických utopistů 19. a 20. století o tom, že lidstvo dosáhne v blízké historické perspektivě naplnění velkých humanistických ideálů, totiž nastolení sociální spravedlnosti, světového míru a bezkonfliktního lidského soužití, založeného na ušlechtilých morálních vlastnostech. Namísto toho jsme svědky pokračujících vnitrostátních i mezinárodních konfliktů, projevů lidské zloby a nenávisti, agrese, egoismu a jiných špatných rysů, ústících v patologické formy lidského chování, jako je kriminalita.

V posledních desetiletích se podstatně mění formy a projevy antisociálních jevů. Stále ovšem přetrvávají různé „klasické“ zločiny, jako jsou vraždy, loupeže, krádeže, podvody, sexuální trestné činy ap. Vedle toho se objevují „moderní“ snad ještě nebezpečnější sociálně patologické jevy, jako je organizovaná kriminalita, ekologická, hospodářská a finanční kriminalita, masivní korupce ve veřejném a hospodářském životě. Po kriminálních projevech politického, ideologického a náboženského extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti, které lidstvo doprovázely po celé minulé století, byl svět na prahu 21. století konfrontován s novými formami mezinárodního terorismu nebývalých rozměrů.

Bezpečnostní složky se díky těmto hrozbám stávají jednou z nejdůležitějších částí moderních států. Proto, aby policie naplnila celý svůj potenciál v demokratické společnosti, musí každý policista zkultivovat své čtyři základní dimenze osobnosti. Pokud jedna z nich zakrní, utlumí to jejich efektivitu ve vykonávání policejní činnosti a osobnost policisty nebude mít v dnešním multikulturním a globalizovaném světě velkou šanci postavit se zlu.

Po všech negativních zkušenostech, které za více než rok působení u policie mám, jsem rozhodnutý u této složky setrvat. Nejen že cítím obrovskou podporu svých blízkých a přátel, ale naplňuje mě také pocit, smysluplně se podílet na reorganizaci této života ochraňující složky. Pokusím se do policejní činnosti v přímém výkonu mé služby dát kus sebe, kus lidskosti. Budu se snažit s pachateli trestné činnosti jednat tak, jak nás to učí křesťanská morálka v souladu s policejní etikou. Chci mít na paměti, že každý pachatel je v první řadě člověk a že nikdo neví jakým způsobem se do svízelné situace katapultoval.

Chci dokázat, že nábožensky založený člověk má u policie své místo, že se dokáže prosadit bez ztráty svých ideálů. Přál bych si, abych nemusel během výkonu mého povolání nikdy použít zbraň a dokázal vždy zareagovat adekvátně v případě nutné obrany. Zároveň jsem ale kdykoli připraven zákon a život člověka chránit včetně použití všech donucovacích prostředků.

9. RESUMÉ

Tato bakalářská práce představuje policejní práci a zaměřuje se na osobnost policisty. Snažím se popsat jeho čtyři základní dimenze – psychologickou, sociální, biologickou a duchovní.

Na úvod se věnuji vztahu veřejnosti a policie a Střední policejní škole v Praze Hrdlořezích, kde jsem absolvoval policejní výcvik. V několika kapitolách uvádím výsledky z mého dotazníkového výzkumu mezi policisty a také části rozhovorů s odborníky z policejní profese, s kterými jsem se osobně setkal.

Na závěr absolventské práce se soustředuji na telefonní linku pomoci, která byla zřízena pro policisty, hasiče a jejich rodinné příslušníky. Doufám, že tato práce může dát odpovědi na otázky veřejnosti a obohatí všechny čtenáře, tak jako obohatila mě.

This bachelor work presents the police working and focus on personality of policeman. I try to describe his four basic dimensions – psychology, social, biology and spiritual.

Preliminary I devote to relationship between public and police of Czech. Than I devote to the Police training college of the Ministry of interior in Prague, where I have passed the police training.

In a few chaps I have showed in results of my research among police officers a part of interviews with experts of police work too by witch I had met personally. (for example Joža Spurný, Jaroslav Nečas, Daniel Herman etc.)

In conclusion my diploma work I have focused on the Extension of help, which was constituted for not only police officers, but also for firemen and their family dependent

I hope that this diploma work will give the answer to the questions and enrich all readers as it has enriched me.

10. SEZNAM ZKRATEK

ZOP – Základní odborná příprava

PAČR – Policejní akademie České republiky

ZVS – Základní vojenská služba

OHS, MOP – Obvodní hlídková služba, Místní oddělení policie

ZPPP – Závazný pokyn policejního prezidenta

IZS – Integrovaný záchranný systém

10. Seznam použité literatury

Základní literatura

- Autorský kolektiv. *Policejní deontologie-vybrané kapitoly společenských věd, sborník pomocných textů*, Praha 1999, vyd. MVČR, 2.vyd., str.98
- ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*.3.vyd., Praha: Portál, 2000, 256 str., ISBN 80-7178-475-3
- DOČKAL, Jan, *Člověk a svět*. Éthum. Jabok
- DUFKOVÁ, Ivana. ZLÁMAL, Jiří. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex PČR*. Praha 2003, SPŠ MVČR, str. 67
- DUBOST, Michel. *Služobník pokoja*. Přel. I. Calpaš. 1. vyd. Bratislava : Lúč, 1995. ISBN 80-7114-243-3.
- HARTL,Pavel,HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*.1.vyd.,Praha:Portál 2000,776 str., ISBN 80-7178-303-X
- LANGMEIER, Josef,KREJČÍŘÍKOVÁ, Dana. *Vývojová psychologie*. 2.vyd. Praha: Grada Publishing, 342 str., ISBN 80-7169-195-X
- MATES, Pavel. ČECHMÁNEK, Břetislav. *Policejní právo, právní předpisy s komentářem*. Praha 2004, Právnícké a ekonomické nakladatelství, 359 str., ISBN 80-7201-482-X
- SMÉKAL, Vladimír. *Psychologie osobnosti, člověk v zrcadle vědomí a jednání*. 1.vydání,Brno 2002, nakl.Barrister a Principál,517 str.,ISBN 80-859-47-80-3
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*.,Praha 1999, Portál, 444.str., ISBN 80-7178-214-9

Nepublikované prameny

P.N. – *Rozhovor s kriminalistou z Prahy I.*, 22.8.2005 (JMÉNO UTAJENO!)

MUSIL, Jan. *Policie na prahu nového tisíciletí. Výňatky z proslovu předneseného na slavnostním zahájení hlavního kurzu Středoevropské policejní akademie (MEPA) ve Vídni 24. února 2003)* Zdroj: TISKOVÝ SERVIS Odboru prevence kriminality MV, září 2003

Noviny a časopisy

HERZOGOVIÁ, Zuzana. *Etické principy policejní práce.příloha časopisu Policista měsíčník Ministerstva vnitra. číslo 4/2002*

JUKL, Jan. *Poslové zlých zpráv. Blesk. 16.3. 2003, s.20*

KLIMEŠ, Jeroným. *Korupce v policejní práci.Psychologie dnes.č.10/2005.,str.18, Praha, Portál*

PETRÁŠOVÁ, Lenka. *Nejvíce si vážíme lékařů a vědců. MF Dnes. 10.5. 2005, str.06*

POKORNÝ, Jakub. *Policiisté se učí neuhnanout Romy. MF Dnes. 28.7.2005, str.A/5*

ŠKOPEC, Jaromír. *Osobnostní profil uchazečů o práci ve vězeňské službě. České vězeňství. č. 03/ 2005, str. 44 . dostupné také z*

Internet

Konzultační a analytický institut Praha. *Transakční analýza*. [online] .dostupné z http://www.aktip.cz/cs/o_nas/transakcni-analyza.html , Praha 2005, [cit. 24.10.2005]

PUCHTA, Dalibor. *Biskupský mluvčí odchází k policii*. [online]. Praha, dostupné z http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A050530_134237_domaci_lja [cit. 30.5. 2005]

Intranet MV ČR

Informační linka pomoci v krizi. [online]. Praha. dostupnost z počítačů Ministerstva vnitra a Policie ČR. [cit. 20.10.2005]

12. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Policejní vtipy

Příloha č. 2 Rozhovor s Danielem Hermanem

Příloha č. 3 Rozhovor s ministrem vnitra Františkem Bublanem

Příloha č. 4 Hodnocení posluchačů SPŠ MV Praha od Staršího třídy, Praha 2005

Příloha č. 5 Rozhovor s Jaroslavem Nečasem

Příloha č. 6 Etický kodex policisty ČR

Příloha č. 7 Ukázka dotazníku pro posluchače SPŠ MV Praha, Hrdlořezy

Příloha č. 8 Ukázka nové policejní služebny (program PHARE)

Příloha č. 9 Rozhovor s policistou SKPV, Prahy I., (oddělení násilí)

13. Přílohy

Příloha 1

Policejní vtipy

- 1.) Proč jde policajt do garáže s pendrekem? Jde dobít baterku.
- 2.) Dva policajti na zastávce: „Pojedeme autobusem nebo půjdeme pěšky?“ „Záleží na tom, co přijede dřív.“
- 3.) Dva policajti jsou na obchůzce a vidí, jak farář jede na kole a veze na něm bojler. „Co tam máte, otče?“ ptá se jeden. „No co bych měl, bojler!“ povídá farář a jede dál. Policajt, který se ptal, se teď ptá toho druhého: „Hele, ty víš co je to ten bojler?“ „To teda nevím, ale ty bys to měl vědět, tys přece chodil do náboženství!“
- 4.) Dva policisté na obchůzce uvidí na chodníku pětikorunu. První uvažuje: „Mám se pro ni ohnout nebo ne?“ Druhý odvětlí: „jen se ohni, s pětikorunou můžeš i telefonovat!“ První se tedy ohne, zvedne minci, přiloží ji k uchu a zvolá: „haló, haló“!

Rozhovor – Mgr. DANIEL HERMAN 14.10. 2005

- 1) *Když jsem se na Vás snažil získat kontakt, podařilo se mi to asi až po 20 min. usilovného telefonování, když mě z různých oddělení PČR přepojovali jeden na druhého. Až nakonec jsem dostal kontakt na arcibiskupství a Vaši asistentku Hanu Pohořalovou. Funguje tedy vůbec v současné době linka pomoci s Vaší účastí?*

Herman: Funguje nonstop, to je služba, která je začleněná přímo do kanceláře PP, i když je na detašovaném pracovišti z důvodů řečnického specializovaného charakteru této práce a myslím si, že to je na druhou stranu docela dobrý signál, protože ta linka je týmová záležitost. Tzn. nás je tam 5 na plný úvazek + někteří externí spolupracovníci protože tím, že je to nonstop 24hod.provoz, tak samozřejmě to má velké časové nároky a je třeba to zajistit širokou sítí spolupracovníků. Takže to že třeba někdo nezná spojení, nebo řada lidí nezná spojení to může být třeba tím, že to pracoviště není možná tak známé, ale to fungování tam je a dá se říci, že zájem o tyto služby je celkem značný.

- 2) *Z mého dotazníkového výzkumu na SPŠ MV Praha Hrdlořezy vyplynulo, že pouze 6 posluchačů ze 70 ti považuje Vaše působení na tel.lince pomoci za vyhozené peníze. Co hodláte pro těch „zbylých 64“ lidí v budoucnu udělat?*

H: Jak Vám říkám, je to týmová záležitost a k tomu aby lidé mohli pracovat v těch týmech krizové komunikace jsou určitá preferovaná vzdělání, mezi ně např. kromě medicíny, psychiatrie, psychologie patří také teologie. Tento paprsek v tom celkovém spektru zatím scházel a proto jsem byl osloven, abych se do toho zapojil. Tam nejde o nějakou práci, která by nějak vyčnívala z toho týmu, ale výslovně se tam doplňujeme na základě svého dosavadního vzdělání, na základě své dosavadní praxe. Takže myslím si, že každý, kdo má potřebu s námi komunikovat, se tam setká s profesionálním přístupem samozřejmě zabarveným tou profesní historií, kterou každý z nás má a to není tedy jediná činnost. Je to také nabídka jakési lidské profesionální blízkosti lidem, kteří to jakkoli potřebují. Není to jenom pro policisty, je to i pro hasiče, členy IZS a jejich rodinné příslušníky, ale samozřejmě také pro každého kdo se tam dovolá. Není možné člověku v krizi položit telefon, protože nepracuje u policie nebo není hasičem...

- 3) *Bohužel ale více než 1/2 dotázaných policistů nemá o této lince ani tušení! Jak se chcete zviditelnit?*

Děláte pro linku nějakou reklamu? Existují nějaké letáčky, web apod.? Linka už funguje téměř 3 roky a málokdo o ní něco tuší.

H: Na intranetových stránkách MV jsou docela obsáhlé informace. Jsou tam odkazy přímo na tuto linku, existuje celá řada propagačních materiálů v podstatě na všechna oddělení Policie ČR po celé republice. Samozřejmě, to co mi sdělujete je jistě důležitá informace, je to jeden úhel pohledu jakoby zvenku-ten je asi vždycky trochu jiný, než ten zevnitř, protože nám se tam ta podání scházejí a z toho celkem vidíme, že ta znalost tak malá není, protože velice často lidé, třeba operační důstojníci, nebo kolegové někoho kdo třeba je v zátěžové situaci obvolají a právě na základě nějaké reklamy nebo informace, kterou mají, tak třeba doporučují kolegům, aby se na nás obrátili nebo nám je přímo předávají nebo se ptají, co můžeme pro ty kolegy udělat, tzn. já nemám s té své praxe, že by ta znalost byla tak malá, ale samozřejmě ty informace, které říkáte, je třeba brát naprosto vážně, to je jistě důležité sdělení z venku.

Já jsem teda osobně prošel v rámci jakési praxe několik policejních oddělení a žádné letáčky či informace jsem nikde neviděl...

H: To je samozřejmě problém, který je možná v té distribuční síti přímo místní, že se to nedostane třeba k těm lidem, ale to nevím, ale od nás vím, že to dochází. Je tam u toho přímo můj kolega, který má tyto věci na starosti a jsou to tisíce informačních materiálů, které jsou prostě distribuovány, ale samozřejmě neznám ten informační dopad přímo na ta místa. Tady má u sebe jenom vizitky, ale existují mnohem větší plakáty, záložky, propisovačky, tedy celá řada různých materiálů, kde jsou ta čísla uvedena a jednak tedy z policejních zdrojů a stejná propagace také z hasičských zborů, tam to číslo je stejné.

- 4) *Proč jste si vůbec zvolil tuhle profesi?*

Já jsem byl osloven, právě proto, jak jsem říkal, že do té mozaiky nebo do toho spektra těch preferovaných vzdělání pro tuto práci kam teologické vzdělání patří dosud tedy nebyl nikdo začleněn. Byl jsem osloven odpovědnými osobami, které se na mě obrátili a zdálo se mi ta nabídka velice zajímavá a potřebná a vítal jsem také samozřejmě i lidsky možnost té změny, protože dosud jsem hodně pracoval se sdělovacími prostředky a ve sdělovacích prostředcích 9 roků jsem byl mluvčím české biskupské konference, což je doba na vykonávání práce tiskového mluvčího podle mého odhadu až příliš dlouhá.

Takže z takové té záře reflektorů a kamer je pro mě vítanou změnou spíš taková intimní práce od jednoho člověka k druhému. Takže i po této stránce je to určitá změna. Možná souvisí se středním věkem, nevím, ale každopádně ten impuls přišel ke mně zvenčí. Tato nabídka se ke mně dostala a zdála se mi natolik zajímavá, že jsem na ni odpověděl pozitivně.

5) *Potvrďte mi nebo vyvraťte mi mou představu o tom, že jste první duchovní působící ve službách PČR.*

Ne. Záleží na tom, jak se to vezme. První co se týká této specializované činnosti, tak ano, ale nikoliv u PČR. Protože v roce 2002 byla podepsána dohoda mezi MV a ČBK a Ekumenickou radou církví o participaci duchovních v rámci posttraumatických intervenčních týmů (PIP). Školením pokud vím prošlo 12 duchovních z různých křesťanských církví a 8 z tohoto počtu je začleněno aktivně právě do těch posttraumatických intervenčních týmů ve všech regionech ČR a jedná se o začlenění dalších. Takže jako první duchovní v rámci policie rozhodně ne, ale jako první v této specializované službě této krizové komunikace na lince ano.

Přesto se dá říct, že stále spolupráce duchovních a policie v plenkách...

H: Samozřejmě že je to určitý začátek, i když jsou už tady ty 3 roky praxe, hledají se cesty. Možná je to trošku za těmi plenkami, ale rozhodně ne zas až tak daleko.

6) *Jak myslíte, že se v budoucnu bude vyvíjet působení duchovních u policie? Proč tady není zažítá funkce kaplanů podobně jako v AČR?*

Myslím že pěci jenom jsou tady určité rozdílné momenty, i když pochopitelně je na druhou stranu několik shodných prvků. Ti duchovní, kteří v rámci policie pracují nebo působí nejsou rozhodně policejními kaplany, ale právě na základě svého vzdělání a na základě své lidské rudice byli osloveni proto aby se zapojili proto v nějaké podobě do té služby. Takže myslím si, že tam spíše jde o to vzdělání a o ten specifický úhel pohledu na tu službu, než o nějakou čistě duchovenskou praxi. I když pochopitelně, a to mohu říct z vlastních zkušeností je nemalá řada policistů kteří přicházejí s otázkami, které jsou vysloveně toho spirituálního charakteru, ale není to jako hlavní poslání být kaplanem, to rozhodně ne. Ale spíš obohatit o tu duchovní, spirituální dimenzi celkové spektrum té nabídky.

7) *A to je právě má další otázka. Setkal jste se vůbec už s nějakým případem volajícího policisty, který měl problémy s duchovní dimenzí nebo který chtěl vyloženě mluvit s duchovním?*

Setkal jsem se s tím v mnohem větší míře, než jsem to před svým nástupem předpokládal. Pochopitelně, já se musím držet hranic určité intimity, takže nemůžu tady konkrétně nějak sdělovat o koho se jedná a s jakými otázkami se na nás obrací, ale jak říkám, je to větší počet, než který jsem původně čekal.

Jaké to jsou ve většině případů problémy, pokud o tom lze alespoň trochu hovořit. Týkají se spíše jejich osobního duchovního života nebo spíše např. terorismu, islámského fundamentalismu.

Často to ani není možná v kategorii problémů, ale spíše v kategorii prohloubení vzdělání anebo jakéhosi osobního zájmu. I to, co jste teď pojmenoval přímo, můžeme-li si dovolit použít ten Huntingtonův termín „střetu civilizací“ tak samozřejmě tam roli hraje. Přicházejí i lidé, kteří se přímo konfrontují s těmito otázkami a vnímají že třeba i díky tomu bývalému informačnímu embargu, které komunistický režim uvalil na toto téma prostě ty informace nemají dostatečně hluboké a chtěli by si je doplnit, takže i to tam hraje roli

8) *Pokud nábožensky založený policista použije v NO zbraň a usmrtí člověka. Vše bude v souladu se zákonem, ale zhroutí se a zavolá na Vaši linku, jakou radu mu dáte?*

H: To je asi velice obtížné říkat takhle od zeleného stolu. Tam vždycky záleží na konkrétní situaci, ale pochopitelně adekvátní obrana zná i to silové řešení- to je naprosto v souladu i s křesťanskými morálními principy. Tam není nějaký problém zásadní. Je to vždycky velký problém lidský, to ano, ale pokud jsou tam splněné ty předpoklady, tak tam morální problém nějaký zásadní nenastává.

Setkal jste se s velkým počtem věřících policistů, resp. lidí u této složky, kteří jsou jaksi zakotvení ve víře?

H: ono je obtížné, hovořit o tom, kdo je věřící. Já samozřejmě vaší otázce rozumím, ale to se týká celé naší společnosti. Myslím si, že je tady drtivá většina lidí, kteří tady mají nějaký vztah k vertikální dimenzi našeho života. Tím neříkám, že se identifikují s nějakou církví nebo náboženskou společností, takže se setkávám mohu říci skutečně s velkým počtem převážnou většinou lidí, kteří mají nějaký vztah k tomu spirituálnímu a samozřejmě podle mého odhadu adekvátní část z nich, tzn. asi 1/3 se i cítí nějak konfesně identifikována s nějakou církví.

Myslíte, že je to užitečné pro policii, aby v jejich složkách působili lidé s duchovním zaměřením?

Já si myslím, že duchovní dimenze je určitě obohacením té komplexity života a nemůže být na škodu. Samozřejmě ale záleží na tom, co to je v praxi, že. Protože ta duchovní stránka života může mít

velice různé podoby, ale pokud je to kvalitní kultivovaný duchovní život, tak to může vést jenom k obohacení i té pracovní stránky.

9) *Přesto při přijímacím řízení, které jsem vykonal, mi policejní psycholog sdělil, že už několik studentů teologických fakult vyloučil, jelikož po nikom z nich policie nežádá, aby během výkonu kázali evangelium. Jaký na to máte názor?*

H: Tak já se domnívám, že odpovědí samotnou a asi největší asi je, že na špici celého tohoto organismu stojí člověk, mám na mysli ministra Františka Bublana, který sám je věřícím, praktikujícím křesťanem a sám tím vydává jakési svědectví o tom, že to vůbec nemůže být v nějakém rozporu ale naopak, jak jsem řekl, to může být obohacením. Samozřejmě neznám konkrétní znění otázek, neznám motivy toho člověka, o kterém hovoříte, ale samo o sobě objektivně vzato si myslím že náboženská víra, tedy zdravá, kultivovaná, dobře rozvíjená, nemyslím tím samozřejmě pseudonáboženské směry nebo nějaké sekty apod. věci, nedovedu si představit, kde by to bylo chápáno jako zátěž, jenom naopak.

10) *V časopise Policista v č. 3/2003 je uvedeno, že: „členové týmu linky pomoci tvoří dobrovolníci, což znamená, že služba na lince je mimo rámec jejich pracovních příležitostí.“ Je tomu opravdu tak?*

H: Ne, to se změnilo, to se změnilo zhruba na přelomu roku 2004/2005 a také i právě změna charakteru té práce je jedním z důvodů, proč jsem byl osloven i policejním prezidentem. Ta služba se profesionalizovala a ta externí spolupráce je jenom doplňkovým momentem, ve chvílích kdy prostě, jak jsem již řekl té 24hod. služby na základě třeba zákonné pracovní doby to obsadit těmi členy, pevnými členy toho týmu.

11) *Co udělat proto, abychom zvýšili morální kredit lidského materiálu u policie?*

Já jsem přesvědčený, že policie, stejně jako kterákoliv jiná instituce je pouze obrazem reality společnosti, jejíž jsme součástí. Ta úroveň, řekněme morální, kulturní i duchovní je ve společnosti prostě taká, jaká je. A je třeba se jistě snažit ji kultivovat ze všech možných stran. Jistě tam naprosto zásadní úlohu hraje rodina a formace v rodině. Pokud je zdravá, fungující rodina je mnohem větší předpoklad zdravého vývoje dítěte, nového jedince, než pokud tomu tak není. Tím neříkám, že to ta tak nikdy jindy nebo jinak být nemůže. Pak tam samozřejmě hraje úlohu škola, volnočasové aktivity, no a samozřejmě i právě ta otázka občanské společnosti, do které patří nejrůznější zájmová činnost, kulturní, duchovní aktivity. Myslím si, že těch 16 let od listopadu 1989 se udělal veliký kus práce směrem ke kultivaci úrovně naší společnosti. Jistě jsou stále rezervy, ale myslím si, že půjdeme –li tím směrem, kterým právě jdeme otevření určitým evropským tradicím a standardům, tak že je to směr správný. a je to otázka i určitého generačního přerodu, kdy ta naše společnost se znovu jakoby napojí na určité kořeny, z kterých vlastně naše země po celá staletí čerpala a to co ji vytvářelo, tak to tady stále je a myslím si, že ten prostor, takový jakýsi mrtvý komunistické totality bohužel zanechal ovoce. A asi bychom popírali pedagogické zákony, kdybychom tvrdili, že to žádné stopy nezanechalo. To byla cílená devastace společnosti i člověka. Takže pochopitelně to je věc 2 generací a minimálně 2 generace bude zase ta obnova trvat

12) *Takže souhlasíte s rčením, že obraz policie je zároveň obrazem společnosti, event. stavu rodiny v ní?*

Určitě ano, stejně jako kterékoliv jiné společnosti nebo kterékoliv jiné instituce ve společnosti. Myslím si, že ten nejdůležitější základ je v rodině.

Má vůbec policie z čeho vybírat mezi uchazeči v současné době?

H: Tak já bohužel neznám čísla, počty uchazečů. Ale protože právě ta anonymní linka pomoci v krizi je součástí kanceláře, kde mimo jiné také procházejí nabídky volných míst, tak vidím, že ten zájem o práci u policie je celkem značný. Tam se mi zdá, že jaksí je z čeho vybírat, ale bohužel celková čísla neznám, takže kvalifikovaně se nejsem schopen k té otázce schopen vyjádřit.

13) *Myslíte že má policie u veřejnosti respekt současné době?*

Myslím si, že u části společnosti má a u části společnosti nemá a asi nikdy mít nebude, protože je to instituce a to právě ta moje práce v médiích v předcházejících letech mi jasně ukazuje, že žádná instituce nemůže počítat s tím, že se bude těšit všeobecnému respektu drtivé většiny obyvatelstva. Je to samozřejmě i do jisté míry díky sdělovacím prostředkům, které se vždycky zaměřují z principu své práce na věci, které nefungují. Není zajímavé, když tramvaje jezdí, je zajímavé, když tramvaje jezdit přestanou, že. Takže touto optikou to oko kamery představuje i policejní práce. Vždycky se tam zaměřuje na to, co se nepodařilo, na to co nefunguje. Je to, já to při různých setkání s občany říkám, je to podle mého názoru příliš černě líčený obraz, který neodpovídá té realitě, jaká je. Takže ten respekt, který policie

má hodně záleží na její věrohodnosti a kvalitě její práce. A myslím také, že je to hodně také v rukou toho týmu, který policii tvoří, aby společnosti vnímala tu realitu co nejlépe.

14) Jak lze vůbec zlepšit její mediální obraz?

H: Já jsem přesvědčený zase na základě své mnohaleté praxe v médiích, že jediným skutečně efektivním „public relations“ je vlastní věrohodnost a poctivost. Pokud toto nebude a pokud se lidé nebudou setkávat v každodenní praxi s takovýmto přístupem ze strany policie, tak je jakékoliv budování mediálního obrazu policie předem odsouzeno k nezdaru. Pokud ta zkušenost bude převážně pozitivní, tak si myslím že je zaručeno, stále lepší chápání a vnímání práce policie v naší společnosti.

Co říkáte v této souvislosti na policejní zásah na Czechteku?

Já jsem samozřejmě sledoval celou tu záležitost jednak z těch otevřených zdrojů a jednak protože jsem spolukoordinátorem nebo administrátorem intranetového diskusního fóra mezi policejní veřejností a vedením PČR., takže tam bylo velké množství příspěvků na toto téma. Samozřejmě pokud se zase na to podíváme jenom optikou sdělovacích prostředků, ty se soustředili na momenty, které byli nějakým způsobem zvláštní, senzační, kontroverzní. Myslím si že to, že tam byla odvedena důležitá a poctivá práce, tak to už samozřejmě nebylo zajímavé. To, že tam byla snaha chránit zákony, že tam byla snaha dialogickým způsobem nějak předejít nějakému silovému řešení, o tom se nehovořilo. Představovala se jenom jedna část celé té akce a ta další nikoliv. Takže, myslím si, že kdokoliv, kdo byl měl zájem se obeznámit s celkovou problematikou kolem této situace, takže musí pochopitelně se dopídit k těm materiálům, které třeba PP vydalo na toto téma, aby si mohl nějakou celkovou objektivní situaci nebo obraz vytvořit a ne být odkázán jenom na média.

15) V y sám byste se přihlásil jako adept, uchazeč o práci k policii v přímém výkonu?

Upřímně řečeno asi ne, protože minimálně si myslím, že bych nebyl schopen splnit ty fyzické limity, s kterými jsem se obeznámil a těmi parametry, které tam jsou a myslím si, že bych neprošel...

16) Poslední doplňující otázka: Jak vnímáte současný problém náboženského extremismu? Dá se proti němu nějak bojovat?

Rozhodně je to vážný problém. A opět bojovat pozitivní cestou především v oblasti prevence. Budovat kvalitní, zdravý náboženský život, kvalitní, zdravou náboženskou praxi, to je myslím si ta největší obrana a prevence proti pseudonáboženským a škodlivým jevům, které reprezentují především některé sekty, resp. všechny sekty a některé společnosti, které se jenom za náboženské vydávají a ve skutečnosti jim jde o obyčejný byznys.

Může policie vůbec proti náboženským fundamentalistům nějak bojovat?

No určitě, pokud je jejich chování v rozporu se zákony té které země, tak je to dokonce její povinnost.

Policisté ale nemají vůbec žádné vzdělání v této oblasti, nerozumí tomu problému...

To je samozřejmě ano, to je skutečně velká zátěž. Já myslím, že toto je určité specifikum naší české reality, o tom už jsme hovořili. Tedy že po dobu 40ti let bylo na toto téma uvolněno informační embargo, takže bohužel ta znalost je na nižším stupni, než je normální evropský standart.

Pokud byste se setkal s mladým vysokoškolsky vzdělaným člověkem a chtěl byste ho přesvědčit, aby rozšířil řady policie, jakými argumenty byste ho přesvědčil a motivoval? (když je všeobecně známo, jak špatný má policie v současnosti mediální obraz, potýká se s nízkým platebním ohodnocením kvalifikovaných lidí, existuje několikaletá nejistota v novém Služebním zákoně apod.)

Bublan: Mnoho otázek, které mi kladete, nepatří přímo do mé působnosti, jde především o policejní školství, nicméně se pokusím alespoň částečně odpovědět. Musím však uvést, že rezort MV je hodně obsáhlý a problematika PČR je jednou z mnoha částí tohoto rezortu. Je však hodně viditelná a zranitelná, proto chápu to spojení ministr vnitra – policie.

Příliš bych ho nepřesvědčoval, jenom bych nabídl možnosti uplatnění. Povolání policisty by mělo být celoživotním skoro posláním, z toho důvodu kladu důraz na vlastní rozhodnutí, nikoliv jenom nějaké přemlouvání nebo slibování. K tomu, jak vnímá veřejnost policii, přispívá každý policista sám svým konáním, vystupováním a nasazením.

Myslíte, že je reálné snížit v ČR kriminalitu podobným způsobem jako se to povedlo v 90. letech starostovi New Yorku R. Giulianiemu na základě filosofie nulové tolerance? (pod jeho vedením klesla kriminalita ve městě o 40% a počet vražd o 30%!)

Bublan: Nulová tolerance nesníží kriminalitu na nulu. Umím si samozřejmě představit masivní nasazení všech bezpečnostních složek např. v ulicích Prahy po dobu třeba několika měsíců, čímž by se změnila statistika některých trestných činů. Otázka je, co by nastalo, až by tato opatření pominula? Policie vykazuje dlouhodobě pokles některých trestných činů, letos se např. snížil počet krádeží aut, vražd a jiných skutků. Domnívám se, že je lepší a stabilnější postupovat důsledně a nesmlouvavě (to je také nulová tolerance) a především trvale ke kriminalitě všeho druhu. Ostatně statistiky neovlivňují jenom policisté svou činností, ale především stav společnosti..

Jaký zaujímáte postoj k sebevzdělávání policistů? (Nejen já mám zkušenost s policejního prostředí, že pokud policista nestuduje zrovna Policejní akademii, ale přihlásí se iniciativně na jinou VŠ, podmínky v práci, včetně nadřazených nejsou vůbec nastaveny tak, aby v sebevzdělávání policistů vyšli vstříc, ale prakticky jim to znemožňují!)

Chystáte také nějakou kvalitativní změnu v policejním školství?

(Jeden z odcházejících právníků ze SPŠ MV Praha, Hrdlořezy mi v rozhovoru sdělil, že:

„Systém na policejních školách vychovává lidi bez vlastního názoru, potlačuje zdravé sebevědomí a deptá je. Klade důraz na biflování učiva a nijak se nehodnotí mravní úroveň jedinců.“ - praxe je taková, že během ZOP dostanete vyšší trest za nošení jiné barvy ponožek než za říhání a používání vulgarismů při výuce! Podle řady posluchačů ZOP Hrdlořezy je vojenský režim a atmosféra ve škole nesnesitelná a velmi deprimující.)

Bublan: O policejním školství už mám mnoho negativních informací, připravují se změny v systému výuky i personální. Je to vstupní brána do policie. Jaké návyky a myšlení je nastoleno na začátku, takový je i přístup k práci v dalších letech a chování policisty.

Policista, který poctivě odvádí svou práci, snaží se o sebevzdělávání, vyznává morální hodnoty atd. je stejně ohodnocen jako policista, který svou práci vykonává nezodpovědně a je úplným opakem! Jak na tyto situace reaguje nový Služební zákon a jak byste je řešil Vy? (Práce u policie je pak často nemotivující a frustrující.)

Bublan: Nový služební zákon dává policistům jistotu ve zvýšeném základním platovém tarifu podle funkce a pozice, kterou zastávají. Další složkou platu je osobní ohodnocení, které by mělo mít výraznější podobu a mělo by být motivující částkou v platu policisty. Samozřejmě vzdělání, chování a další vlastnosti policisty jsou atributy, které rozhodují při jeho povyšování do vyšší funkce a jsou základem jeho kariérního růstu.

Proč není v novém Služebním zákoně ukotvena klauzule o povinnosti opakovaně vykonat psychologické vyšetření během přímého výkonu každé 2 roky? (Tuto variantu už několikrát navrhoval PhDr. Nečas a mělo by se tak předejít a zabránit deviantnímu chování některých problematických jedinců.)

Bublan: Psychologické testy jsou dobrým pomocníkem, neodhalí však všechno. Nejsm si jist, zda by opakování testů každé dva roky splnilo svůj účel. Je třeba, aby se vedoucí pracovníci více věnovali svým podřízeným a v případě nějakých pochybností nařídili podstoupení psychologického testu, již zaměřeného na určitý jev (např. zvýšená agresivita apod.)

Jak je podle vás možné, že povolání policisty je v žebříčku nejprestižnějších povolání v ČR na 20. místě? (Před ním je soustružník a za ní je kněz. (výzkum byl proveden v květnu 2005, dle agentury SC & C pro MF Dnes)

Bublan: Povolání policisty nikdy nebude na 1. místě. Ve společnosti stále doznívá negativní postoj ke „švestkám, fíglům, policajtům“ apod. Je to dlouhodobý proces, jehož pozitivní vývoj si policisté někdy kazí sami.

Proč u Policie ČR není zařítá funkce kaplanů jako např. u AČR? (podle D. Hermana, který působí na lince pomoci pro policisty se na něj obrací překvapivě velký počet policistů, kteří mají osobně nevyřešené otázky k duchovní dimenzi.)

Bublan: Domnívám se, že je jedno, zda máme kaplany nebo duchovní, psychology a jiné pracovníky, kteří vykonávají stejnou funkci. Důležité je, aby to fungovalo a zde jsme ještě na začátku.

Co současná osobnost policisty v ČR podle Vás nejvíce postrádá?

Bublan: Na to se nedá jednoznačně odpovědět. Někomu chybí větší elán do práce, někomu více invence, někomu více sebedůvěry a sebevědomí, někomu je cizí sounáležitost s policejním sborem atd.

Co Vám osobně dalo studium Cyrilometodějské fakulty a proč jste si nakonec zvolil tuto profesi?

Bublan: Teologické vzdělání je podle mého soudu hodně obohacující především v oblasti psychologie, mezilidských vztahů, historie, filozofie života, stupnice hodnot a pohledu na svět. Dalo mi hodně.

Má podle Vás u policie místo nábožensky založený člověk? (při psychologických testech mi bylo sděleno, že ode mě nikdo nežádá, abych u této složky kázal evangelium a převracel prostitutky na víru.)

Bublan: Nábožensky založený člověk nemusí být ten, který na každém roku káže evangelium. Nerozlišuji lidi na náboženské a nevěřící, ale na lidi, kteří dovedou to, co mají v sobě dobrého zužitkovat ve prospěch ostatních a na sobce, kteří se starají jenom o svůj prospěch a někdy falešně i o svoji vlastní spásu.

Na závěr bych se rád zeptal, kdy jste se naposledy zúčastnil nějaké bohoslužby?

Bublan: Navštěvuji bohoslužby každou neděli, někdy zajdu i k bratrům evangelíkům, před několika dny jsem byl na ekumenické bohoslužbě ve vojenském kostele, která byla sloužena za vojenské veterány.

POSUDEK

Martin Ludvík, posluchač 26. běhu ZOP, učebna 1 H, SPŠ MV v Praze

Stáří 20 let. Stržm. M. Ludvík je poměrně dost svými vlastnostmi a schopnostmi kombinovaná osobnost. Pochází z dobře situované rodiny, je bystrý, inteligentní a fyzicky dobře disponovaný. Studijní výsledky má velmi dobré, všechny předměty zvládá bez obtíží. Velmi se mu daří v tělesné přípravě, sebeobraně a střelectví, to ho baví. Na druhé straně tohoto vcelku pozitivního extrému se nachází kardinální absence etiky, vnitřní kázně a disciplíny. Je velmi narcistický a samolibý se silně egocentrickými sklony, vykazuje znaky arogance. Slovo pokora a smysl pro řád jsou pro něj prázdné pojmy. Je pyšný na to, co činí, jakoukoli nařízenou činnost bere jako nutné zlo a dává to ostatním náležitě najevo. Velmi si zakládá na svém zvevření, je mu jedno, co si něm druzí myslí, pohrdá jimi. Jeho vlastní filozofií je nenechat se svazovat konvencemi, je individualista, není ochoten pracovat pro kolektiv. Od počátku studia měl problémy s respektováním autority kteréhokoli stupně, neboť jimi zcela ukázkově pohrdá. Časté napomínání ze strany vychovatelského a učitelského sboru ohledně neukázněného udržování svého zevnějšku a užívání nevhodných módních doplňků nebylo dodnes zcela vyřešeno. Za celou dobu ještě ani jednou, navzdory jeho služebním povinnostem nenahlásil staršímu učebny ani jeho zástupci odchody ze třídy, návštěvy u lékaře a ani jinou nepřítomnost. Prostě se samovolně vytrácí. Nástupy příliš nerespektuje, nastupuje neochotně nebo až po napomínání. Ve tvaru při přesunu bývá vzadu, avšak často jej nedrží, vybavuje se s ostatními a zdržuje se. Tvar také často opouští bez dovolení a odchází si např. koupit něco do obchodu. Ve třídě někdy vyrušuje, nebo naopak pro něj není problém bezostyšně spát na lavici. Jeho přístup k práci je tristní, úklid na pokoji či WC pro něj znamená absolutní potupu, ponížení. Za nepořádek na pokoji již byl několikrát kárán. Elementární základy slušného chování postrádá i např. při vstupech do jiných, pro něj cizích pokojů; vchází suverénně, nikdy neklepe, na upozornění tohoto problému odsekává, ignoruje. Jako dokonalé pohrdání všemi ostatními absolventy i školícím personálem dokazuje téměř každodenním předbíháním těchto lidí ve frontě na oběd. Jeho zvýšená intenzita projevů vulgárnosti je nezbytnou součástí jeho asociálního chování. Zakládá si na kultu fyzických dispozic, má též částečně latentní sklony k agresivitě. Je to člověk, který rád dělá naschvály, veřejné urážky nadřízeného je schopen aplikovat bez jakékoli mravní syntézy a sebereflexe.

Stržm. M. Ludvík ví dobře, že za své morální prohřešky je téměř nepostihnutelný. Bohužel takto s sebou strhává některé jedince, kteří se tímto způsobem na začátku neprofilovali. Není vyloučeno, že M. Ludvíka přivedla do řad policie touha posílit vlastní ego spolu s příslušnou mocí. Je s podivem, že takovíto jedinci s tímto sociálním handicapem bez splnění elementárních postulátů sociální a profesní koexistence a bez potenciálu pro budování „firemní kultury“ Policie ČR dokážou projít baterií přijímacích psychologických testů. Je však možné, že za určitých okolností dozraje a ozdraví tak svůj zaprášený žebříček hodnot. Není známo kdy a kde se tato osobnost domodeluje, ale s multisignální jistotou lze identifikovat, že tady na SPŠ to určitě nebude.

V Praze dne: 11. června 2005
starší učebny 1 H

stržm. Petr Nalev
policejní inspektor

Rozhovor s PhDr. Jaroslavem Nečasem

Nevím, zda se na mě z loňského listopadu pamatujete. Říkal jste mi tehdy, že „věřící“ člověk to nemá u policie jednoduché a že je dost možné, že dříve či později narazím. Během uplynulého roku na SPŠ Hrdlořezy se mi přišlo pak několik posluchačů svěřit se svými osobními problémy. Jak se vlastně díváte jako policejní psycholog na možnosti působení nábožensky zakotveného člověka u PČR?

Nečas: Pokud je někdo věřící, tak má stejné šance u policie jako nevěřící samozřejmě. Pokud je někdo homosexuál, tak je na tom stejně, dá se říct. Je otázka na kolik určité zaměření, např. homosexuality, popř. víry, může ten background, který je kolem takového člověka vytvářen i specifikovat. Tzn. že v rámci věřícího může existovat člověk, který se rozhodně tzv. páchat dobro. Podobně jako u např. samaritánů se zjišťuje, že mají vyšší stupeň agresivity, než ty ostatní, přesto, že by se to nepředpokládalo. Protože tito lidé jsou prostě nekompromisně rozhodnutí bojovat se zlem. Proto vstupují do policie. Kdyby jim nešlo o boj, ale o pomoc, tak se orientují často do charitativních oblastí a jinde. Velmi často tedy bývá tato složka velmi extrémní, až inklinující k psychopatickým projevům, abnormální osobnosti, které se pak snaží v rámci svého kolektivu velmi vlezle a nepříjemně na své kolegy. Stejně tak ve vazbách oslovují vězně, dávají jim číst nějaké knížky atd, přestože to není doporučováno. Už jsme se museli s několika takovými lidmi rozloučit, proto jsem v tomhleto ohledu opatrný. Pakliže zjistím, že člověk vykazuje normalitu, jakýsi profil, který odpovídá policistovi, tak v tom nevidím nejmenší problém, to je v pořádku. Taci lidé potom nadělají více škody než-li užitku.

Kolik % lidí neuspěje při psychotestech?

To bych asi nerad říkal, ale řekněme, že to může asi taková polovina. Samozřejmě, že to kolísá, někdy je období, kdy to neudělá nikdo, někdy je období, kdy je to jaksi lepší. Je to dáno řadou faktorů na trhu práce.

Proč se mohou psychotesty absolvovat nejdříve po 2 letech?

No je to podle mého názoru poněkud nešťastně stanovená doba, která by spíše měla chránit psychology, než klienty. Já ji sám rád nemám. Je pravda, že pokud vznikne jakýsi nácvik na jisté intelektové testy, tak se předpokládá, že to člověk bude dělat snadněji. Ale není zase problém tyto testy stejně si sehnat. Takže já ty 2 roky rád nemám. Pravda je taká, že já osobně, pokud mohu, tak tento termín zkracuji, pokud se mi jeví. Ale pokud někdo nezná pravopis, je nezralá osobnost a lze předpokládat, že jeho handicap je tak velký, že pravděpodobně nedává naději na to, že by se mohl zlepšit v krátkém čase. Tak je potom tento termín dobrý, že nezatěžuje policii dalším a dalším vyšetřením, dokud to neudělá a tomuto člověku řeknu, že se nebude hodit nikdy do policie. Ale on se mnou nemusí souhlasit a za 2 roky se může přihlásit a může se stát, že já se budu v tomto smyslu budu mýlit a budu rád, že jsem se mýlil, protože ten člověk dozrál.

No a taky mnoho lidí bere psychologické vyšetření jako zkoušku, jako něco, co by měli zvládnout, co by se měli naučit, nikoli jako odraz vývoje jejich psychiky, stavu jejich psychiky. A v tom momentě berou psychologické vyšetření tak, že když ho nezvládnou, tak by ho dělali na opravný termín, což je vlastně nesmysl. Protože se sice po čase mohou naučit odpovědět na otázky, ale to nebude mít nic společného s jejich zralostí.

Proč se neopakují psychotesty u policistů ve výkonu také po 2 letech?

Je to obrovská chyba. Měli by se opakovat. Jsem jednoznačně pro. Ne snad zase univerzálně, to bychom byli přehlčeni, ale jsou prostě jednotky, které jsou zatíženy takovou náročností, že lze předpokládat dokonce, že dojde natolik k profesionálním deformacím, že tyto testy jsou nesmírně důležité. Samotný problém spočívá v tom, že sami jednotky nevyužívají možností a neposílají na vyšetření sami své problematické policisty k psychologickému vyšetření. Tzn. že ten člověk pije, ten se hroučí, má sklon k sebevraždě a přesto se to jaksi utajuje, tzv. kryjí kamaráda, aby to nevyšlo ven. Takže už pro toto riziko by měli být stanoveny tyto testy. Kromě toho tyto testy mají další obrovský význam, nejenom to že toho člověka potvrzují ve funkci, ale vlastně on se setkává s psychologem, on se s ním setkává prakticky ve funkci, to psychologické vyšetření už nemusí být zaměřeno na intelekt, tak jak při přijímacím řízení, což je protivná zkouška pro každého, ale mohou být zaměřeny víc na osobnost a měli by vlastně vždycky končit dlouhým pohovorem, kde se ten policista do ví, jak je na tom, srovná se jeho vyšetření s předchozím vyšetřením, v čem má posun, v čem naopak zatuhnul, v čem je zranitelnější atd. Takže se naváže komunikace která v případě toho, že tento člověk přijde do náhlé krize, je daleko

pravděpodobnější že se obrátí na psychologa a že ho požádá o pomoc, než když si vzpomíná marně, že byl před několika lety u nějakého psychologického vyšetření.

PP pro časopis Policie loňského roku řekl: „P. je pro nás nepopsanou stránkou. My vlastně nevíme, jaká je jeho skutečná motivace k práci u policie. Nepoznáme, zda má skutečný zájem, jde mu o peníze, řeší nějaký svůj momentální problém apod. Nevíme, jak se bude chovat v zátěžových situacích by absolvoval psychotesty. Realita policejní praxe je něco zcela jiného než jakýkoliv rozhovor u psychologa.“ Co tedy vůbec testy odhalí a co nikoli?

Ti kteří neprojdou psychotesty, tak kdyby jimi prošli, tak já se děsím téhle představy. To jsou lidi, kteří opravdu na to nemají a samozřejmě neví, že na to nemají. Ale lze říct, že řada lidí, asi tak jak se koktavý hlásí mezi hlasatele rozhlasu a ti kteří mají cinklé oko, tak se hlásí mezi modelky, tak stejně tak lidi, kteří trpí úzkostí, bojí se, kompenzují si tady ty strachy sledováním thrillerů a Ramba apod. mají dojem, že všechno se vyřeší vstoupením do policie. Policie jednak ochrání své lidi lépe než civily a jednak se tam naučí bojovat s úzkostí, čemuž nikdy nedojde samozřejmě, tam se úzkost znásobí a zvětší. Na druhé straně je pravda, že motivace se těžko zjišťuje, protože představa každého člověka o tom, co bude znamenat jako policista je jiná a vždycky dochází k jakési deziluzi. Míra té deziluze se do jisté míry rozpoznat dá. V podstatě ty psychotesty vytvářejí jakýsi hrubý filtr, který dle mého názoru by snad možná mohl i tentýž psycholog doladit v okamžiku, kdy by nebyly periodické testy. Přinejmenším by měl policista projít ještě jednou doplňkovými psychotesty a sice po době, která uplyne, resp. na dobu neurčitou, dá se říct. Po tomto období by měl být stvrzen dle mého názoru psychologem, který by s ním z hodnotil celou tu dobu. A mělo by to i motivační význam v tom smyslu, že vlastně za tu dobu, než se tam ten policista dostaví, např. za 1 ½ roku, by ten policista dostal ke splnění určité úkoly- co má ze sebou udělat, jakým způsobem má být autonomnější, jakým způsobem nemá přehánět svou aspiraci a mnohé další. Takže vlastně ten policista, aby obstál v té druhé části psychotestů, které ho opravdu ustanoví do služebního poměru na dobu neurčitou, tak věřím tomu, že by navštěvoval toho psychologa a kontroval by si, zda je ten jeho vývoj a přístup správný. Podle mého názoru by se jednalo o vysoce efektivní způsob, jak adjustovat mírně problematické jedince do systému policie.

Mám zkušenosti s policejním kolektivem, kde nejsou ojedinělé časté vulgarismy, rýhání při přednáškách, focení si brutálně zavražděných osob na digit. fotoaparáty, policisté si kradou navzájem. Tito lidé nerespektují autoritu, setkáváme se často s absencí mravních norem u některých jedinců. Jak si vysvětlujete, že sérii psychotestů úspěšně absolvují uchazeči, kteří mají sklon k alkoholismu, rasismu?

No to ale mluvíme o dvou různých termínech. Jestli Vám něco říká návštěva Zimbarda, který tady byl minulý týden. To je člověk, který zasvětil celý život tomu, co se děje s člověkem, když se dostane do špatného a neadekvátního systému.⁷³ Takže já sám jsem přednášel v Hrdlořezích, já sám ty jedince tam hodnotím za velmi sympatické a charakterní lidi, ale ti tam byli pouze krátce. Takže já osobně jsem přesvědčen o tom, že pakliže tito lidé projdou určitým „brainwashinkem“ nebo jak bych to nazval, prostě určitým pobytem v Hrdlořezích, tak zhrubnou už mnozí z nich a odpadnou. Já sám jsem jim to při výcviku říkal, že to zřejmě tak dopadne a snažili jsme se dělat 3 dny hodně proto, aby si dokázali vytvořit právě ten nácvik těch zpětných vazeb o kterých hovořil Zimbardo. Takže tito lidé jsou možná odborně vzdělávání, ale nemají imunitu proti určitým excesům, se kterými nepočítají, jako např. korupce. Nejsou na to cvičeni. Stejně tak, jak jim tam vytvářejí hodnotový systém....ted' jsem hovořil s vedoucím personálního odboru na MV, jakým způsobem lze kontrolovat zavádění nové vzdělávací soustavy v policejních školách. Je tady vyškolená armáda psychologů, ale nezdá se, že by byli tímhle tím návrhem nadšeni. Nový vzdělávací systém by měl mít řadu mechanismů, který otevírá tzv. kompetence, ale je otázka, na kolik jsou lidé, kteří jsou na těch zopkách schopni tady tento mechanismus užívat. Zvlášť ti, kteří nemají učitelské vzdělání, ale jsou to důstojníci a pakliže by toho měli využívat tak plnohodnotně, jak je toho potřeba, o to dříve bych předpokládal jejich brzké zhroucení a o to dříve by potřebovali psychologa.

Dá se vůbec zjistit nějakým způsobem absence mravních norem u některých jedinců?

Velmi obtížně, velmi obtížně. Já na to mám pouze metodu „doplňování vět“, ale jsou to přibližně záležitosti a myslím si že je to iluzorium. Svědčí o tom testy NBÚ, kde byl dán požadavek, aby se tam měřila jakýmsi způsobem lojalita a další fenomény. Ale já můžu sice zjistit, že ten člověk má vysoký

stupeň loajality,ale nevím jestli k úřadům anebo k podsvětí. Takže je to nesmírně obtížné a může se to týkat rasismu a čehokoliv. Takže toto se zjistit přímo nedá, dá se říct.Ten člověk bude úspěšně lhát jo, protože ví, že se to říkat nemá. Ale co se dá zjistit, něco, co z toho vyplývá nepřímě. Tzn. jestliže se zjistí u toho člověka nízké sebevědomí, tak lze předpokládat, že ho bude kompenzovat negací svého okolí. Tím pádem vzroste jeho sebevědomí,jo? Když já budu o každém říkat , že je idiot, tím pádem budu říkat o sobě, že já nejsem. Tzn.vlastně diskriminace okolí vede k daleko většímu pocitu sebejistoty. Pokud sebejistotu nemám, tak vlastně musím diskriminovat okolí, abych ji získal,pokud jsem v represivních složkách.

Má policie v současné době z čeho vybírat z toho lidského materiálu?

Lidský materiál je trochu dehonestující pojem. To je také obtížně odpověditelná otázka. Dá se na to říct v podstatě ano,ale na druhé straně ten odpad těch, kteří se nehodí do policie, ten je velký! Je dán tím, že práce v Praze u policie je mnohdy pro regiony s vysokou nezaměstnaností poslední naděje a vlastně tito lidé úpěnlivě touží po sociálních hodnotách pravidelného platu a prostě jsou schopní u té policie vydržet. Typickou odpověď si vzpomínám jsem dostal z minulého vyšetření, kde uchazeč zapsal v doplňujících větách na otázku, co by bylo kdyby:„, kdybych se víc učil, tak bych nemusel tady sedět.“ Tím dává vlastně najevo přesvědčení, které je v lidech uzákoněno, že policie je pouze pro blbce... V tom okamžik se vlastně sám do této roviny posazuje a pak se samozřejmě diví, jakto že dokonce i v tak deklasované složce státu on neuspěje.

Jak je podle vás možné, že povolání policisty je v žebříčku nejprestižnějších povolání na 20.místě? Před ním je soustružník a za ní je kněz! (dle agentury SC & C pro MF Dnes)

Těch faktorů je asi hodně, proč tomu tak je. Nejsem přesvědčen o tom, že etická kodex, který by měl platit pro policisty je opravdu naplňován. Takže co se týče morálních kvalit, nejsou vytvořeny zpětné mechanismy a zpětné vazby tak, aby byly tyhle ty morální kritéria dodržovány. Policista se pak stává vlastně mocenským nástrojem, viděli jsme,jakým způsobem to dopadlo u Czechteku, kde vlastně jsou zbyti policisté, naprosto bych řekl nevinní, protože to nebyli oni, kteří spustili tady ty organizační zmatky. Je to věc asi dlouhodobá,ale jsem přesvědčen o to m, že by se mělo využít všech institucí, včetně provokatérů ke korupci atd. Protože, pokud se podaří odstranit korupci od policie, okamžitě roste její kredit. V okamžiku, kdy represe ke korupci bude tak velká, že nevyplácí korupci činit, tak korupce nebude činěna, protože úkon korumpovatelný za vyšší částky nebude stát. V podstatě je to také kšeft. V podstatě já se nemůžu nechat korumpovat, protože mám strach z toho , že budu odhalen. V okamžiku, když já budu mít obavu z toho, že Vy který tady jste nastrčený provokatér a budete mi tady cpát nějakou obálku, tak si ji nevezmu,protože s tím ohrožuji celou mou profesi. Když budu vědět, že žádné kontroly nechodí, tak si ji vezmu taky... nemluví o sobě samozřejmě.

Etický kodex Policie České republiky

Príslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie České republiky je

- a. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b. prosazovat zákonnost,
- c. chránit práva a svobody osob,
- d. preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e. usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky je

- a. profesionalita,
- b. nestrannost,
- c. odpovědnost,
- d. ohleduplnost,
- e. bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je

- a. prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- b. chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- c. uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- d. při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- e. používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,
- f. nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,
- g. zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- h. zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- i. zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů.

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

- a. usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- b. dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,
- c. netolerovat ani nekrytý podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je

- a. nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- b. chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

Dotazníkový výzkum mezi policisty (v ZOP)⁷⁴ zaměřený na jejich hodnotové orientace a jejich vztah k náboženskému životu

Prosím vás o seriózní vyplnění tohoto dotazníku. Je anonymní a bude sloužit jako podklad k mojí diplomové práci, ve které se chci zaměřit na osobnost policisty. Pokud některé otázky neporozumíte nebo nebudete chtít odpovědět, prosím písemně to poznamenejte. Děkuji za spolupráci.

stržm. Koryčanský Martin

■ zvolenou odpověď(-i) prosím zakroužkujte

MUŽ

ŽENA

méně než 21 let

více než 21 let

1.) Služební zbraň použiji:

- a) v případě nutné obrany, ale nechci ohrozit život pachatele váhání c) raději nepoužiji b) v situaci ohrožení života bez
d) jiné.....

2.) Z následujících položek vyberte (očísľujte jako ve škole) podle svého mínění 5 nejdůležitějších pro dobrý život člověka a seřadte je podle důležitosti:

- a) rodina b) kariéra c) partnerský vztah d) sex e) majetek
f) náboženské přesvědčení g) zdraví h) vzdělání ch) jídlo
i) jiné.....

3.) Kdybych řešil/a nějaké osobní vnitřní problémy, obrátil/a bych se na:

- a) partnera b) přítele c) rodiče d) psycholog/terapeuta e) nikoho
f) jinou osobu.....

4.) V životě jsem se zúčastnil/a --- nezúčastnil/a náboženského obřadu v katolické/evangelické církvi:

- a) křtu b) svatby c) pohřbu d) bohoslužeb e) svěcení f) jiného rituálu (jakého?) jiných
náboženských směrů (jakých?).....

⁷⁴ Základní odborná příprava (Střední policejní škola)

5.) Z náboženství a náboženských směrů je mi blíže znám:

- a) Buddhismus b) Islám c) Hinduismus d) Židovství e) Křesťanství f) Háře Krišna
ch) jiné.....
.....

6.) Náboženství považuji pro život člověka a společnosti za:

- a) prospěšné, protože náboženské instituce: *-pomáhají jako útěcha při neštěstí*
-přivádějí lidi k bohatšímu vnitřnímu životu
-udržují a rozvíjejí kulturní a duchovní tradice národa
b) Čistě soukromou věc c) Škodlivé d) Přežívající „folklor“
e) Nemám na roli náboženství názor f) nezajímá mě to
g) jiné.....
.....

7.) Kdybych si mohl/a vybrat spolupracovníky(sousedy), raději bych nechtěl/a, aby to byli:

- a) křesťané b) židé c) romové d) jakkoli nábožensky orientovaní
e) je mi to naprosto lhostejné
f) jiné(proč?).....
.....

8.) Účastnil/-a jsem se někdy katolických bohoslužeb?

- a) jednou b) několikrát na půlnoční c) nikdy d) nepamatuji se e) chodím pravidelně

9.) V referendu o schválení registrovaného partnerství bych hlasoval/a:

- a) zásadně proti b) pro c) nezúčastnil/a bych se ho d) vůbec mě to nezajímá
e) nevím přesně o co jde
f) jiné.....
.....

10.) Euthanasii (dobrou smrt):

- a) jednoznačně odmítám b) podporuji c) nemám na ni názor d) nevím, o co jde
e) jiné.....
.....

11.) Souhlasíte se službou katolického kněze Daniela Hermanna u Policie ČR? (mj.bude spolupracovat na tel. lince MV psychologické pomoci pro policisty)

- a) ano, je ho potřeba b) nevím c) zbytečně vyhozené peníze d) nesouhlasím e) nezajímá mě to
f) jiné.....
.....

12.) Mám nějaké informace o této lince?

- a)ano b)ne c)něco jsem o ní zaslechl/a d)absolutně netuším

13.) Využil/-a byste někdy tuto telefonní linku, která nejen pomocí psychologických prostředků napomáhá policistům v ČR?

- a)ano b)ne c)jen v krajním případě d)je to zbytečnost
e)jiné.....

14.) Duchovní dimenze v životě člověk je podle mého názoru:

- a) Důležitá
b) Nedůležitá
c) Nevím, co se tímto pojmem myslí
d)Jiné.....
.....

15.) Který z předmětů v ZOP mě nejvíce zaujal? (označte jednotlivě 1 – 8, kde 1=nejlepší)

- a)psychologie a deontologie b) střelecká příprava c)právo d)tělesná příprava
e)ŘMV⁷⁵ f)angličtina g) čeština h)psaní na stroji
ch)jiné.....

16.) Předmět Deontologie (etika policejní práce) mi může pomoci v :

- a) sebezpoznání
b) hlubšímu zamyšlení nad policejní činností
c) ničím obohacujícím pro mě není
d) raději bych si šel místo něj zastřílet
e)jiné.....
.....

17.) Jsem pokřtěný/-á ?

- a)ano b)ne c)nepamatuji se d)nevím, co je křest

18.) Pokud by se stalo, že bych při zákroku usmrtil/-a pachatele, myslím, že se s tím:

- a) asi nikdy nevyrovnám
b) vyrovnám bez problémů
c) nebudu vůbec zatěžovat, pokud si to zaslouží
d) vyrovnám, ale raději vyhledám odbornou pomoc

⁷⁵ Řízení motorových vozidel

e)jiné.....

19.) Víkendy často trávím:

- a)nicneděláním b)s přáteli c)koníčky d)v hospodě e)vzděláváním
f)sportováním
g)s partnerkou(-em) h)rodinou
ch)jiné.....

20.) Za svůj dosavadní život jsem okusil/-a:

- a) alkohol b) marihuanu c) extázi d) cigarety e)jiné
drogy.....

21.) Ve svém životě jsem vystřídal/-a sexuálního partnera:

- a)nikdy b) jednou c) dvakrát d) nepočítám je e) více
než 3x

22.) K policii jsem nastoupil/-a, protože:

- a)mě to baví a naplňuje b) nevím,co bych jiného dělal/a c)dají se vydělat slušné
peníze
d)je to prestižní povolání e)je to akční práce
f)jiné.....

23.) Jako negativní bych u PČR hodnotil/-a a doporučoval/-a změnit toto:

.....
.....
.....
.....

24.)Nejvíce utratím za:

- a)jídlo b)módní doplňky a oblečení c)alkohol d)knihy
e)kulturu
f)většinu peněz ukládám g)investuji do nemovitostí h)
partnera/ku(přátele)
ch)jiné.....
.....

25.) Pokud bych se nestal/-a policistou/-kou, pravděpodobně bych zvolil kariéru:

- a) dělníka b) šel/šla bych studovat c) profes.vojáka d) jakékoli práce s lidmi
e)podnikatele f)zaevidoval bych se na ÚP
g)jiné.....

26.) Rodina a moji nejbližší se na moji profesi dívají:

- a) kriticky, rozmlouvají mi to b) s obdivem, podporují mě c) jako na jakékoli jiné povolání
d) respektují mou volbu
e) jiné.....

27.) O lidech na okraji společnosti (bezdomovci, narkomani, osoby ve výkonu trestu apod.) si myslím:

- a) že bychom jim neměli pomáhat, mohou si za to sami
b) určitě bych jim měla společnost pomoci, ale netuším jak
c) osobně bych jim nepomohl/a nikdy x pomohl/a vždycky
d) měli bychom jim pomoci, a to.....
.....
.....

28.) Při setkání s lidmi s fyzickým nebo mentálním handicapem mám pocit:

- a) beznaděje b) soucitu c) chtěl bych jim nějak pomoci
d) jakési radosti, že mě nepotkal stejný osud
e) jiné.....

29.) O vtipech s policejní tematikou si myslím, že jsou:

- a) přehnané b) pravdivé c) líbí se mi d) urážející e) sám/a je tvořím
f) nelíbí se mi g) je mi to jedno
h) jiné.....

Tento dotazník pokládám za:

- a) naprostý nesmysl b) celkem zajímavý c) ztrátu času, nikomu do toho nic není
d) za docela dobře strukturovaný a rád bych se obeznámil s jeho výsledkem
e) jiné.....
.....
.....

Příloha č. 8 – Nové policejní služebny

Vzorové policejní služebny

Výsledky pro občana - nové policejní služebny

Okradené lidi uvítají na policejních služebnách profesionální recepční Praha - Policejní služebna. Tmavá chodba s mřížemi. V ní stojí lavice, na níž vedle sebe čeká na vyšetřování okradený a případně i zloděj. K tomu policista, který se jen málokdy domluví cizí řečí. Muž v uniformě ťuká jedním prstem do obstarožního psacího stroje. Ohlášení krádeže například mobilního telefonu trvá s velkou dávkou štěstí nejméně hodinu. Chceme to změnit, tvrdí nyní policejní šéfové a připravují revoluční projekt - vzorové služebny. Už od poloviny příštího roku by se tak lidé, kterým například neznámý ničema sebere peněženku, měli ocitnout v úplně jiném světě. Místo ošuntělých policejních kanceláří prosvětlené recepce, kde se člověk postižený zločinem bude moci posadit do pohodlného křesílka. Se zlodějem se už nepotká - toho totiž přivedou policisté zvláštním vchodem. Za pultem nebude čekat roztržitý policista, který neví, zda má dříve zvednout zvonící telefon, nebo zapisovat spáchaný čin, ale recepční - civilní pracovnice, které se budou v první linii snažit poškozeným co nejvíce vyjít vstříc. „Budou mít základy psychologie, takže například otřesené občany nejprve uklidní. Poradí jim, kam zavolat, když jim někdo sebere kreditní kartu. Budou muset znát aspoň jeden cizí jazyk a třeba i uvařit kávu,“ popisuje Václav Kuthan, náměstek pražského policejního šéfa. „Holandská policie, s níž na projektu spolupracujeme, spočítala, že až dvacet procent práce a dotazů odbude právě pracovnice na recepci. Policisté se proto budou moci věnovat jen policejním záležitostem,“ dodává. První dvě služebny se otevřou v Praze, konkrétně na Smíchově, a v Hradci Králové. „Postupně chceme, aby takto fungovaly a vypadaly všechny služebny. Měnit se budou při předem plánovaných rekonstrukcích,“ pozidnává Lucie Uhlířová z policejního prezidia. Nejde však jen o změny interiérů. Policie tvrdí, že chce znát i názor lidí, kteří budou své zkušenosti s dnešními odděleními komentovat v anketě. „Počítáme s tím, že nás občané příšerně zkritizují,“ připouští Kuthan a dodává, že v mnoha případech bude kritika nejspíš oprávněná.

(Radek Kedroň, MF Dnes, 31.10.2003)

Dříve

Dnes

2005, Rozhovor s operativcem z oddělení násilí

- vyrůstal v rodině bez otce, s matkou a společně se 3 sourozenci
- procestoval celý svět, navštívil všechny kontinenty
- věnoval se v soukromé sféře ochraně osob a majetku, hlídal známé celebrity (lidi ze showbyznysu, Miss Universe, ústavní činitele místní i zahraniční, zahraniční diplomaty, bankéře, známé obchodníci apod.)
- v současné době pracuje u odboru Služby kriminální policie a vyšetřování jako kriminalista a operativce na I. oddělení násilné obecné kriminality (vyšetřuje loupeže, vydírání, vraždy, sebevraždy..)

Co říkáte na policejní zásah na Czechek, byl zásah adekvátní?

Samozřejmě jsem na straně policejní, nicméně obecně si myslím, že tady chybí dostatečná legislativa, která by lépe a přísněji upravovala postup při takovýchto akcích. Myslím, že se tam schází a vytváří se tam určitá líheň lidí, kteří se zabývají drogami, anarchií apod. Samozřejmě k nějakému pochybení jednotlivců ze strany PČR tam došlo, ale v každém v případě občan této republiky je povinen respektovat zákon a uposlechnout příkazu policisty ČR jakožto veřejného činitele a ne že na něj bude házet kamení, tyče a bude říkat, že si tam šel zatancovat.... To by tam asi neměli dopředu připravené plynové masky, zbraně apod. U nás je to stále jakási prvotina, v jiných zemích EU jsou takovéto akce dávno zakázané. Samozřejmě to mělo i politický podtext...

V současné době nemáme policejního prezidenta, pokud byste se v této pozici ocitnul Vy, jaké by byly vaše první kroky?

To je opravdu velmi hypotetická otázka, protože nejenom že k tomu nikdy nedojde, ale ani nemám takové zkušenosti, které bych tam mohl předvést. Maximálně bych tam mohl uplatnit nějaký smysl pro řád a mou zapálenost pro tuto profesi. Jinak je to taková obšrná otázka, že bych si musel nechat vypracovat studie apod. Možná ale bych postupoval podobně jako starosta New Yorku, který vyhnal policisty z kanceláří na ulici a snížil tak kriminalitu...

Jak vnímáte současný problém náboženského extremismu? Dá se vůbec vymýtit? Existuje u SKPV nějaká skupina, která se podobnou problematikou zabývá?

Pokud je mi známo, tak tam existuje jedna skupina, která se zabývá extremismem jako takovým, ale protože se domnívám, že v ČR neexistuje extremismus náboženský v takové míře, tak vlastně se tady žádná specializovaná skupina zatím neobjevila. Myslím ale, že dříve či později sem islámský terorismus dorazí a bude tu vytvořena nějaká taková skupina, pokud to nebude vyšetřovat přímo útvar pro odhalování organizovaného zločinu.

Terorismus jako takový se asi vymýtit nedá, bude to spíše ještě gradovat a pravděpodobně se to bude ještě hrotit. Bude to boj na delší dobu a nedojde hned tak ke zmírnění. Jako řešení bych viděl ve studiu těch náboženství, ale je to otázka i agentů, ale samozřejmě hlavně peněz.

Takže souhlasíte s tím, aby byla nějaká část policistů vzdělávána v oblasti teologie, religionistiky, sekt apod.?

Samozřejmě, že je to důležitá věc. Ale nemusí to mít přímou vazbu, ten policista může studovat i bez ohledu na to a ani si nejsem jistý, zda by tento člověk dokázal zasáhnout jinak, než policista, který by bojoval proti terorismu. Ale určitě to je dobrá věc, rozšíří jim to obzory. Jinak fundamentalismus už nemá asi nic společného s jejich pravým náboženstvím.

Do lidí s tímto vzděláním, či způsobem života bych pak vkládal trošku naděje, viděl bych tam určitou mravní čistotu, dávalo by mi to jakousi záruku, že ti lidé budou svoji práci vykonávat nejenom ve smyslu zákonů v této republice, ale ve smyslu jakýchsi vyšších mravních zákonů a ideálů.

Jak si ale potom vysvětlit např. ten můj případ, kdy psycholog u přijímacího řízení mi naznačil, že už několik studentů teologický fakult vyloučil, jelikož si nepřál aby u této složky kázali evangelium...?

No, v jedné části bych to viděl tak, že tyto lidé jsou nefundovaní, žijících ve fikcích, což spousta psychologů je a druhá věc je ta, že tato společnost není na působení věřících lidí u policie zcela připravená. I když armáda je od nás kousek a ta už něco takového praktikuje. Ovšem lidé, kteří žijí v tomto duchu jsou opravdu velké výjimky a málokdo chce akceptovat roli duchovního u policie.

Dokázal byste zabít člověka?

Určitě. Ale samozřejmě to musí být něčím podložený. Pokud by tam byli zákonné důvody, tak myslím, že by to neodporovalo žádnému křesťanskému proudu. Zabít člověka při sebeobraně nebo ve válce je přece něco jiného, než jenom tak člověka usmrtit...

Jaký je váš žebříček hodnot, resp. smysl života?

To je otázka velmi na tělo. I když ten smysl nenaplňuji zcela, měla by to být cesta k Bohu. To je jakási záruka toho, že až tady skončí pozemský svět, tak je tady ještě něco, co dále existuje. Ale sám se domnívám, že mám v tomto velké mezery a že mám co dohánět. Mezi dalšími hodnotami by jistě měla být svoboda a nejenom jako svoboda občana ve státě, ale také svoboda mentální, která souvisí s poznáním jako věděním, resp. nesdělitelných informací apod.

Jakou hodnotu má pro Vás vlastně rodina, nemáte děti, nejste ženatý..

Rodin s dětmi si samozřejmě vážím, ale sám tuto hodnotu nepreferuji. Moje letité vztahy se ženami jsou velmi pozitivní, ale prostě jsem dospěl k závěru, že rodina není v mém případě pro mě to hlavní. Ale pro člověka, který se hlouběji zajímá třeba o mentální průpravu a cestu k Bohu, mohl by dospět k názoru, že třeba rodina a manželka mohou být jakousi třeba překážkou.

Vybíráte si třeba partnerku také podle toho, zda je nějak nábožensky orientovaná?

Vůbec nikdy. Přiznám se, že obecně jsem se ženami neměl příliš chuti pitvat tuto myšlenku, protože ženy mají jinou strukturu mysli, vidí ten svět trochu jinak a pro mě je to tak niterná a osobní záležitost, že... Ale je samozřejmě pravda, že pokud by partnerka pocházela z okruhu nějakých sekt, tak by to hrálo roli.

Na rozhovor o těchto dimenzích musí být ten druhý příslušný „objekt“ souzněný, kdyby tady seděl člověk, který se chce se mnou za každou cenu hádat, tak bych to odmítl. Ale i tak to není pro mě velmi příjemné o této tématice nějak rozmlouvat. Ale tady u Vás vím, že to dopadá na úrodnou půdu...

Vy sám jste pokřtěný, co vás přimělo k této svátosti ve 20ti letech?

Během mé výchovy se nepreferovala nikterak duchovní výchova, i když otec byl spíše evangelík a matce to bylo tak nějak jedno. Bylo to v 88 roce. Samozřejmě v tom sehráli roli bolševici, jelikož jsem se zajímal o leckteré věci, které byly zakázané a tím pádem mě to jaksi nasměrovalo. Pak jsem zjistil, že mě tyto věci jaksi zajímají více, začal jsem hloubat a v cosi věřit, ale potřeboval jsem jakéhosi mistra, který by mě vedl a který by mi ukazoval ten správný směr. Četl jsem spoustu literatury. Pak jsem objevil přes svého bratra faráře duchovního v jedné zapadlé šumavské víscce, kam jsem často jezdil na dovolenou. U něj jsem se rozhodnul, že se nechám pokřtít. Následně jsem potom byl ještě biřmován. Později jsem ale dalším studiem upustil od ortodoxní až otrocké katolické výuky.

Vy jste se potom vydal jiným směrem, dokážete nějak definovat tento náboženský systém, věrouku?

No, to je samozřejmě trochu složitě. Ale ono to není tak, že bych se zcela odvrátil od katolické věrouky. Ona je tady přece jenom nejstabilnější a nejpevnější a má nejrozsáhlejší program. Ale určité důvody té rebelie spočíval v tom, a možná k tomu opět přispěli i komunisti, že jsem odmítal vše co je ortodoxní, až otrocké a začal jsem se zajímat o studium Luthera a Thomase Müntzera apod., kdy v 16. st. se vytvářelo protestantství. Takže jsem se cítil více protestantem, ono se to stále transformovalo přes ten katolicismus, ono tady tehdy nebylo těch materiálů tolik.

Poslední dobou jsem si ustálil svou víru v tom, že nemusím nikam chodit, něco odříkávat 10x nebo 20x.

Existuje jakási mentální průprava, která by měla člověka připravovat na meditaci a tato cesta, samozřejmě pokud je pod správným vedením, samozřejmě je to víceméně cesta mystiky, tak někteří nadaní jedinci a bystří lidé to můžou dotáhnout až k osvícení. Tato cesta se pak sjednocuje a je stejná jako u zen buddhismu a jiných náboženství.

Jak to tedy můžeme nazvat tento proud?

To není žádný proud, to je prostě určitá mentální průprava, která sjednocuje pohledy a skutečnosti na jsoucno a na bytí. Tento proud se neodštěpuje od křesťanství, vychází z něho taky, inklinuje to dokonce ke katolicismu, akorát to neobsahuje žádné striktní až otrocké věci.

Jak jde spojit život nábožensky orientovaného člověka s prací kriminalisty? (pohledy na zavražděné osoby apod.)

Tak do určité míry je to práce jako každá jiná. V každém případě chci do této práce v nést trochu jakési poctivosti a určité pozemské spravedlnosti, která je nedokonalá a myslím si, že to může spolu souviset. Naopak by mohla být trošku záruka, že nábožensky orientovaný člověk nebude podléhat korupčním událostem aj. způsobům nekalého chování.

Znáte podobně založené lidi ve svém okruhu?

Zatím nikoli, zatím neznám, ale domnívám se, že protože jsem v této práci ještě elév, tak ještě nebyla nějak příležitost. Ale teď si vzpomínám, že k nám nastoupila dívka, která vystudovala teologickou školu a až bude příležitost, tak s ní mohu třeba promluvit, ale je to jenom obecná známost, velmi povrchní.

Vědí o Vás ostatní spolupracovníci, na jakých hodnotách je založen váš život?

Určitě ne. Určitě to tito lidé nevědí, samozřejmě jak bude někdy příležitost, tak to naznačím, ale zatím nikoli.

Jaký máte názor na působení žen u PČR? Romů u PČR?

Jak se to vezme. Já si myslím, že ženy by měli mít svou pozici u policie a rozhodně tam, kde by to muži toliko nevládali - výslechové praxe, viktimologie apod. Ale rozhodně jsem proti, aby taková žena sloužila u nějakých pohotovostních jednotek, i když jsou samozřejmě ženy, které jsou k tomuto disponovány, ale obecně mi to připadá převrácené. A zrovna tak proto nejsem proto, aby ženy sloužily na ulicích. Protože upřímně řečeno, nedá se na ně v určitých situacích spolehnout. To je ze studií zcela patrné. U nich je vyvinutý zcela jiný smysl strnutí a reakce na událost a nejsou schopny zcela reálné racionální úvahy v úkorné životní situaci. No a ta mužská racionalita je jim trošku vzdálená. Ale určitě mají své nezastupitelné místo, stejně tak jako můžou být dobré vyšetřovatelky, dobře zpracovávají spisy, státní zástupkyně apod.

Co se týče Romů nevzpomínám si, že bych někoho znal. Znal jsem člověka, který pracoval v soukromé bezpečnostní sféře a pracoval velmi dobře. Nejsem v zásadě proti tomu, pokud ten člověk projde stejnou baterií testů. Ale neadaptoval bych tyto lidi za každou cenu. Tito lidé jsou přece jenom trošku jiného smýšlení a mají jiné ultimální cíle, které jako etnikum obecně nenazírá programově dopředu, mají jiné vnímání času apod. Byl bych ale pro, aby tito lidé byli nasazeni do problematických oblastí, kde se romská komunita vyskytuje. Ostatně máme zkušenosti ze zahraničí (např. USA), kde speciálně vytvářeli týmy hispánců a portorikánců i afroameričanů na práci tam, kde se nejvíce vyskytovalo jejich etnikum a ty výsledky byly samozřejmě o mnoho lepší.

Jaký je Váš názor na homosexuály mezi policisty?

Domnívám se že by to neměla být překážka pro vstup, ale upřímně řečeno asi by se mi špatně sloužilo s člověkem, který by semnou pracoval v týmu a mělo by jít o nějakou závažnější práci. Tito lidé nejsou zcela vyhranění, nejsou to jaksi muži zcela na svém místě, jsou to takové, jak říká jeden člověk, je to takový „lidský tvaroh.“ Ale můžou samozřejmě také u policie najít své místo.

Takže jste proto, aby se u přijímacích testů vyskytovala kolonka- sexuální orientace?

Nejsem proto, to může člověka hendikepovat už od začátku, jsou lidé, kteří se za to stydí, chtějí s tím něco udělat a oni by to tam stejně vůbec nenapsali, když se na ně společnost kouká, tak jak se na ně kouká. Ještě bych dodal, že jsem proto, aby homosexuálové uzavírali manželství, resp. aby se to nenazývalo manželství jako mezi mužem a ženou a zásadně jsem proti adopci dětí. Mohlo by se to nazývat např. registrované partnerství.

Jak byste zamezil korupci mezi policisty?

Nevím. Asi by se mělo začít systémem od shora, neměli by se začínat od lidí na ulici, kde někde sebrali stovku. Nahoře je to úplně o něčem jiném. Ale podle určitých studií by tento očišťovací proces, který samozřejmě souvisí s výchovou trval dvě až tři generace. Museli by být nastoleny nějaké motivační programy, kontrola. Kontrola toho, že ty věci přicházejí a odcházejí vyřešeny. Je to také o politické vůli. Ono dělat politiku a být slušným občanem je trošku antagonismus.

My se teď bohužel nacházíme v poměrně špatném období, kdy tady bolševici pokazili co mohli včetně samozřejmě mravů, které byli za první republiky poměrně dobré, měli jsme bojovou morálku, pracovní nasazení a slušnost a to co se podařilo za komunismu tak zničit je velmi těžko napravitelné. Ten ozdravný proces by byl určitě dlouhý. Policie je určitě jakýmsi obrazem současné společnosti.

Máme zkušenosti s policejním kolektivem, kde nejsou ojedinělé časté vulgarismy, řhání při přednáškách, focení si brutálně zavražděných osob na digitální fotoaparáty apod. Tito lidé nerespektují autoritu a často oblékají uniformu z nedostatku pracovních příležitostí na trhu.

Setkáváme se často s absencí mravních norem u některých jedinců .Jak si vysvětlujete, že se takové lidé mohou dostat přes baterii psychologických testů?

To vysvětlení je celkem jednoduché. Při testech se psychologové opírají o nějaké empirické zkušenosti, na základě kterých hodnotí, ale nepohlížejí na nějakou mravní absenci, to tam vůbec neřeší. Řeší zda má nějakou prostorovou orientaci, ale toto tam vůbec nevidí. Jedna část problému spočívá určitě v těch psychologích no a určitě by bylo také řešením měřit sociální IQ adeptů, včetně toho, jaký mají vztah k práci apod. Bohužel to u nás není jako v zahraničí, kde tato práce má určitou prestiž a hlásí se k ní lidé, kteří mají jakási smysl pro spravedlnost apod., což jaksí u nás není. U nás se hlásí k policii lidé, kteří z jedné třetiny nemají práci a druhá část která zase chce posílit své ego a nerespektují žádná pravidla.

Za dobu mého pobytu v ZOP jsem zjistil, že policisté kradou policistům, co vy na to?

To je poměrně naivní dotaz (úsměv). Pokud se sem infiltrují takovýto lidé, kteří vyznávají pouze pudové hodnoty, tak se tady budou stávat mnohem horší věci, brali se tady drogy, promiskuita je tady také poměrně vysoká. Tak to prostě je. Obraz policie je opravdu někdy úděsný, viz rozdávání peněženek redaktorů MF Dnes po služebnách v ČR... Chybí vůle jak u policie, tak i u vlády.

Co udělat proto, abychom zvýšil morální kredit lidského materiálu u policie?

Já si myslím, že jsou opravdu pouze dvě cesty. Ta jedna je cesta duchovní, ale ta je strašně dlouhá a je pro ty, kteří ji chtějí přijmout a druhá cesta je cesta určité hrozby, aby ti lidé, kteří vidí, jak to tady po celou dobu fungovalo se měli čeho bát. Do určité míry je to cesta motivace, prevence a represe. Ti lidé si musí být vědomi, že za nějaké školení byli náležitě potrestáni a aby se to opravdu dotáhlo dokonce. Lidově metoda biče a cukru.

Výkon policejní činnosti je podobný soc.prací. Sociální pracovníci ovšem disponují jakýmsi penzem znalostí z oblasti sociálně-psychologické, eventuelně teologické. Myslíte si, že se policistům v tomto směru dostane dostatečných vědomostí v průběhu roční ZOP?

Určitě ne, to určitě ne. Ani si nemyslím, že by toto škola byla nějak výrazně zajímavá tím, že by v této oblasti něco poskytovala, na to jsou asi jiné školy, ale opět je to trošku individuální. Kdo chce, má šanci v tomto duchu něco vytvářet.

Takže mělo by smysl zařadit místo předmětu psaní na stroji etiku, kde by se policisté podrobněji zaobírali etickým kodexem policie?

Určitě by to tady mělo být, aby ti lidé věděli, že se ta doba změnila, že už to není jako za totality nebo lehce po revoluci, kdy se ta policie chovala opravdu hrozně. Lidé, kteří jsou vnímaví a inklinují k tomu by se dali schopně ovlivnit, ale jsou tady lidé, s kterými nikdo nikdy nehnu. Je to jakoby „perly sviním házet“...

Jak je podle vás možné, že povolání policisty je v žebříčku nejprestižnějších povolání na 20.místě? Před ním je soustružník a za ní je kněz! (dle agentury SC & C pro MF Dnes)

To není složitá otázka. Jeden důvod je historicky dán – čtyřicet let tu byl policejní stát, policie měla neomezenou moc a samozřejmě podporu ze shora, tito lidé vlastně činili ochranu bolševické demagogii. A když se policista na někoho podíval, už to v občanovi vytvářelo pocit provinění, i když nic neprovedl a s touto devizou se sestupovalo do novodobých dějin a policie se musela nějak transformovat. Ale z té společnosti za těch 16 let to ještě nevyprchalo. Musíme počkat až se vykoření ta představa o tom policistovi z minulosti. To bude nepochybně chvílku trvat. Druhý rozměr tohoto problému spočívá v tom, že na policii se nedá vždy spolehnout. Existuje asi dost občanů, kteří by měli zkušenost s chabou efektivitou policistů.

Na objektivní ochranu policie je třeba zmínit, že se sama nachází ve složitém transformačním období, které je i nemotivující a podepisuje se na vlastní výkony policistů. Dále je nutné podotknout i to, že veřejné mínění vytvářejí média, které se raději šourají

v neúspěších policie, než třeba v jejich poctivé práci spousty bezejmenných policistů. Málokterý občan asi ví, že NPC od r. 1997 – 2004 rozbila struktury v desítkách gangů a zadržela cca 90 tun drog...

Na závěr bych se chtěl zeptat, myslíte že by u policie měl sloužit duchovní, podobně jako je tomu v armádě?

Nejdříve bych zjistil, jak je to teda s přítomností věřících lidí u policie, např. formou anonymního dotazníku.

Jestli to vůbec má efekt. Protože se domnívám, pokud takoví lidé jsou, jako že teď už vím min. o dvou , třech včetně tebe, tak se domnívám, že tito lidé si můžou svého duchovního najít někde jinde.

Je to samozřejmě lepší v tom, že ten duchovní u policie je s tou problematikou spjat více, to určitě ano, ale pokud bych těch lidí bylo ještě žalostněji málo, než v armádě, tak by to nemělo efekt. Ale určitě bych tu myšlenku podporoval.

Můžu se zeptat, kdy jste byl v tom vašem shonu naposledy na mši svaté?

No (úsměv) já se obávám, že si to ani nebudu ani pamatovat. Ale ano, už si vzpomínám, asi před třemi týdny jsem se účastnil křtu.

